

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav Hudební vědy

Bakalářská práce

Klára Melicharová

**Globálně sdílený feminismus v lokálním kontextu na příkladu
slovenské zpěvačky a rapperky Simy**

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Havelková, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Vít Zdrálek, Ph.D.

Praha 2020

Ráda bych poděkovala Tereze Havelkové a Vítu Zdrálkovi, za to, že mi poskytly potřebnou oporu, rady a připomínky při psaní mé práce. Za to, že mě podporovali v soustavné práci nad tématem, které se zprvu zdálo být těžko uchopitelné. Děkuji také celé své rodině a přátelům za trpělivost, kterou se mnou po celou dobu měli.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 20.12.2020

Podpis:

Abstrakt

Tato práce se zaměřuje na moment, při kterém dochází k přenosu globálně sdílených prvků feminismu do lokálního kontextu. Prostřednictvím kyberprostoru se současné feministické projevy z angloamerické populární kultury a z hip-hopu dostávají do života a hudební tvorby populární slovenské zpěvačky a rapperky Simy. Ta si aktivně vybírá ty aspekty, které pro ni a její fanynky fungují. Dochází tak k adaptaci feministických projevů ve slovenské společnosti prostřednictvím mainstreamových hudebních žánrů – popu a rapu. Cílů této práce je několik. Prvním cílem je popsat, jak přesně s těmito feministickými aspekty Sima ve své tvorbě pracuje. Druhý cíl je ukázat funkčnost transkulturních angloamerických feministických myšlenek v jiném prostředí, pokud jsou správně upraveny pro lokální potřeby. Třetím cílem je nabídnout pohled na mainstreamovou hudbu jako na prostředek k uvědomělým feministickým aktivitám. Jako první část metodiky své práce volím podrobné srovnání projevů globálního feminismu s feminismem v Simině tvorbě a v její sebe prezentaci na sociálních sítích. Druhou část věnuji analýze audiovizuálního a textového materiálu rapového tracku a popové písně, a to s cílem nalézt a definovat konkrétní feministické projevy. Ze srovnání a analýzy pak vyplývá, že při procesu transkulturalizace nových prvků feminismu do slovenského prostředí dochází ke zcela nové lokální feministické iniciativě. Sima na základě převzatých feministických myšlenek vytváří nový aktivistický rozměr, který působí na její fanynky a kterým se odlišuje od svých angloamerických vzorů. Výsledky bakalářské práce tak přinášejí zjištění, že formální stránka přejatých angloamerických feministických prvků do slovenského prostředí je naplněna lokálně funkčním obsahem, který stojí na osobní aktivitě zpěvačky a rapperky Simy a má aktivistický přesah.

Klíčová slova: nové prvky feminismu v popkultuře, hip-hop feminismus, populární hudba, transkulturalizace, mainstreamová média, fanynky, Sima

Abstract

This work focuses on the moment when globally shared elements of feminism are transferred to a local context. Through cyberspace, contemporary feminist expressions make their way from Anglo-American pop culture and hip-hop into the life and musical production of the popular Slovak rapper and singer Sima. She actively chooses those elements that work for her and her fans. Thus, feminist expressions are adapted to Slovak society through mainstream music genres – pop and rap. This work has several goals. First, to describe how exactly Sima uses these feminist aspects in her work. The second is to show the functionality of transcultural Anglo-American feminist ideas in a different environment, given that they are properly adjusted to suit local needs. Finally, the third goal is to offer a view of mainstream music as a means to conscious feminist activities. For the first part of the methodology of this work I chose a detailed comparison of global feminist expressions with feminism in Sima's work and her self-presentation on social media. The second part focuses on an analysis of audiovisual and lyrical material of a rap track and a pop song, with the goal of finding and defining specific feminist expressions. The comparison and analysis show that during the process of transculturation of new elements into the Slovak environment, a new local feminist initiative emerges. Based on the adopted feminist ideas, Sima creates a new activist dimension that affects her fans and sets her apart from her Anglo-American role models. The findings of this bachelor's thesis show that the formal side of adopted Anglo-American feminist elements is filled with a locally functional content, which is based on the personal activity of the singer and rapper Sima and which has an activist overlap.

Key words: new aspects of feminism in pop culture, hip-hop feminism, popular music, transculturation, mainstream media, female fans, Sima

Obsah

1	Úvod	7
2	Kontextualizace Simy ve veřejném prostoru	9
2.1	Sima a média	14
2.2	Sima a sociální síť.....	18
2.3	(O)hlas fanynek	20
3	Projevy nového a hip-hop feminizmu v globálním a lokálním kontextu	23
3.1	Formy nového feminizmu v popkultuře	24
3.1.1	Postfeminismus v populární kultuře jako analytický nástroj.....	26
3.1.2	„Kulturní a žitý feminizmu“ jako analytický nástroj	28
3.1.3	Antifeminismus na sociálních sítích v USA a na Slovensku.....	32
3.1.4	Individuální síla a jiné podoby feminizmu	34
3.1.5	Pozitivní vztah k vlastnímu tělu.....	40
3.1.6	Komerce a kosmetický průmysl	43
3.1.7	„Moje ženy“	44
3.1.8	„Emergent identities“	46
3.2	Hip-hop feminizmu	48
3.2.1	Globální vliv hip-hopu.....	51
3.2.2	Lokální projevy hip-hop feminizmu u Simy.....	52
3.3	Přenos globálního feminizmu do lokálního kontextu.....	58
4	Analýza	60
4.1	Dýchaj	66
4.1.1	Zvuk a hlas.....	66
4.1.2	Vizuál.....	69
4.1.3	Text	74
4.2	Bež přeč.....	76
4.2.1	Zvuk a hlas.....	77
4.2.2	Vizuál.....	80
4.2.3	Text	83
4.3	Povzbuzení k názorovému hnutí prostřednictvím nových prvků feminizmu... 85	
5	Závěr	86
6	Seznam použitých informačních zdrojů	87

1 Úvod

Přibližně před dvěma lety jsem při svém hledání po správném objektu pro závěrečnou práci narazila na současnou slovenskou zpěvačku a rapperku Simu. Bylo to v době, kdy měla turné se svým prvním albem *Femina* (2017). Po prvním poslechu mě zaujalo hned několik skladeb a uvědomila jsem si, že bych ráda více pronikla do významu jejích textů, které jsem rozpoznávala jako feministické. Trvalo mi více než půl roku, než jsem našla vhodné odborné texty (v té době při studiu gender studies v Holandsku), které mi pomohly proniknout do Siminy práce a způsobu vytváření obrazu ženy prostřednictvím její tvorby. Jako základní teoretický materiál jsem nakonec přijala akademické texty z angloamerického prostředí, které se zabývají novými formami feminismu v širokém pojetí populární kultury, kam patří také populární hudba. Současně jsem si uvědomila, že v těchto teoretizujících textech není věnované místo hip-hopu, přestože rap v posledních letech obsadil místo světově nejpopulárnějšího hudebního žánru. Dospěla jsem tedy k přesvědčení, že je třeba situovat feminismus v Simině tvorbě minimálně do dvou kontextů. První je zmiňovaný kontext široké a dnes již globalizované anglofonní populární kultury. Druhý je kontext ženského rapu, ve kterém se v určitých oblastech objevuje tzv. hip-hop feminismus.

Poté, co jsem zmapovala tyto projevy jsem si položila otázku, zda a jak přesně je možné tyto prvky vidět v Simině tvorbě. A pokud lze nějaké rozpoznat, jak tento druh adaptace feministických aspektů ve slovenském prostředí vypadá. Se zjištěním, že se může jednat o transkulturalizaci, jsem dospěla k názoru, že je třeba pochopit kontext, do kterého jsou vkládány. Tedy kontext slovenské hudební scény a slovenského povědomí o západním feminismu ve veřejném prostoru. Jako transkulturní tento proces chápu právě v přijetí a adaptaci jeho prvků v odlišném kulturním prostředí, jakým je Slovensko. Jak ve své práci ukážu, určité aktivní formy feminismu ve slovenské společnosti korespondují s přijatými prvky feminismu angloamerického. O jaké přesně typy feminismu se jedná, vysvětlím na základě odborných feministických textů mapujících slovenskou společnost a angloamerickou popkulturu. V průběhu bádání jsem dospěla k přesvědčení, že tento proces přenosu globálních feministických prvků do lokálního slovenského kontextu nejenže je určitým způsobem aktivně zpracováván a je možné ho chápat jako transkulturní, ale současně je prostřednictvím Siminy tvorby přetvořen k novému vzniku feministických aktivit mezi jeho konzumentkami. Vypožorovala jsem

tedy proces vzniku nových feministických činností mezi fanynkami, které vznikají na popud feministických prvků sdílených prostřednictvím Simina vědomého zpracování do lokálního kontextu.

Ve své bakalářské práci čtenářům nabízím pohled pozorovatelky těchto procesů, a to s důkladným teoretickým výkladem a následnou analýzou konkrétních skladeb. V nich spatřuji, jak nové prvky feminizmu z angloamerické popkultury a hip-hop feminizmu, tak snahu překročit hranice angloamerického vlivu a reagovat na lokální kontext. Vzhledem k tomu, že jsem si uvědomovala, jak lehce bych se v mapování feministických diskurzů na Slovensku mohla ztratit, rozhodla jsem se zúžit pole svého výzkumu na ty platformy, které podle mého úsudku posluchačky a posluchači Siminy tvorby navštěvují. Jsou to mainstreamová slovenská a česká média (televize rádia), ženské lifestyleové magazíny, hudební magazíny orientující se na populární hudbu a sociální sítě.

2 Kontextualizace Simy ve veřejném prostoru

Sima, vlastním jménem Simona Hégerová, je čtyřicetiletá zpěvačka a rapperka, která se ve veřejném prostoru poprvé objevila již jako patnáctiletá. Bylo to v televizní pěvecké soutěži *Hlas Česko Slovenska 2012*. Pochází z Trnavy, kde vychodila střední školu a podle posledních informací žije dnes v Piešťanech. V době, kdy dokončovala střední vzdělání, se již prostřednictvím jazzového hudebníka a producenta Tomáše Gajlíka (Gajla) -, který se časem kromě kolegy stal také jejím partnerem, - seznámila s rapperem Egem. Ego v té době zakládal Podzemgang, což byl projekt pro mladé začínající interprety a interpretky, kteří touto cestou dostali možnost v jeho osobním studiu tvořit a nahrávat hudbu. Zároveň jim Ego pomáhal a učil je psát si vlastní texty. Následně z tohoto projektu v roce 2015 vzniklo album *Iní*, na kterém má Sima společně s Egem singl „On je len kamarát“. Produkci jejího prvního hitu zajišťoval Gajlo, se kterým následně po rozpadnutí Podzemgangu dále spolupracovala a společně vydali tři alba.

První album s názvem *Femina* vyšlo v listopadu roku 2017, další album *Podle seba* pak následující podzim 2018 a třetí – zatím poslední – album *Bombím* na podzim roku 2019. Na všech deskách ji značnou část hudby produkoval Gajlo, často společně s producentem SkinnyTomem¹. Jak sama Sima řekla v rozhovoru pro pořad Mixxxer Show na hudební televizi *Óčko*, je nezbytné, aby si zpěvačka nebo rapperka psala texty sama. Pokud nevytváří hudební složku anebo alespoň melodickou linku, je nutností, aby v její tvorbě byla část zcela autentická.² Kromě textů pak mívá podíl na scénáři, produkci a finální editaci vizuální stránky videoklipu. O tom, jak bude vypadat vizuál, má představu již při psaní textu. Vyjádřila se tak pro televizi JOJ: „...vždy to mám tak, když napíšu skladbu ..., tak vždy k tomu vidím nějaký vizuál...“³

Již s prvním albem *Femina* bylo zřejmé, jakou tematiku se Sima rozhodla přinést na rapovou a popovou slovenskou hudební scénu. Pro Mixxxer Show se vyjádřila takto: „Je to album, na kterém popisují různé situace, které se nám holkám dějí a popisují je

---

¹ SkinnyTom je mladý slovenský producent především rapových tracků.

² SIMA V MIXXXER SHOW! SLEDUJ CELÝ DÍL S JONÁŠEM A KOŤÁKEM! In: YouTube [online]. 17.04.2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: https://youtu.be/_pry_w9sd9k. (09:00-09:30). Kanál uživatele Óčko.

³ Sima a jej Femina - rozhovor so speváčkou (TV JOJ). In: YouTube [online]. 15.01.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOPE>. (03:00). Kanál uživatele Milan Dudek.

z takového typicky ženského úhlu, z jakého si myslím, že ještě žádná holka tyto situace nepopsala. Hodně holek má podobný názor, a to jsem se i dozvěděla ze zpráv, které mi píšou, a ještě nikdo o tom takhle „narovinu“ nemluvil. Většina holek se motá kolem toho, že všechno je krásné...láska...a tak a já jsem si řekla „stop“, od teď jen silné ženy a už žádné slzy.“⁴ A právě v duchu ženských témat se drží všechny její skladby na prvním albu. Mezi ně patří kritika témata sociální diskriminace žen, společenské nerovnosti mezi pohlavími objektivizace ženského těla a sexismus. To vše ve veřejném i domácím prostředí. V neposlední řadě Sima kritizuje stereotypní uvažování o ženské roli, jejíž smysl má být naplněn tradičně v domácnosti.

Ve druhém albu *Podle seba* dále rozvíjela ženskou tematiku, ovšem více se orientovala na ženy jako takové a méně pak na vztah muž-žena. „Druhé album bude určitě jiné než album *Femina*, i když bude to stále takové ženské. Budu se vyjadřovat k tématům, které možná trápí ženy víc než muže, ale za to i muži si tam podle mě najdou to své.“⁵ Vyjádření pro televizi Óčko bylo míněno jako reakce na kontroverzi, kterou svým prvním albem vyvolala. Hned po vydání se na ni totiž snesla vlna kritiky ze strany mužů, především z anonymních profilů. Komentáře pod videoklipy na YouTube nebo na jejím Instagramu vypovídali, že pro mnohé muže byla její otevřenost v otázkách sexismu a obtěžování v klubech, na ulici nebo v osobních vztazích, pobuřující.

Na třetím a zatím posledním albu *Bombím* věnovala velkou část svých skladeb rapovým „ego trip“⁶ trackům, ve kterých se tentokrát více zaměřila na sebe a na své úspěchy. Zároveň se v posledním albu odklonila od kritiky postavení žen a předvedla v něm několik vztahových písní. To ovšem neznamená, že by problematiku postavení žen ve společnosti zcela opustila. Dále se těchto témat dotýká například prostřednictvím sociálních sítí, na kterých sdílí svá přesvědčení a názory. V mnohém tak udává vzor, jak by podle ní měla zdravě sebevědomá, silná a svobodná žena ve společnosti fungovat.

---

⁴ U všech citací původně slovensky jsem použila vlastní překlad.

⁵ Sima v Mixxer show. In: YouTube [online]. 30.10.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kng-CQRY1XU>. (08:20-09:00). Kanál uživatele Karolína Staňková.

⁶ Ego trip track/skladba v rapovém slangu znamená jednoduše takový track, ve kterém raper/raperka chválí svoje úspěchy, sebe sama a hladí si tak své ego. Rétorika v ego tripu pak často funguje ve spojení s dissem, což je otevřeně konfrontační a agresivní odpověď nebo obecně rétorika namířená vůči konkrétnímu raperovi/raperce nebo skupině lidí/raperů/raperek.

Od začátku své kariéry jakožto interpretky-umělkyně -, což znamená spojení osoby, která interpretuje předloženou tvorbu a té, která si ji sama tvoří⁷, - vydala pře třicet skladeb. Po celou dobu svojí tvorbou vědomě cílí na ženy a dívky a ve všech skladbách je možné najít nějaký čistě ženský aspekt. V současné době na Slovensku stoupá poptávka po interpretkách, které kromě hudebního žánru pop tvoří také R&B nebo rap, a to kvůli globální popularitě těchto žánrů. Simina tvorba má právě i proto široký dosah mezi ženami a dívkami různého věku. Její záměr vydávat skladby, k jejichž tématům se může vztáhnout žena v každém věku, také dokazují vysoké počty sledujících na sociálních sítích a počty shlédnutí na YouTube. Přesto, že její hudba oslovuje všechny ženy, je možné rozdělit její fanyanky do tří věkových skupin⁸. První jsou dívky přibližně od osmi do patnácti let. Ty je možné potkat především na venkovních odpoledních koncertech. Následně dívky od patnácti přibližně do pětadvaceti, které tvoří nejpočetnější nebo alespoň nejvýraznější skupinu fanynek. Jsou to dívky, které již smí večer do klubu a zároveň, jak se Sima sama vyjádřila, oproti mladší skupině rozumí jejím textům.⁹ A třetí skupinou jsou ženy starší pětadvaceti let, které už mají často děti:

„Čím dál tím víc mojí fanykovskou základu z velkého procenta tvoří i maminy. Maminy na mateřské, maminy, které mají už větší děti a i maminy, které mají už děti dostatečně velké na to, že se můžeme potkávat společně v klubech. A zároveň se velmi často setkávám s tím, že mi právě tyto maminy říkají: „I když už jsem mámou, jedu si tvoji tvorbu...“ Můj názor je, že být mámou neznamena neposlouchat hudbu, která tě baví; nebo zákaz si zpívat ve sprše. Být mámou je z mého úhlu pohledu další zásadní krok v životě, ale není to choroba, ani žádný hendikep. Milé maminy, jste stejně svobodné v rozhodování jako předtím, tak nemyslete si, že se musíme začít chovat podle nějakého standardu. Můžete cokoli, po čem vaše srdce touží, a vůbec to není

---

⁷ Sima v Mixxxer show na Óčku – Sleduj celý díl. In: YouTube [online]. 14.12.2019 [cit. 2020.07.02]. Dostupné z: <https://youtu.be/CJ088osTjSs>. (10:00). Kanál uživatele Óčko.

⁸ K tomuto rozdělení jsem dospěla na základě dlouhodobého pozorování jejich sociálních sítí, ohlasu na koncerty, soukromých zpráv od fanynek, které Sima na svých kanálech sdílela atd.

⁹ Hurá na prázdniny! Medzi Hlohovčanov prišla Sima. In: YouTube [online]. 04.07.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/46aCen8sveM?t=120> . (02:00-02:30). Kanál uživatele Hlohovská televízia.

*divné! Právě naopak, divné je, když žena opustí všechno, co ji baví a změní svůj vkus jenom kvůli tomu, že „co si ostatní pomyslí, když jsem matka“.*¹⁰

Příklad otevřeného a uvědomělého příspěvků, který tentokrát věnuje matkám, není nic ojedinělého v Simině veřejném aktivitě a sebe prezentaci. S dívkami a ženami všech věkových skupin udržuje intenzivní kontakt, nebojí se vyjadřovat k tématům jako je mateřství a podpořit tak svoje starší fanyanky.

Její zájem o ženy, dívky a jejich problémy pak ve veřejném prostoru (jako jsou komentáře pod youtubovými videi, dotazy v rozhovorech, komentáře na instagramovém účtu atd.) vyvolává otázku, zda je možné se na Simu dívat jako na feministka a pokud ano, tak jakým způsobem a v jakém kontextu. Představa o pojmu feministka a jeho charakteristikách se ve slovenském mainstreamovém prostoru liší. Proto na jedné straně stojí odpůrci tohoto termínu, kteří si pod ním většinou představují nenávist k mužům¹¹. A na straně druhé pak stojí ženy a dívky, které Simu podle svých možností brání. Ty jsou buď s termínem feminismus a označením feministka ztotožněny anebo Simu sice podporují, ale za feministku ji označovat nechtějí. Ona sama se ve veřejném prostoru k tomuto tématu nevyjadřuje a nechává svoje fanyanky a fanoušky dohadovat se mezi sebou, aniž by zasahovala. Během mého bádání bylo proto složité zjistit, zda se za feministku považuje či nikoli. Nakonec se mi na podzim 2019 podařilo získat odpověď. Během jednoho z mnoha livestreamů na Instagramu jsem se jí přímo zeptala, zda se za feministku považuje. Na to mi odpověděla „že ano, ale hodně chlapů a holek neví, co to znamená. Podle ní by pak každý chlap chtěl mít doma feministku.“¹² V první řadě je zásadní, že se za feministku považuje, v druhé pak, jakým způsobem tento pojem chápe. Vidí ho v kontextu patriarchálního uspořádání a přímo používá sloveso „mít“ neboli „vlastnit“. Jsem toho názoru, že nejde o přesvědčení, že muž by měl ženu vlastnit, nemyslím si, že to takto měla na mysli. Spíš se jedná o určitý způsob rétoriky, kterému její fanyanky lépe rozumí. Raději než s označením feministka, pracuje s charakteristikami jako silná, sebevědomá a soběstačná žena.

---

¹⁰ Sima. [Čím d'alej...]. In: Facebook [online]. 04. prosince 2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/SimaOfficialPage/photos/a.463830153764886/1509296125884945/>.

¹¹ Například uživatel antonluptak: „...feministka jedna ziadny mobil ani nic pekne muza posluchat doma varit a prat o deti sa postarat cmuk...“. In: Instagram [online]. Prosinec 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/simonahegerova/p/Bq7diHGBV4T/?hl=bg>.

¹² simonahegerova, instastory, podzim 2019. Jedná se o parafrázi. Přesné znění jsem nebyla schopná v té rychlosti zaznamenat. Každopádně smysl zůstává.

Je pravděpodobné, že se za feministku považuje – i když o tom veřejně nemluví – protože dnes již otevřeně mluví o feminismu značné množství angloamerických interpretek. Mezi zpěvačky a rapperky z angloamerického prostředí, které sleduje na Instagramu, patří například Beyoncé, Rihanna, Alicia Keys, Rita Ora, Tink, Zara Larsson nebo SZA. Všechny zmíněné se otevřeně považují za feministky. Další interpretky jako jsou Missy Elliot, Kehlani, Cardi B, Nicky Minaj a Teyana Taylor se sice nevyjadřují k feminismu veřejně, za to se o nich jako o feministkách píše. Všechny tyto interpretky s velkou pravděpodobností Sima také poslouchá anebo v minulosti poslouchala.

Když jsem se ve svém pozorování snažila pochopit odkud její feminismus přichází, tak jsem kromě vlivu angloamerických zpěvaček a raperek narazila na událost nebo spíš trauma, které soudím, že muselo být pro její smýšlení určující. Na konci prosince 2019 vyšla v „Krimi“ zprávách na televizi *Markíza* reportáž od Kristýny Kövešové ohledně sexuálního zneužívání a znásilňování nezletilých dívek manželským párem. Jako jedna z obětí se přihlásila právě Sima. Reportérka Kövešová s ní natočila krátký rozhovor, kde Sima vypověděla, že se do jejich modelingové agentury dostala jako čtrnáctiletá, když si ji pozvali jako zpěvačku na jimi pořádaná soutěžní kola Miss. *„Začalo to v mých čtrnácti, a to bylo vlastně moje poprvé. Trvalo to do mých sedmnácti let. Celé ty tři roky mi vyhrožoval a ukázal mi i zbraň, že má doma. Měli to dokonale promyšlené, jak manipulovat s třinácti až čtrnácti letými dětmi. Rodičům jsem to neřekla, protože jsem se bála.“* Po tomto svědectví se Sima obrací do kamery a v slzách vyzívá dívky, aby nemlčely, pokud se jim něco podobného děje, anebo pokud jsou také jedny z obětí tohoto páru: *„Věřte mi, že vím, jak se cítíte... chci, aby se přihlásilo, každé děvče, které má stejnou nebo podobnou zkušenost, protože jedině tak se dokážeme dostat ke spravedlnosti. Všechny.“*¹³ Myslím si, že se jedná o zásadní a důležité vyjádření v kontextu její hudební tvorby a v naléhavosti, se kterou se zajímá o ženská témata a postavení žen ve společnosti.

---

¹³ Sima prehovorila o sexuálnom obťažovaní. Aj ona má byť obeťou pochybnej agentúry. [extra.markiza.sk](https://extra.markiza.sk/krimi-s-kristinou-kovesovou/1985328_sima-prehovorila-o-sexualnom-obtazovani-aj-ona-ma-byt-obetou-pochybnej-agentury#) [online]. 20.12.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: https://extra.markiza.sk/krimi-s-kristinou-kovesovou/1985328_sima-prehovorila-o-sexualnom-obtazovani-aj-ona-ma-byt-obetou-pochybnej-agentury#.

2.1 Sima a média

Jakým způsobem je Sima a její tvorba reflektována ve slovenském mediálním prostoru sledují již přes dva roky a musím podotknout, že v tomto ohledu došlo ke znatelnému posunu. Ihned po vydání první desky a několika videoklipů na YouTube ji strmě stoupl počet fanynek i fanoušků na sociálních sítích, a taktéž počty shlédnutí na YouTube stoupaly k miliónu. Na druhou stranu mainstreamová slovenská média si Simy tolik nevěšimala anebo bylo možné pozorovat jistou nedůvěru a nezájem o její tvorbu. Pokud dostala nabídku na rozhovor, vedli ho většinou muži a pro ty byla otázka ženských témat buď vzdálená, nebo je přímo kritika diskriminace žen urážela. Nejspíš první mainstreamovou televizí, která s ní udělala rozhovor, byla televize JOJ.¹⁴ Stalo se tak těsně po vydání její první desky. Přestože byl moderátor slušný a zajímal se o její tvorbu, rétorika byla zřetelně formována nedůvěrou v její osobní integritu. Nevěřil, že tak mladá dívka (Simě bylo v té době dvacet jedna let) by mohla sama psát texty s autentickým sdělením, ve kterých představuje svoje vlastní morální hodnoty. Za zmínku jistě stojí jeho poznámka o procesu tvorby videoklipů, pro které si Sima píše scénáře a sama si je režíruje: „*Takže si kecala vyloženě do režie toho klipu?*“¹⁵ Jednoduše nemůže uvěřit, že by interpretka byla zároveň režisérkou. Tento způsob poznámek není na začátku její kariéry ojedinělý.

Další mediální platforma, která si jí hned ze začátku kariéry všimla, je show Mixxxer na české hudební televizi Óčko. První rozhovor poskytla hned po vydání alba *Femina*. V porovnání s moderátorem v televizi JOJ, ji jako interpretku-umělkyni brali více vážně, na druhou stranu bylo možné pozorovat časté prodlevy, ve kterých ji moderátoři ignorovali nebo se jí jen nevěnovali. Zvláště však v porovnání s pozdějšími rozhovory pro show Mixxxer, ve kterých již produkce do rozhovoru o ženských tématech přizvala ženu-moderátorku.

S vydáním prvního alba vznikl rozhovor pro portál *Ruka hore*¹⁶, který vedl moderátor Filip Strýco. Jeho vystupování a projev vůči Simě bych označila

---

¹⁴ Sima a jej Femina - rozhovor so speváčkou (TV JOJ). In: YouTube [online]. 15.01.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOpE>. Kanál uživatele Milan Dudek.

¹⁵ Sima a jej Femina - rozhovor so speváčkou (TV JOJ). Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOpE>. (03:20).

¹⁶ Jedná se o internetová portál, který propaguje a prodává tvorbu mladých raperů, raperek na Slovensku. Kromě internetového obchodu také provozuje YouTube kanál, na kterém dělá rozhovory s interprety/interpretkami a reportáže z koncertů.

za arogantní, se silnou nedůvěrou k její tvorbě. Moderátor ji často skákal do řeči, dělal si legraci z jejích skladeb i z ní samotné.¹⁷ Ženská témata mu zjevně nepřišla důležitá a ani se do nich nesnažil proniknout.

Všechny tři vybrané rozhovory ze začátku Siminy kariéry spojuje jeden důležitý aspekt. Sima musí neustále vysvětlovat svůj postoj k mužům. Její album totiž v moderátorech vzbuzuje pocit, že všechny muže nenávidí: „*Já hlavně nechci, aby to někdo bral jako nenávistné album vůči chlapům, protože to není pravda...*“¹⁸ A častokrát také dodává, že sama má doma muže, tak jak by je mohla nenávidět.¹⁹ Mnohdy se tak musí za svoje názory v rozhovorech omlouvat a zároveň se zaštitovat přítelem, protože si je vědoma, že tento argument ji nikdo nezpochybní.

Další příklad rozhovoru s mužem-moderátorem, ve kterém je do značné míry vidět nedostatek respektu, se odehrál na jejím křtu prvního alba pro portál *Ruka Hore*. Moderátor Tomy Kotty²⁰ ji po pár otázkách požádá, aby se otočila a na kameru ukázala svoje poodhalené pozadí. Sima se brání slovy „*prosím tě, nebud' úchylný*“. Je jí to zjevně nepříjemné a odmítá tento způsob jednání.²¹ Jedná se o příkladnou situaci sexistického chování, kdy vyslovený vtíp pro dotyčnou vtípem není. Podobnému způsobu narážek je znovu vystavena v nejnovějším rozhovoru pro Mixxxer show, kdy moderátor pro změnu komentuje těla jejích backup tanečnic. Tentokrát ho již tvrdě a neústupně zarazí.

Přesto, že došlo ke změně v přístupu některých platforem (například televize Óčko), v poměru k jejímu úsměchu v prodeji desek, sledovanosti na YouTube a sociálních sítích, se velká slovenská média o její tvorbu stále příliš nezajímají. Na otázku, proč dostává ve slovenském mainstreamovém mediální prostoru neadekvátně málo pozornosti, jsem našla dvě odpovědi. Prvním důvodem jejich nezájmu je kontroverzní tematika textů, se kterou si zjevně rádia ani televize neví rady. Druhým je pak skutečnost,

---

¹⁷ Ruka Hore, Automat #9 - Sima. In: YouTube [online]. 1.2. 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/N8wHoR1N_kI. Kanál uživatele Ruka hore.

¹⁸ Sima a jej Femina - rozhovor so speváčkou (TV JOJ). Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOPE>. (05:20). Kanál uživatele Milan Dudek.

¹⁹ Sima a jej Femina - rozhovor so speváčkou (TV JOJ). Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOPE>. (05:25).

²⁰ Vlastním jménem Tomáš Drahoš.

²¹ Sima – Femina Tour Bratislava IREPORT1. In: YouTube [online]. 01.03.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/BFPnZjkHO2k?t=1245>. (20:40). Kanál uživatele Ruka Hore.

že tvoří rap a ten na Slovensku není považován za mainstream jako je tomu například v USA. Není proto zvykem, aby kontroverzní mladá rapperka dostala srovnatelně prostoru jako konformní mladá zpěvačka. Paradoxem je, že Sima se s označením rapperka tak úplně neztotožňuje a raději se prezentuje jako rapující zpěvačka²². Co se týče dalších označení, kterých se jí v mediálním prostoru naopak nedostává, patří sem například textařka, režisérka nebo scénářistka. Děje se tak přesto, že do všech těchto kategorií patří. Veřejný postoj slovenských masových médií je k Simě a její tvorbě jednoduše stále nejasný a zdá se být pro ně těžké ji hudebně a celkově umělecky zařadit.

V průběhu času si některá média zvykla, že Sima hovoří o ženských tématech a přizpůsobila tomu i strukturu rozhovorů. V srpnu 2018 vznikl rozhovor pro platformu *Refresher* a moderovala ho tentokrát žena, Denisa Bodková. Rozdíl v atmosféře oproti rozhovorům s muži byl znát hned v prvních vteřinách. Výběr otázek a způsob komunikace moderátorky ukazovaly, že ji bere vážně a také cení její odvahu reprezentovat společensky tabuizovaná nebo neatraktivní témata. Jedna z otázek byla například: *“Z tvého pohledu jako ženy-interpretky, máš pocit, že na Slovensku to mají muži-interpreti lehčí?”* Sima upřímně odpovídá, že *„pro ženu je těžší si v rapu vydobýt respekt a celkově je pro ženu těžší být respektovanou, protože chlapi mají častokrát pocit, že můžou všechno vůči ženám...“*²³ Na příkladu běžného sexismu na ulici, kdy muž na ženu pokřikuje a komentuje její postavu, pak vykreslila postavení, která má na slovenské scéně žena-interpretka. Celý rozhovor působil uvolněně a přirozeně. Moderátorka zjevně sympatizovala s její tvorbou a chápala také nutnost veřejně hovořit o problémech diskriminace žen.

Tento rozhovor, který vznikl v létě 2018, tedy ještě před vydáním druhé desky, byl jedním z prvních, ve kterém je vidět větší zájem o význam skladeb a o myšlenky v nich obsažené. Od té doby lze pozorovat jistý posun v přístupu i u dalších médií. I muži, se kterými dělala přibližně v posledním roce rozhovory, projevovali větší vůli

---

²² Sima | Ona nebola až taká nápadná, ale podarilo sa to práve jej | Krst albumu Podla seba. In: YouTube [online]. 26.2 2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/8JUrOoFbACM>. (8:20). Kanál uživatele Ruka hore;

Sima: Pre ženu je ťažšie vydobýť si v rape rešpekt. In: YouTube [online]. 27.8 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/3yQN7Nqf-f8>. (02:50). Kanál uživatele Refresher.

²³ Sima: Pre ženu je ťažšie vydobýť si v rape rešpekt. Dostupné z: <https://youtu.be/3yQN7Nqf-f8?t=365>. Kanál uživatele Refresher.

debatovat o ženských tématech²⁴. Hlavní důvod je zřejmě ten, že si již všichni uvědomují její vliv a úspěch. Společně s obdivem k ní samotné stoupá tak i respekt a otevřenost k obsahům skladeb. Nelze však předpokládat, že by tato témata obstála sama o sobě, získávají na atraktivitě právě proto, že je představuje slavná a úspěšná osobnost.

Zatím poslední Simin veřejný výstup v mainstreamovém médiu byl v pořadu „Chart show“ pro televizi Markíza, který tradičně moderuje Adela Vinczeová²⁵. Sima tam vystoupila s popovou písní „Spolu“ a následně dostala od Vinczeové pár otázek. Z pohledu vývoje zájmu o Simu a její tvorbu obecně, lze tuto událost považovat za jistý vrchol v mainstreamovém mediálním obrazu. Bylo to vůbec poprvé, kdy za svou několikaletou úspěšnou kariéru byla pozvaná do televize Markíza, která patří mezi nejsledovanější televize na Slovensku.

Shrnu-li vývoj mediální reprezentace Simy a její tvorby v mainstreamových médiích, je možné říct, že slovenská a česká média začala brát vážně ji a tematiku jejích skladeb teprve po úspěšném turné druhého alba *Podle Seba*, které probíhalo po celý rok 2019. Do té doby se můžeme setkat nejenom s nedůvěrou, ale také s posměšnými narážkami na její názory. S prvním albem *Femina* budila mezi moderátory spíše kontroverzi a přístup médií se změnil až na základě úspěchu a pozitivního ohlasu mezi fanynkami i fanoušky. Teprve poté byla média více otevřená hovořit s vážností o ženských tématech. Na druhou stranu v porovnání s objektivně velkým úspěchem a také v porovnání s jinými méně kontroverzními slovenskými zpěvačkami ji stále mnohá média nevěnují pozornost.

---

²⁴ Například jeden z posledních rozhovorů: Sunday Session s Ošťom: SIMA. In: YouTube [online]. 17.01.2020 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/UN-Em8ywsPA> . Kanál uživatele Europa 2.

²⁵ Adela Vinczeová (v Čechách díky pěvecké televizní soutěži SuperStar možná známější svým rodným jménem – Banášová) je známá slovenská moderátorka, jedna z nejúspěšnějších na Slovensku. V médiích je prezentována jako příklad kariérně úspěšné ženy.

2.2 Sima a sociální sítě

Sociální sítě jako Facebook, Instagram a TikTok jsou hlavní kanály, které Sima používá pro sebe prezentaci, a kde se utváří její fanynkovská základna. Momentálně má na Instagramu přes tři sta čtyřicet tisíc sledujících²⁶, na Facebooku přes padesát tisíc sledujících a na TikToku, který si založila před pár měsíci zatím přes čtyřicet tisíc sledujících.²⁷ Na youtubovém kanále má momentálně přes tři sta tisíc odběratelů. Především Instagram se stal její hlavní sdělovací platformou, na které kromě pravidelných příspěvků vysílá i několika hodinové večerní livestreamy. Po celou dobu těchto livestreamů se ji fanynky a fanoušci mohou ptát na cokoli a ona podle svých možností odpovídá, často za přítomnosti svého partnera Gajla. Livestreamy se odehrávají skoro vždy u ní doma, kde je Sima nenalíčená a v pohodlném oblečení. Budí tak dojem autenticity a otevřenosti. Občas do svých livestreamů přímo přizve některé fanynky nebo fanoušky a ty si pak pomocí sdílené obrazovky se Simou povídají. Jedna z fanynek se tak v přímém přenosu svěřila, že se kvůli jejím písním přestala sebeпоškozovat.²⁸

Sima od vydání prvního alba vytváří pro své fanynky příjemné a otevřené prostředí. Často reaguje na jejich zprávy, otevřeně s nimi komunikuje, zmiňuje jejich názory ve svých příspěvcích, odpovídá na otázky, vysílá vždy pozitivní náladu a také jim neustále děkuje za jejich přízeň. Tento způsob komunikace za několik let pomohl vytvořit mezi ní a fanynkami/fanoušky přátelský vztah. Jak sama poznamenala v poslední Mixxxer show na Óčku: „*Já má takový dobrý vztah s těmi lidmi, cítím se jakoby to byli moji kámoši...*“²⁹ Stejně tak s nimi sdílí některé svoje osobní záležitosti, které jdou za hranici běžné marketingové strategie popových hvězd. Například po reportáži v televizi Markíza o sexuálním zneužívání, se vyjádřila na Instagramu: „*Našli sme sa. Som jednou z tých siedmich dievčat .... a obetí stále pribúda... a hlas každej jednej z nás je podstatný... možno ani nevíete ako ťažko sa mi to píše... ale... chcem vyzvať všetky prípadné obete aby už viac nemlčali a kontaktovali políciu na FB stránku Polícia SR –*

---

²⁶ S tím to počtem se řadí mezi jednu s nejlivnějších influencerek na Slovensku.

²⁷ Informace k červnu 2020.

²⁸ Zaznamenáno na jaře 2020.

²⁹ Sima v Mixxxer show na Óčku – Sleduj celý díl. In: YouTube [online]. 14.12.2019 [cit. 2020.07.02]. Dostupné z: <https://youtu.be/CJ088osTjSs?t=2310> . (38:30). Kanál uživatele Óčko.

*Nitriansky kraj...*³⁰ Instagram je v podstate takový osobní komunikační kanál a je dialogický. Jen málokdy zůstane otázka od fanynek bez odpovědi.

Jejího vlivu na sociálních sítích si všimají také moderátoři. Proto často dostává otázku, zda cítí zodpovědnost za svoje slova (nadávky) a chování (kouření atd.) a zda si uvědomuje, že tím může ovlivňovat mladou generaci dívek.³¹ Na to vždy odpovídá, že zodpovědnost cítí pouze za svoji tvorbu, ale nikoliv za lidi, kteří ji poslouchají. Pokud mohou mít její slova vliv na mladé dívky/děti (okolo deseti let), pak by podle jejího názoru měli zasáhnout rodiče a ty rozhodnout, zda je Simina tvorba pro jejich děti vhodná. V tomto kontextu bych ráda zmínila pánský erotický časopis *Break*, pro který se Sima nechala nafotit v červenci roku 2018. První reakce na Siminu poodhalenou, sexy fotku byla z ženského lifestylového bulvárního magazínu *slovakwoman.sk*. Ten o Simě psal jako o „dračici a vyzval čtenáře, aby se podívali, co skrývá pod šaty“³². Jednalo se o událost, která vybočovala z běžného pojetí Siminy sebe prezentace. Na druhou stranu reakce bulvárního plátku zapadá do forem zájmu, který o Simu mainstreamová média (i ta bulvární) měla a stále mají. Jinými slovy, pokud mají možnost postavit ji do role ženy, která se prezentuje svým tělem, pak o ní napíší.

V kontextu sociálních sítí je Simina spolupráce, jejíž výsledkem byla sexy fotka, zajímavá z pohledu reakcí jejích fanynek. Sima přidala fotku na Instagram a následně se pod příspěvkem spustila vlna komentářů, převážně těch pozitivních. Od mladých slečen dostávala otázky, kde můžou časopis koupit. Překvapením tedy je, že o erotický časopis pro muže, se začaly zajímat mladé fanyanky, které jinak obdivují Siminy emancipační texty. Jedná o paradox, který však vystihuje zmatenost Siminy prezentace a neznalost mladých fanynek. Zároveň je třeba dodat, že tohoto přešlapu by se dnes ji Sima nedopustila.

---

³⁰ Sima. [Našli sme sa...]. In: Instagram [online]. 20. 12. 2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/B6TiTbVlgEk/>.

³¹ Sunday Session s Ost'om: SIMA. In: YouTube [online]. 17.01.2020 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/UN-Em8ywsPA?t=792> . (13:10). Kanál uživatele Europa 2.

³² Speváčka SIMA ako poriadna DRAČICA: V pánskom magazíne ukázala, čo skrýva pod šatami!. *slovakwoman.sk* [online]. 08.07. 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://www.slovakwoman.sk/spevacka-sima-ako-poriadna-dracica-v-panskom-magazine-ukazala-co-skryva-pod-satami/> .

2.3 (O)hlas fanynek

Jak jsem zmiňovala v předešlé podkapitole, sociální sítě jsou pro propagaci Siminy tvorby zásadní. Skrze ně rozvíjí přátelský vztah s fanynkami a ty pak sami vytváří určitou novou vrstvu chápání její tvorby ve veřejném prostoru. Lze předpokládat, že na jejich osobní život má Simina tvorba také určitý impakt. Pro pořad „Sunday Session s Ost’om“ se Sima svěřila, že si je vědoma vlivu, který na uvažování fanynek má: *“Častokrát děvčata, či mladší nebo v mém věku, a dokonce i starší, tak mi píšou, že jim moje hudba v něčem pomohla...jsem ráda, že moje hudba dokáže někomu pomoci.”*³³ Ve veřejném prostoru tuto vděčnost z její tvorby a motivačních textů vkládají například do aktivity jako je zakládání fanynkovských instagramových účtů. Buď těch běžných, jako jsou různé variace na účet *sima.is.best* nebo *sima_klipy*. Anebo těch, které vytváří novou vrstvu chápání Simina feminismu. To je například účet *feministkyforever*. Účet veřejně sympatizuje s feminismem, ať už je představa o něm jakákoli, a současně Simu za feministku považuje. Podobná vrstva debat nebo jen sympatizování s feminismem se rozvíjí v komentáři pod videoklipy na YouTube. Jako reakce na nepochopení a nedůvěru k její tvorbě se ozývají některé fanyvky. Například ironickými vtipy typu: *„Feminismus? Nie, ďakujem, ja preferujem rovnosť pohlaví...Vodu? Nie, ďakujem, preferujem H2O...”*³⁴ Anebo sdílí komentáře a názory: *„Palec hore. Feminizmus na Slovensku chýba. Myslím, žeby chlapi mali vedieť aké je to byť ženou...”*³⁵ Mezi fanynkami i fanoušky tak vzniká nová debata o představách feminismu samostatně a bez přímé Siminy reakce.

Kromě komentářů na YouTube a Instagramu lze pozorovat jistou formu aktivity a debat, které se z kyberprostoru přenáší do osobního života. Jedná se o prezentaci a reprezentaci Simina prodávaného zboží, nejčastěji oblečení. Tzv. merch nebo merchandising je běžnou součástí marketingové strategie hudebních a jiných interpretů/interpretek, kteří tak propagují svojí tvorby, potažmo sebe. Sima k tomuto kroku přistoupila již při tvorbě svého prvního alba. Jednalo se o „merch“ v podobě mikin, trik, čepic, ponožek, kraťas a s posledním *Bombím* také roušek. Na oblečení jsou většinou natištěné názvy alb („femina“ nebo „podle seba“), ale i text „je mi jedno, dneska to mám pí*“ z písně „Je mi jedno“, o jejíž významu budu hovořit dále ve své práci.

---

³³ Sunday Session s Ost’om: SIMA. Dostupné z: <https://youtu.be/UN-Em8ywsPA?t=735>. (12:15).

³⁴ Karolína Kernerová (2019). <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0> .

³⁵ Eliska Ticha (2018). <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0> .

S každou novou výrobou a prodejem zboží je vidět Simina osobní snaha, aby na sobě nesl poselství celého alba či celé písně. S touto snahou pak souvisí reakce fanynek, které jsou si myšlenek obsažených v albu (jistě ne všechny) vědomy a nosí pak prodávané oblečení a otevřeně sympatizují s jeho smyslem. Sima následně fotky dívek s limitovaným oblečením sdílí na Instagramu a vytváří tak uzavřený přátelský kruh.

A třetí aktivitou, která vzniká pod působením Simy a její tvorby, jsou tetovaná těla fanynek. Necháávají si zvětšit jak názvy alb, tak přímo citace textů. Tento způsob aktivity lze vykládat jako ztotožnění se s myšlenkami do takové míry, že jako prostředek používají něco tak trvalého, jako je tetování. Mimo možný výklad tetování jakožto módní záležitosti, lze v tomto případě spatřovat vědomé jednání, které s sebou nese odkaz feministických myšlenek a zároveň ztotožnění se s nimi. Fanyanky tak svým rozhodnutím vytváří určitou vrstvu aktivismu, ve které svými těly propagují Siminy myšlenky a zároveň vytváří přeneseně vzato symbolické gesto pro pospolitost mezi sebou.

Tento způsob ztotožnění se s texty, a tím i spojení se se Simou samotnou, lze rozdělit do tří různých vrstev. Všechny vrstvy chápou v uvažování nového feminismu v popkultuře, kterému se budu více věnovat v teoretické části. Nejprve jde o uvědomění si vlastní hodnoty a vlastní ženské síly například v podobě textu „Som hrdá na to kým som“ (viz obrázek č. 1), což je úryvek z textu písně „Dýchaj“³⁶, kterou budu analyzovat v další části své práce. V druhém případě pak o vytvoření přátelského prostředí mezi dívkami a ženami. Příkladem může být společné tetování dvou kamarádek (viz obrázek č. 2). Jedná se o text z písně „Pre teba“, kterou Sima věnovala své nejlepší kamarádce. První dívka si nechala vytetovat část „Hudba hrá a my sa spolu smežeme až do rána“ a druhá pak „Zostali sme na parkete samé iba ty a ja“. Dívky tak spojily svoje přátelství a vyjádřily souznění se Siminým textem. Třetí vrstvu pak vidím ve spojení textu z písně „Dýchaj“, která pojednává o lásce k vlastnímu tělu,

1. Fanyanka s vytetovaným textem „Som hrdá na to kým som“.

³⁶ SIMA – DÝCHAJ (prod. Gajlo & SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 18.11.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/bx4brWeBOiE>. Kanál uživatele SIMA Official.

se skutečností, že právě oslavované tělo se stává místem, na kterém je Simin text zvětšen: „Dýchaj, nikto z nás nie je dokonalý. S chybami to sme my, všetci sme originály.“

2. Společné tetování dvou dívek.

Na závěr své úvodní části bych ráda zmínila omezení, která mě při snaze podat ucelený a co nejšířší obraz o Simě a její tvorbě, potkala. Nejprve lze zmínit úhel pohledu, skrze který na Simu a produkci její hudební tvorby nahlížím. Jedná se o pohled pozorovatelky, jejíchž zprostředkovatelem jsou sociální sítě a jiné přístupné mediální platformy. Nemám proto možnost vypořádat a pochopit její motivace jinak než skrze její prezentaci ve veřejném kyberprostoru. Stejně tak jsem neměla po dobu bádání možnost udělat s ní rozhovor. Na otázky, které si kladu, pak nejsem schopná nalézt odpovědi vůbec anebo je nabízím prostřednictvím analýzy audiovizuálního a mediálního materiálu nikoliv na základě Siminy výpovědi o její vlastní intenci. Namátkou může jít například o otázku jakou roli hrála její zkušenost se sexuálním zneužíváním při hudební tvorbě. Jaká byla role její matky, o které se častokrát v textech zmiňuje, v souvislosti s jejím osamostatněním, a to i myšlenkovým. Jaký podíl má Ego na skutečnosti, že začala psát texty na ženská témata. Které přesně zahraniční interpretky poslouchala při tvorbě svých alb. Nebo do jaké míry přebírala náměty ženských témat od zahraničních interpretek. Alespoň na poslední z těchto otázek jsem našla odpověď v relevantním srovnání audiovizuálních materiálů Simy a vybraných zahraničních interpretek.

3 Projevy nového a hip-hop feminismu v globálním a lokálním kontextu

“...arts-based social movements are not often understood to be social movements.”³⁷

Tvrzení socioložky Tanyi Saunders v eseji *Towards a transnational hip-hop feminist liberatory praxis: a view from the Americas*³⁸ hovořící o nepochopení mnoha hnutí, která se formují skrze umění, se mi zdá jako trefný a zdánlivě kontroverzní pohled na Simin feminismus. Ten totiž v hudebním žánru pop/rap stojí dnes na slovenské scéně osamoceně a potenciálně nabízí prostor pro zrod nového chápání feminismu mezi mladými prostřednictvím populární hudby. Tento výrok budu mít na paměti po celou dobu psaní s cílem postavit svou interpretaci tak, aby zapadala do představy o Simě a jejím fanklubu, který buduje nové vrstvy feminismu v reakci na její tvorbu.

Pro začátek je důležité vyjádřit složitou situaci vlivu angloamerické popkultury, která proudí prostřednictvím masmédií, filmu, hudby a celého kyberprostoru. Stejně jako skrze nejvlivnější sociální sítě, kterými jsou Instagram nebo TikTok. Složitý souhrn vlivů a trendů sám o sobě komplikuje pochopení Simina feminismu na Slovensku, obzvlášť když vše, co přejímá, přichází z již komplexní masové kultury. Pro tu existuje značná škála interpretujících akademických diskurzů, vzájemně provázaných a na sebe reagujících. Simin feminismus v rapu nebo v popu však stojí na Slovensku sám o sobě a lokální analýzu, kterou na následujících stránkách nabízím, mi bude komplikovat skutečnost, že teoretický aparát, který používám vychází z angloamerického kulturního prostředí.³⁹

První problematickou situací v transkulturalizaci feminismu prostřednictvím masmédií a globálně sdíleného anglofonního kyberprostoru do hudby slovenské raperky a zpěvačky, je skutečnost, že Sima ve své hudbě prolíná hudební žánry pop a rap.

---

³⁷ Tanya Saunders, „Towards a transnational hip-hop feminist liberatory praxis: a view from the Americas”, *Social Identities Journal for the Study of Race, Nation and Culture* 22, č. 2 (02.02. 2016), s. 185.

³⁸ Saunders, s. 179-194.

³⁹ Například problematiku bílých feministických raperek, která do jisté míry rezonuje v angloamerickém prostředí, nelze uplatnit na slovenskou scénu. Diskurz hip-hop feminismu je proto vždy problematizován z pohledu afroamerického ženského emancipačního proudu okolo „černých ženských těl“ a všude ve světě se mu dostává podobného rasového významu.

Mimoděk se tak stává součástí dvou odlišných, ale navzájem provázaných diskurzů o feminizmu v mainstreamové hudbě. Konkrétně pak feministických projevů z populární kultury a projevů feminizmu v hip-hopu.

Dále je třeba zmínit skutečnost, že individuální konzumování angloamerické hudební produkce, - čímž myslím její centralizování na osobní přenosná, komunikační a jiná zařízení, - je v rozporu s tím, co vybírající pro posluchače a diváky v mainstreamových televizích a rádiích. Na Slovensku jemu také tak. Proto například angloamerický populární rap, o kterém lze hovořit spíše až v posledních deseti letech, není považován na Slovensku za mainstream. Děje se tak navzdory tomu, že mezi mladou generací jeden z nejoblíbenějších žánrů.

Další problematický aspekt Siminy tvorby, který bych chtěla v tomto bodě zdůraznit, je skutečnost, že během tří let, co se na slovenské hudební scéně objevuje, prošla jistou formou proměny. To lze vidět nejenom na stoupající propracovanosti skladeb, ale také na posunu v ženských tématech od genderovými stereotypy charakteristického hitu „Femina“, k emancipačním popovým a rapovým skladbám jako jsou například „Ja a moje ženy“ nebo „Dýchaj“.

3.1 Formy nového feminizmu v popkultuře

„We teach girls to shrink themselves, to make themselves smaller.

We say to girls, You can have ambition, but not too much...”

Citace z knihy Chimamandy Ngozi Adichie *We Should All Be Feminists*⁴⁰, kterou autorka poprvé veřejně přednesla na TEDx Talks v roce 2012 v Londýně, se stala inspirací pro zpěvačku Beyoncé k vytvoření písně „Flawless“ (2014). Tato píseň je považována za jednu z prvních, ve které lze rozpoznat prvky nového feminizmu. Ten se v té době tvořil v širším mediálním prostoru – již v roce 2011 vydala Beyoncé píseň „Run The World (Girls)“. V tomto roce se však Beyoncé ještě neprohlašovala veřejně za feministku. Zlomový okamžik přišel na předávání hudebních cen MTV Video Music Awards 2014, kde Beyoncé v úvodu svého vystoupení k písni „Flawless“, za znějícího přednesu části z knihy nigerijské spisovatelky Adichie, po několik vteřin stála v blyštivém obleku před obrazovkou s nápisem „FEMINIST“. Právě tento moment, jak ho popisují kulturní teoretičky Jessalynn Keller a Maureen E. Ryan v kolektivní publikaci

---

⁴⁰ Chimamanda Ngozi Adichie, *We Should All Be Feminists* (Anchor Books, 2014), s. 23.

*Emergent Feminism: Complicating a Postfeminist Media Culture*⁴¹, je považován za vůbec první, kdy celebrita veřejně pojmenovala sebe samu za feministku a zároveň za to sklídila ve veřejném prostoru obdiv. Na druhou stranu v tom odborném se její vystoupení neobešlo bez širšího problematizování. Beyoncé totiž podle teoretiček zasadila pojetí feminismu do „*her sexualized, commercial brand*“⁴², což v mnohém protirečí feministickým snahám a představám.

Na základě několika měsíčního pozorování Siminy tvorby jsem dospěla k přesvědčení, že je součástí stejného proudu, který je viditelný v angloamerické populární kultuře. Ten pak svým hegemonním postavením ovlivňuje globální hudební produkci. Častým trendem je tedy nejenom konzumace angloamerického hudebního mainstreamu, - především mezi mladou generací skrze sociální sítě a streamovací platformy, - ale také produkce podobných skladeb domácích hudebníků a nápodoba angloamerického vzoru. Historicky se nejedná o nic nového, jen se změnilы prostředky, skrze které je angloamerická hudební produkce konzumována. Celosvětovým rozšířením a snadnou dostupností sociálních sítí a volně přístupných streamovacích kanálů, se vliv západní kultury do zemí jako je Slovensko znatelně zvýšil.

Stejně tak projevy feminismu angloamerické populární kultury se rozšířily po celém světě a dostaly se i na Slovensko. Mezi hlavní americké zpěvačky, které se emancipačních témat dotýkají a jsou předlohou pro některé Siminy skladby, patří kromě Beyoncé také Ariana Grande s písní „God is a woman“, Miley Cyrus a její píseň „Mother’s Daughter“, Taylor Swift s písní „That Man“, Christina Aguilera s písní „Fall In Line“, Kesha s písněmi „Woman“ nebo „Praying“, Alessia Cara s písní „Scars To Your Beautiful“ a další⁴³. Právě poslední zmíněnou píseň více popíšu v analytické části, kde ji budu porovnávat se Siminou skladbou „Dýchaj“.

Ve feministickém teoretickém diskurzu posledních let vniklo několik publikací, které se tématem nových forem feminismu v popkultuře zabývaly. Pro své teoretické rámování a chápání Simy v kontextu globálního trendu, jsem si vybrala článek

---

⁴¹ Jessalynn Keller a Maureen E. Ryan, „Introduction, Mapping Emergent Feminism“, in *Emergent Feminisms, Complicating a Postfeminist Media Culture* (New York: Routledge, 2018), s. 1–21.

⁴² Keller a E. Ryan, s. 1.

⁴³ Například ženská skupina Little Mix nebo zpěvačka Ava Max.

“Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times”⁴⁴ z roku 2016 od britské kulturní teoretičky Rosalind Gill a již zmíněnou kolektivní publikaci *Emergent feminism: complicating a postfeminist media culture* z roku 2018. Obě publikace v mnohém sdílí chápání nového feminismu a vidí tyto projevy v širším diskurzu postfeministického uspořádání angloamerické populární kultury. Tím je myšlena problematizace všech pozitivních projevů feminismu v kontextu jiných s nimi provázaných diskurzů, jako jsou například komerce, zájmy kosmetických korporátů, neoliberalismus v konkrétních projevech, sexualizace ženského těla nebo antifeminismus. Těmto termínům budu věnovat pozornost v následujících oddílech o individuální síle, komerci a kosmetickém průmyslu a „body positivity“.

Zároveň je důležité zmínit, že tyto nové projevy feminismu neboli „feminist visibilities“, jak je nazývá Rosalind Gill, jsem po vzoru výše zmíněných teoretiček analyzovala s ohledem na společenské uspořádání, ve kterém je Sima zpracovává. Budu je tedy chápat v historicko-polickém uspořádání země, jejímž charakteristickým rysem je postkomunistická zkušenosti a s ní spojené chápání feminismu. Konkrétně pak se zaměřím na slovenská masová média a slovenskou popkulturu.

3.1.1 Postfeminismus v populární kultuře jako analytický nástroj

V teoretickém diskurzu nových forem feminismu výše zmíněné autorky vycházejí z práce feministických teoretiček⁴⁵, z nichž nejviditelnější je kulturní analytička Angela McRobbie. Od počátku 21. století se tak na základě jejích textů ustanovila představa o postfeminismu v populární kultuře, na jehož základě vzniká určité uspořádání genderových vztahů a zobrazování ideálních ženských rolí například ve filmech. Typickým příkladem může být podle McRobbie film *Bridget Jones* nebo populární seriál *Sex and the city*⁴⁶. Jedná se o takové uspořádání, ve kterém je žena zobrazena jako nezávislá, sexuálně svobodná, ale na druhou stranu ji stále tíží obavy z budoucnosti, ve které nemá partnera a její biologické hodiny tikají.⁴⁷ Muž je často zobrazen jako spasitel, tedy jako ten, který ženu zachrání od stigmatu neprovdané staré panny. Zobrazení ženy

---

⁴⁴ Rosalind Gill, „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times“ 16, č. 4 (23.06. 2016), s. 610–30.

⁴⁵ Patří sem také například již zmiňovaná Rosalind Gill.

⁴⁶ Angela McRobbie, „Post-feminism and popular culture“, *Feminist Media Studies* 4, č. 3 (2004), s. 261–62.

⁴⁷ McRobbie, s. 261.

v populární kultuře jako vzdělané, finančně a sexuálně nezávislé pak koresponduje s představou postfeminismu, jehož smýšlení je založeno na tezi, že feminismus již není potřeba: „*My argument is that post-feminism positively draws on and invokes feminism as that which can be taken into account, to suggest that equality is achieved, in order to install a whole repertoire of new meanings which emphasise that it is no longer needed, it is a spent force.*”⁴⁸ Chápáním postfeminismu v popkultuře je tedy myšleno takové prostředí, ve kterém figuruje představa, že cílů druhé a třetí vlny feminismu bylo již dosaženo a na základě této představy je pak genderové uspořádání rozvíjeno a formováno. Ovšem to, na co feministické kritičky především upozorňují, je skutečnost, že tato představa „ukončeného feminismu“ je tvarována vlivy komerčních zájmu, kapitalistického a neoliberálního smýšlení, dominance a snah o hegemonii a kapitál kosmetických a jiných korporátů. Moc těchto stran, pak ukazuje problematické postavení ženy, jejíž svobodná vůle podle feministických předpokladů není naplněna. Pro širší představu o postfeminismu přikládám definici.

Charakteristika postfeminismu má několik vrstev, které si mezi sebou zdánlivě protirečí. Jinými slovy definovat tento fenomén jednou větou, by bylo velmi zjednodušující. Přesto existuje několik možností, jak ho popsat. Jako první definice může být již zmiňovaná představa, že takový feminismus, který upozorňuje na genderové nerovnosti všeho druhu a jinak se vymezuje k nastavení moci ve společnosti na základě genderu, „*is no longer needed...*“⁴⁹. Představa o „dosažení všeho“ v genderové rovnosti se objevila především mezi kritiky feministického hnutí během druhé vlny feminismu v 80. letech 20. století a je snadno rozpoznatelná v samotné stavbě slova „post“ feminismus. Tedy jako nadcházející období, ve kterém je feminismus považován za překonaný.

Druhá definice zdánlivě protirečící té první je založena na pozorování, kdy mladé ženy a dívky narozené v období postfeminismu začínají být aktivní v otázkách genderové nerovnosti odlišným způsobem. Pracují totiž s představou, že je nutné udržet to, co jim předchozí snahy feministek zajistily, ale není třeba se nadále nazývat feministkami. Tento proces Rosalind Gill nazývá „postfeminist sensibilities“ a takto ho chápe jako problematický: „...*it represents a shift in the way that power operates: a shift from*

---

⁴⁸ McRobbie, s. 255.

⁴⁹ McRobbie, s. 255.

*an external, male judging gaze to a self-policing narcissistic gaze...*⁵⁰. Takové zkreslené pojetí ženy „vlastníci“ sebe sama a tím i své tělo, shrnu ve spojení s novou formou feminismu více u tématu věnujícímu se lásce k vlastnímu tělu. Třetí definicí, která je spíše doplňující charakteristikou předešlých, je přesvědčení, že nazývat se feministkou je nepatřičné, nesmyslné a znamená veskrze jedině nenávisť k mužům. Zároveň je pak tato žena nařknuta z agresivního chování⁵¹.

A právě v rozporu s tímto přístupem, dominujícím angloamerickému popkulturnímu uspořádání a produkci posledních desítek let se nečekaně vynořují nové prvky feminismu, které do jisté míry napadají představu o dosažené genderové rovnosti, ale zároveň se stále zaštiťují konceptem komerce, neoliberalního smýšlení a objektivizace ženského těla.

3.1.2 „Kulturní a žitý feminismus“ jako analytický nástroj

V kontextu postfeminismu, ve kterém se nové feministické prvky objevují, bych se chtěla zamyslet nad situací feminismu, který artikuluje na slovenské hudební scéně Sima. Otázkou tedy je, jaké formy feminismu lze v širším slovenském diskurzu rozeznat. Nejprve je nutné říct, že nelze předpokládat, že prvky nového feminismu (a také hip-hop feminismu, viz dále) Sima přebírá s vědomou představou postfeminismu a jeho aspektů. Jednoduše se pohybuje v globální populární kultuře a prvky, které se v akademických kruzích identifikují jako postfeministické, automaticky přejímá. Na druhou stranu, projevy feminismu vybírá podle své osobní zkušenosti, podle charakteristik, které sama vyhodnocuje jako zásadní, pro ni osobně autentické a nějakým způsobem se jí dotýkající. Tedy ty, které se podle jejího soudu mohou vymezovat vůči diskriminaci žen často páchané v prostředí, ze kterého pochází.

Podchytit spleť historii společenského chápání v otázkách rovnosti pohlaví, popřípadě feminismu, v postkomunistické zemi jako je Slovensko, není na pár stránkách možné. Každopádně já si pro svůj případ vypůjčím krátké shrnutí historie veřejného diskurzu na Slovensku od revoluce 1989 z knihy *Feminizmy pre začiatovníčky, aspekty*

---

⁵⁰ Rosalind Gill, „Postfeminist Media Culture: Elements of a Sensibility“, *European Journal of Cultural Studies* 10 (2) (2007), s. 147–66.

⁵¹ Postfeminism. *CanLitGuides* [online]. 19.08.2016 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://canlitguides.ca/canlit-guides-editorial-team/postfeminism-and-conservative-feminism/postfeminism/>

zrodu rodového diskurzu na Slovensku, kterou editovaly jedny z mála odbornic na genderovou teorii a feminismus na Slovensku Jana Cviková a Jana Juráňová:

„Dnes to môže na prvý pohľad vyzerat' tak, že rodová agenda na Slovensku prichádza predovšetkým z Európskej únie a najmä pod jej tlakom, a že sa teda sústreďuje najmä na otázky zamestnanosti a trhu práce... Rodový diskurz na Slovensku ... súvisí so vznikom postupne sa pluralizujúcej verejnosti, resp. viacerých verejností po revolúcii, ktorých súčasťou sa začiatkom 90. rokov stala aj diskusia o feminizmoch. Koncom 90. rokov a na začiatku prvého desaťročia 21. storočia sa pred mediálnym, projektovým a inštitucionálnym nástupom tém spojených so vstupom do Európskej únie stali na Slovensku súčasťou verejného rodového diskurzu štyri veľké témy: násilie páchané na ženách, reprodukčné práva žien, práva sexuálnych menšín, participácia žien vo verejnom priestore.“⁵²

Tyto čtyři body, které byly ve veřejném diskurzu tématem okolo ženských práv již před vstupem do EU, jsem identifikovala jako stále aktuální. Na základě pozorování slovenského kyberprostoru jsem vysledovala snahy odborných kruhů lépe seznámit širší veřejnost právě s problematikou genderu v těchto čtyřech bodech. Může sem patřit například aktivita kolektivu okolo časopisu *Aspekt* anebo měsíčníku *Kapitál*. Dále pak práce konkrétních žurnalistek jako jsou Milota Sidorova nebo Ria Gehrerová. Ovšem přese všechnu aktivitu v digitálním mediálním prostoru, je pro můj případ stěžejní zůstat na těch slovenských platformách, do kterých Sima formuluje svoje myšlenky. Viditelná snaha odborné veřejnosti prosadit do médií aktuální témata a problematiku genderu se do prostoru mainstreamových platforem stále příliš nedostává.

Zároveň bych ráda přiblížila terminologii a chápání forem feminismu, které se podle badatelek zabývajících se vlivem západního feminismu na postsocialistické země objevily a formovaly. Ve slovenském odborném prostředí na toto téma vznikla kapitola v knize *Solidarity in Struggle, Feminist Perspectives on Neoliberalism in East-Central Europe*⁵³ od Alexandry Ostertágové, ve které se zabývá aktuálním působením neoliberalního smýšlení v kontextem forem feminismu ve slovenské společnosti.

---

⁵² Jana Cviková a Jana Juráňová, *Feminizmy pre začiatovníčky, aspekty zrodu rodového diskurzu na Slovensku* (Bratislava: Záujmové združenie žien ASPEKT, 2009), s. 10-11.

⁵³ Alexandra Ostertágová, „Challenging the narrative of feminism as a facilitator of neoliberalism in the context of Slovakia“, in *Solidarity in Struggle, Feminist Perspectives on Neoliberalism in East-Central Europe* (Budapest: Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest, 2016), s. 60–69.

S ohledem na předrevoluční snahy ženské emancipace na poli ekonomického začlenění žen řízeného státem, se Ostertágová ptá, jaká forma západního feminizmu byla s příchodem kapitalismu – který svým zasazením do československé společnosti zvnějšku bývá chápán jako „capitalism-by-design“⁵⁴ - stejně tak zasazena a zároveň přijata na Slovensku. Jedná se podle ní o tzv. „cultural feminism“⁵⁵ a tzv. „deconstructivist feminism“⁵⁶. Oba podle jejího mínění zastávají nejviditelnější způsoby akademického uvažování o feminizmu po revoluci. Právě akademický svět byl totiž na Slovensku stěžejní (nikoliv jediný) prostor pro uvažování a formování feministického diskurzu. První zmíněný „kulturní feminizmus“ je z mého pohledu užitečný pro uvažování o vlivu dnešního feminizmu do širšího veřejného diskurzu na Slovensku, protože druhý zmíněný lze stále identifikovat pouze v tom akademickém.

„Kulturní a dekonstruktivistický feminizmus“ pak Ostertágová s odkazem na feministickou teoretičku Nancy Fraser řadí do stejné skupiny takto: „...[they] *focus mainly on androcentrism on both symbolical as well as practical levels in various areas of social life*“⁵⁷. Oproti této dvojici pak staví „socialist feminism“ a „radical feminism“, které lze definicí řadit mezi politicky angažované a zabývající se třídní nespravedlností: „...[they] *draw on Marxist and socialist theory and conceptualize gender in the frame of class struggle*“⁵⁸. A právě tyto dva poslední druhy feminizmu byly – jakožto odkazy na dlouholetý totalitní režim jedné strany – odsunuty a v postkomunistických zemích dostal více prostoru západní, importovaný „kulturní feminizmus“. Je jistě otázkou, do jaké míry lze ve slovenském akademické a v širším veřejném prostoru mluvit o vlivu jedné formy feminizmu. Na druhou stranu porevoluční odpor k státem řízenému projektu řazení žen do pracovního procesu, který do jisté míry vycházel z marxistického smýšlení o rovnosti

---

⁵⁴ Kristen Ghodsee, „Feminism-by-Design: Emerging Capitalisms, Cultural Feminism, and Women’s Nongovernmental Organizations in Postsocialist Eastern Europe“, *Signs* 29, č. 3 (2004), s. 729.

⁵⁵ Obecná charakteristika kulturního feminizmu je založena na představě, že existuje koncept čistě feminní složky založené na ženské přirozenosti, která se odlišuje od té mužské. Snaha kulturních feministek je navrátit hodnotu těm ženským atributům, které jsou podle nich odsouvány na druhou kolej nadvládou mužského pohledu na svět. Patří sem například apel na mateřství, s ním spojený unikátní svazek mezi matkou a dcerkou a tím všemi ženami na světě. Dále subjektivita jako hluboké sebepoznání, mírumilovnost a péče.

⁵⁶ Dekonstruktivistický je orientován na rozpad představy dvou složkové maskulinity a feminity.

⁵⁷ Ostertágová, „Challenging the narrative of feminism as a facilitator of neoliberalism in the context of Slovakia“, s.61.

⁵⁸ Ostertágová, s. 61.

pohlaví, nastavil privilegované místo západním vlivům. Na debatě „Feministické cíle před třiceti lety a dnes“⁵⁹ na podzim 2019, na které se sešly odbornice na toto téma z České republiky, Slovenska, Maďarska, Polska i Německa, se mimo jiné socioložka Alena Wagnerová vyjádřila k odmítnutí feminismu v postsocialistických zemích takto: „...dnešní antifeminismus má kořeny v odmítání všeho, co souvisí s komunistickým panstvím – včetně úspěchů dosažených ve věci rovnosti pohlaví“.⁶⁰ Ve veřejném prostoru, ke kterému se vyjadřuje, je opravdu stále možné vidět antifeminismus, ale na druhou stranu se v tomto svém tvrzení přiklání k myšlenkám Alexandry Ostertágové nebo Kristen Ghodsee o dominantním vlivu západního, importovaného feminismu, který Ghodsee nazývá „feminism-by-design“⁶¹.

Pro ukotvení své případové studie do slovenského feministického kontextu tedy přistoupím na předchozí tvrzení, že dominantní postavení ve slovenské společnosti má „kulturní feminismus“. Pokud slovenská společnost tento druh feminismu v určitých mezích přijímá, odpovídá mi tato myšlenka na otázku, proč jsou také prvky feminismu z angloamerické popkultury lépe chápány. Působení „kulturního feminismu“ na společnost pak dále Ostertágová rozvíjí takto: „[...] *the hegemonic position of the cultural and deconstructivist approaches facilitated the neoliberal order and hence contributed to global social injustice over the past years*“⁶². Právě jedním ze spojovatelů „kulturního feminismu“ a nových prvků feminismu v angloamerické kultuře je neoliberální smýšlení. Tomuto širokému konceptu se budu dále konkrétně věnovat, již teď bych však ráda zmínila, proč považuji „kulturní feminismus“ jako příhodný pro vliv nových forem feminismu do slovenské společnosti, a tím i na Simu a její fanyanky.

Další způsob uvažování o feminismu na Slovensku, který je pro mou studii zásadní, rozkrývá Jana Juráňová v rozhovoru pro Deník referendum z roku 2014. Jedná se o tzv. „žitý feminismus“. Na otázku, které projevy žitého feminismu jsou pro ni

---

⁵⁹ Pořádané českým zastoupením „Friedrich Ebert Stiftung“ v pražském komunitním centru „Prostor39“ dne 21.10.2019.

⁶⁰ Petra Dvořáková. Feminismus ve střední Evropě: Kapitalismus si přivlastnili muži. *Deník Referendum*. [online]. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/30322-feminismus-ve-stredni-evrope-kapitalismus-si-privlastnili-muzi>.

⁶¹ Ghodsee, „Feminism-by-Design: Emerging Capitalisms, Cultural Feminism, and Women’s Nongovernmental Organizations in Postsocialist Eastern Europe“, s. 730.

⁶² Ostertágová, „Challenging the narrative of feminism as a facilitator of neoliberalism in the context of Slovakia“, s. 61.

důležité, odpovídá: „Žitý feminismus je většinou o sexismu v prostředí, ve kterém žijeme. Stále se běžně setkáváme, já i mně blízké osoby, s nepříjemnými sexistickými reakcemi nejen mužů, ale i žen (častěji však mužů) anebo s nepochopením podstaty feminismu. To se děje na každodenní bázi, je to nepříjemné, nedá se to vždy tak rychle vysvětlit v konkrétní situaci, často to zůstane nedopovězené, na úrovni vtípu, který není vtípem a podobně.“⁶³ Se sexismem a misogynním chováním se také určitým způsobem vyrovnává hip-hop feminismus, který je zřetelný v Simině rapu. Znovu tedy dochází k propojení témat a problémů slovenské společnosti s tím, co Sima vybírá z angloamerické hudební kultury.

3.1.3 Antifeminismus na sociálních sítích v USA a na Slovensku

První ze zmíněných konceptů v angloamerické popkultuře, kterému se budu věnovat, je antifeminismus. Kulturní teoretičky a feministky J. Keller a M. E. Ryan tvrdí, že je třeba na prvky určitého druhu feminismu nahlížet vždy v kontextu jiných projevů, a to i v případě jejich negace. Antifeminismus se souběžně s prvky feminismu v prostředí populární kultury rozvíjí především skrze sociální sítě, jak píše Jonathan Cohn ve své případové studii zabývající se kampaní #WomenAgainstFeminism založené v roce 2013: „*With the recent emergence of the various new feminist formations described elsewhere in this collection, new antifeminist and misogynistic regimes have also flared up ...*“⁶⁴ Jedná se o kampaň, ve které se dívky a ženy fotí s napsaným vysvětlením, proč ony feminismus nepotřebují. Velmi podobný narativ lze vidět i na slovenském internetu a sociálních sítích.

Jednou z nejviditelnějších postav slovenského protifeministického myšlení je mladá studentka Lívia. Na sociálních sítích a na youtubovém kanále „Kulturblog“ vyjadřuje své názory nejenom ohledně feminismu, ale také LGBTQ+ komunitě a potratům. „Kulturblog“, na kterém Lívia a další členové působí, jeho zakladatelé definují takto: „*Snažíme sa prezentovať pohľady a názory na rôzne spoločenské otázky*

---

⁶³ Petra Hlaváčková. Jana Juráňová: Feminismus mi rozšířil obzory. *Deník Referendum*. [online]. 30. 07. 2014 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/18473-jana-juranova-feminismus-mi-rozsiril-obzory>.

⁶⁴ Jonathan Cohn, „#WomenAgainstFeminism, Towards a Phenomenology of Incoherence“, in *Emergent Feminism, Complicating a Postfeminist Media Culture* (New York: Routledge, 2018), s. 176–92.

a polemizovať s hodnotami, ktoré pretláčajú mainstreamové a „alternatívne“ médiá.“⁶⁵ Mnoho kritiků označuje účet za neonacistický, otevřeně rasistický, xenofobní a potenciálně nebezpečný⁶⁶. Nelze mu však upřít vliv na určitou skupinu Slováků a Slovenek, které s těmito myšlenkami sympatizují. Příkladem mohou být komentáře pod příspěvky na facebookové stránce *Kulturblog*⁶⁷ nebo sdílení Líviina videa na jiných platformách. Například internetový blog/diskusní fórum *Naštvané matky*⁶⁸ Líviin příspěvek sdílel a dal tak prostor mnoha pozitivním komentářům přímo na svých stránkách.

Video, na kterém Lívia představuje svůj otevřený odpor k feminismu, tak jak ho vidí ona, se nazývá *Feminismus je rakovina*⁶⁹. Od svého vzniku v lednu 2019 získalo přes 40tis shlédnutí. Popisuje v něm nespočet subjektivně zkreslených úvah o feminismu a na základě zavádějících sestřihů feministek ho odsuzuje a odmítá. Kromě již zmíněných pozitivních reakcí od fanoušků, vzniklo mnoho kritických reakcí. Ať už v podobě vlogů nebo článků. Například v *Denníku N* hned po uveřejnění videa vydali článek, který se snažil všechna Líviina zavádějící tvrzení vyvrátit.⁷⁰

3. Lívia na Instagramu s rouškou „Silná žena nepotřebuje feminizmus“.

⁶⁵ Kulturblog. (n.d.). Domovská stránka [YouTube kanál]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UC5oEcCEKJ343nsD02PK0rEw/featured>.

⁶⁶ Za zmínku stojí například: FEMINIZMUS NENÍ RAKOVINA | výzva pro Líviu. In: YouTube [online]. 08.02.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/E_cWnUEgZ0. Kanál uživatele Debatní deník.; nebo krátké vyjádření z internetové platformy Refresher, kde se autor Matúš Majer podivuje nad pozitivními reakcemi na Facebooku pod Líviiným videem: Matúš Majer. Feminizmus je rakovina a ženy sú zaslepené. Xenofóbna stredoškolačka Lívia je späť, tentokrát uráža snahu žien o zrovnoprávenie. *Refresher* [online]. 29.01.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://refresher.cz/62566-Feminizmus-je-rakovina-a-zeny-su-zaslepenie-Xenofobna-stredoskolacka-Livia-je-spat-tentokrat-uraza-snahu-zien-o-zrovnopravenie>.

Bohužel již nelze dohledat tyto pozitivní komentáře, protože Facebook stránka Kulturblog byla v zimě tohoto roku zrušena správci Facebooku.

⁶⁷ Kulturblog. In: Facebook [online]. [cit. 02.06.2020]. Dostupné z: https://www.facebook.com/www.kulturblog.sk/?ref=page_internal.

⁶⁸ Současný feminizmus je jako..., 2019 [online]. Naštvané matky. [cit. 02.06.2020]. Dostupné z: <https://www.nastvanematky.cz/soucasny-feminismus-je-jako-rakovina>.

⁶⁹ Feminizmus je rakovina. In: YouTube [online]. 29.01. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/sRHRs314CXs>. Kanál uživatele Kulturblog.

⁷⁰ Milota Sidorova. Viete čo je feminizmus? Lívia totiž nie. *Denník N*. [online]. 01. 02. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/blog/1368455/viete-co-je-feminizmus-livia-totiz-nie/>.

Stejně tak se tato forma antifeminismu objevuje v podobě youtubových komentářů pod Siminými videi. Jeden z mnoha příkladů může být komentář pod rapových trackem „Bež přeč“ od uživatele „Billy The Eagle“: „*Iba feministické blá blá, ja milujem sebavedomé ženy, je to sexy, ale sebavedomé ženy a urazené teenagerky sú rozdiel.*“⁷¹ Nejedná se o ojedinělý případ, kdy k vyjádření emocí na Siminu hudbu uživatel volí posměšně myšlené oslovení feministka. Na druhou stranu lze také vidět mnoho fanynek, které Simu před tímto označením brání, protože ho stejně jako odpůrci vnímají urážlivě. Například česká fanyнка Hanka Veselá: „*To je tak, když žena vydá nějaké sebevědomé album, tak hned je to strašný feminismus a chlapi se cítí být uražený. Hlavně, že každéj druhej rap od pánu je o tom, jak jsou strašně top...*“⁷².

Jak jsem již zmínila ani Sima o sobě veřejně nemluví jako o feministce. Je si vědoma, do jakého prostředí svou tvorbu přináší a používá proto obecně pojmy jako „ženská témata“ a „typicky ženské problémy“. Tento druh narativu jen některé fanyanky identifikují jako feminismus⁷³, zatímco ostatní s ním spojují slova jako sebevědomí a síla. Právě v následující podkapitole zaměřené na neoliberální pojetí individuální síly konkrétně ukážu, jak lze Simin feminismus v kontextu tohoto globálního trendu chápat.

3.1.4 Individuální síla a jiné podoby feminismu

Druhý z konceptů zmiňovaný v úvodní části, který se objevuje v postfeministickém uspořádání angloamerické popkultury a váže se tak na nové prvky feminismu, je neoliberální smýšlení. Jak upozorňují teoretičky ve svých analýzách, bylo by totiž nesprávné domnívat se, že s příchodem určité formy feminismu do popkultury, všechny její problémy vymizí.

V knize *Emergent Feminisms Complicating a Postfeminist Media Culture* jsou neoliberální myšlenky v popkultuře chápány konkrétně takto: *neoliberal policies disavow the persistence of structural inequality, placing the onus to “get ahead” squarely on the individual. Media echo this discourse, as lifestyle and makeover programs encourage individuals to engage in “entrepreneurialism and self-responsibilization” to enact their best selves and lives.*⁷⁴ A právě spojení tohoto druhu neoliberálního

---

⁷¹ Billy The Eagle (2018) <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0>.

⁷² Hanka Veselá (2018) <https://youtu.be/CGOH-f8i2Q0>.

⁷³ Především v komentářích pod jejími skladbami na YouTube.

⁷⁴ Keller a E. Ryan, „Introduction, Mapping Emergent Feminism“, s. 10.

myšlení s feminismem má za následek jednu z nejviditelnějších charakteristik žen-celebrit. Pro svou potřebu ho nazývám „individuální síla ženy“, přičemž vycházím z teze Rosalind Gill: *”This version of feminism has extraordinary visibility in the media, not least through its psychologizing discourse and promotion of female “confidence,” self-love, and self-esteem as one-size-fits-all solutions to gender injustice.”*⁷⁵ V praxi se může jednat o oboustranný jev vytváření „individuální síly“. Tím myslím, že pokud se s tímto typem feminismu identifikuje známá osobnost, masmédiá o ní tak píšou a tím apelují na ostatní ženy, aby našly ekonomickou nezávislost, lásku k sobě samým a sebevědomí, tedy svoji vlastní sílu ke změně života a vlastní emancipace. Anebo se známá osobnost chová určitým způsobem, který masmédiá identifikují jako feministický a následně ji za feministku označí. Tento způsob prezentace žen založený na jejich „individuální síle“ je pak považován jako vzor pro řešení genderových nerovností pro všechny ženy, nehledě na sociální třídu, barvu pleti a další potenciální znevýhodnění.

Na základě pozorování jsem tento koncept „individuální síly ženy“ identifikovala i u Simy. Vzor sebevědomé ženy je pro ni důležitý nejen v sebeprezentaci na mediálních platformách, ale i veskrze ve všech skladbách, které jsem podrobila hlubšímu analytickému rozboru. Jsou to skladby popové i rapové. Zde si dovolím malou odbočku. V rapových skladbách se totiž tento koncept *“entrepreneurialism and self-responsibilization”* mísí s konceptem *„making something from nothing”*⁷⁶, což je idea objevující se v hip-hopu obecně. Tomuto pojmu v rapu se budu více věnovat v podkapitole o hip-hop feminismu. Jen si dovolím poznámku, že spojením těchto dvou principů charakteristika „dostat se ze dna a vydělat si rapem hodně peněz“ dostává podobný význam jako „individuální síla“. Oba nehledí na potenciální třídní, společenské a paradoxně i genderové nerovnosti a zároveň je Sima oba používá jako prostředek k ženské emancipaci. Pokud se vrátím k čistě popovým skladbám, kde Sima uplatňuje koncept vlastního seberozvoje, zodpovědnosti za vlastní život a moci pohnout svým osudem, jako jedna z nejpříkladnějších písní se mi zdá být hit „Kde je limit“. V refrénu zpívá tato slova:

---

⁷⁵ Gill, „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times“, s. 617.

⁷⁶ Elaine Richardson a Gwendolyn Pough, „Hip-hop literacies and the globalization of Black popular culture“, *Social Identities Journal for the Study of Race, Nation and Culture* 22, č. 2 (02.02 2016), s. 129.

„Nezúfam, dúfam, skúšam, kde je limit.
Skús ma spútať, tak skús ma chytiť.
Pozerám vpred a sa neobzerám späť.
Iba ja ja ja ja, ja udávam kde mám limit,
ja ja ja mám právo súdiť svoje chyby.
pozerám vpred a sa neobzerám späť.“⁷⁷

Jak je již zřejmé z předchozích řádků, pojem „individuální síla ženy“ je v angloamerické akademickém diskurzu problematizován. Například Rosalind Gill tvrdí: „...*neoliberal feminism may have little in common with—and indeed may be antithetical to—the activist feminism of those protesting budget cuts to women’s services or deportation of migrants*“⁷⁸. Pokud se podívám na Simu a její tvorbu, musím konstatovat, že právě k této kritice její vystupování a slova mohou vybízet. Jen z takových textů by se mohlo zdát, že nemá snahu systematicky spojovat utlačované dívky. Jak na následujících stránkách ukážu, přes všechnen důraz na samostatnost ženské síly si Sima zakládá na pospolitosti mezi dívkami, přestože otevřeně nemluví o systémovém utlačování, proti kterému je třeba bojovat.

Způsoby, jak je v angloamerickém světě tento ideál ženy prezentován, jsou různé. Příkladem mohou být lifestylové ženské magazíny. Dochází v nich k aktivnímu apelu na mladé dívky, aby hledali svou vlastní ženskou sílu a sebevědomí. V porovnání se Slovenskem je tento proces medializace feministických elementů nesrovnatelně vyšší. Například Gill vidí situaci následovně: „...*we have looked at how the cult(ure) of confidence locates feminism in neoliberal therapeutic terms, as a technology of self. It can be seen in advertising, in magazines such as Cosmo and Elle, and in the proliferation of apps designed to help women boost their self-esteem and self-belief in their daily lives.*“ Dále předkládá tvrzení, že koncept „individuální síly“ byl tak otevřeně spjat s pojmem feminismu, až došlo k jeho částečnému očištění: „*a moment in which feminism has seemingly moved from being a derided and repudiated identity among young women to becoming a desirable, stylish, and decidedly fashionable one*“⁷⁹. Popisuje tak situaci s odkazem na londýnský módní ženský časopis “Evening Standard”, který na podzim

---

⁷⁷ SIMA - Kde je limit feat. EGO [prod. Gajlo & SkinnyTom]. In: YouTube [online]. 09.02.2020 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/QpCOruSQ68c>. Kanál uživatele SIMA Official.

⁷⁸ Gill, „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times“, s. 612.

⁷⁹ Gill, „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times“, s. 611.

2015 vydal číslo s titulky jako „TODAY’S GENDER WARRIORS“ a „HOW TO DATE A FEMINIST“⁸⁰.

Přestože ve slovenském mainstreamovém mediálním prostoru se propagace feminismu (ať už v jakékoliv podobě) nevyskytuje, po hlubším hledání na platformách digitálních lifestylových časopisů, jsem narazila na článek z časopisu „LENPREŽENY“⁸¹. V něm na jaře 2018 informovali o iniciativě módní značky Dior. Ta ve své kolekci předvedla trička s nápisem „We Should All Be Feminists“, což je název knihy již zmiňované spisovatelky Chimamandy Ngozi Adichie. Článek ve slovenském magazínu – s největší pravděpodobností přeložený ze zahraničního zdroje – je napsán s cílem elementárně informovat čtenářky o diskurzu feminismu ve světě amerických hvězd. Kontroverzní tematiku feminismu zde podporuje nadnárodní módní společnost Dior a pro slovenský magazín je proto snazší o tématu mluvit. K napsání článku beze sporu přispěla skutečností, že slovenská tenistka Dominika Cibulková byla jedna z hvězd, která toho tričko oblékla.

4. Zpěvačka Rihanna s tričkem „We Should All Be Feminists“.

Kampaň firmy Dior kromě pozitivních reakcí sklídila také kritiku. Především za neetického a nemorálního vykořisťování pracovníků (především žen) oděvního průmyslu v méně ekonomicky stabilních zemích. Moment popularity feminismu mezi slavnými v souvislosti s vykořisťováním žen, které na této představě feminismu nevědomky (či vědomě) participují, byl okamžik pro akademičky, aby jasně artikulovaly tento paradox a označily ho jako „*the “disconnect” between certain “stylish” versions of contemporary*

---

⁸⁰ Gill, s. 610.

⁸¹ Simona S. Móda s posolstvom: Prečo celebrity nosia TOTO tričko?. *LENPREŽENY* [online]. 22.03.2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.lenprezeny.sk/moda-s-posolstvom-preco-celebrity-nosia-toto-tricko/>.

feminism, and long-time (socialist and anti-racist) feminist concerns about deeply unfair global flows between South and North and the rights and wellbeing of garment workers.”⁸² Pokud znovu tuto problematiku vztáhnou na Simu, musím přiznat, že opravdu splňuje představu o „stylish“ feministce, jejíž feminismus platí na ty dívky, pro které je běžné kupovat si kosmetiku a nechávat si profesionálně upravovat vlasy a nehty. Pro ty dívky, které si můžou dovolit vlastnit mobil s přístupem na sociální sítě a pro ty dívky, které mají/dostaly peníze na její koncerty. Zároveň musím připustit, že Sima svoje poslední merchandising projekty zaměřila na podporu lokálních firem, kde pravděpodobně k vykořisťování žen nedochází.

Problematické spojení feminismu a nadnárodní módní firmy si uvědomuje i autorka knihy, z níž slavný citát vzešel: „*A T-shirt is not going to change the world, right? But I think change happens when we spread ideas.*“⁸³ Stejným způsobem by se dalo pohlížet na Siminu tvorbu. Nelze předpokládat, že svojí hudbou změni systémovou diskriminaci žen na Slovensku, avšak minimálně tím vytváří prostředí pro další diskuse a potenciální změny.

Kromě konceptu silné ženy vytváří očistu označení feministka kniha “Hot Feminist” od autorky Polly Vernon⁸⁴. Ta podle mého názoru nejvěrněji artikuluje, jaká podoba feminismu v populární kultuře momentálně dominuje: „*What kind of feminist does that make me? The shavey-leggy, fashion-fixated, wrinkle averse, weight-conscious kind of feminist. The kind who likes hot pink and boys; oh, I like boys! I like boys so much ...*”⁸⁵ „Hot feminismus“, jak tuto formu nazývá Rosalind Gill, pak nabývá jasnějších obrysů v prostředí kosmetických firem a módního průmyslu, které přestože “*remain shaped by patriarchy [...], heterosexism, and other forms of oppression*“⁸⁶, přijímají termín feminismus otevřeně. Ovšem s tou podmínkou, že je žena-feministka dostatečně „stylish“ a „hot“.

Ve slovenském mainstreamovém mediálním prostoru stále převládá nepřátelské prostředí vůči termínu feminismus, ať už je představa o něm jakákoli. Abych tento

---

⁸² Gill, „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times“, s. 618.

⁸³ Chimamanda Adichie on the Dior Autumn-Winter 2019-2020 Haute Couture Show. In: YouTube [online]. 05.07.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/sVCZzh93jXk?t=42>. Kanál uživatele Christian Dior.

⁸⁴ Gill, „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times“, s. 618.

⁸⁵ Polly Vernon, *Hot Feminist* (Hodder & Stoughton, 2015), s. 13.

⁸⁶ Keller a E. Ryan, „Introduction, Mapping Emergent Feminism“, s. 14.

fenomén lépe nastínila, vybrala jsem si jako příklad magazín pro ženy a dívky „Woman.sk“. Ten pod rubrikou „Ako na chlapa“ vydává články či spíše úvahy o feminismu a současně tvrdě kritizuje aktivity žen okolo časopisu *Aspekt*.⁸⁷ Autorem těchto článků je slovenský spisovatel Gustáv Murín, který na platformě ženského časopisu dostává prostor vést celou rubriku. V ní předkládá vědecky nepodložená, zavádějící, nepravdivá či nepřesná tvrzení. V úvodu svého příspěvku například píše: „*Priamym pokračovateľom marxizmu-leninizmu je totiž feminizmus. Či už to chceli alebo nie, zakladateľky tejto totalitnej ideológie naplňajú Engelsovu predpoveď o zániku rodiny a bolševicky militantným slovníkom vyhlásili už pred rokmi „vojnu pohlaví“. A ak sme si mysleli, že sme rasizmus už raz navždy zavrhlí, tu sa vracia opäť.*“⁸⁸ Je otázkou, jaký reálný vliv může mít šedesátiletý muž na mladé dívky, kterým radí „ako na chlapa“ a jaký reálný vliv má celkově tento časopis na jejich uvažování. Každopádně jedná se o jeden z mála lifestylových internetových časopisů, který se k tomuto tématu nějakým způsobem vyjadřuje.

Pokud bych měla shrnout svůj průzkum digitálních mainstreamových ženských časopisů na Slovensku, musím konstatovat, že jsem nenašla větší snahu do ženských témat zařadit ani jeden z konceptů, který se objevuje v angloamerických magazínech a mezi celebritami. „Individuální sílu ženy“, její sebevědomí a úspěch, které neničí ale podtrhují její sexappeal a styl, přesto spatřuji u Simy. Domnívám se, že tento druh musí primárně přebírat ze zahraničních zdrojů. A pokud těmito zdroji nejsou angloamerické magazíny, tak jsou jimi hudební interpretky a celebrity. A jak sama říká, sebevědomí dívkám se rozhodla posilovat proto, aby „*už nebyly žádné slzy, žádná zlomená srdce a ženy*“⁸⁹.

---

⁸⁷ Gustáv Murín. KRIMINALIZÁCIA MUŽOV FEMINISTKAMI?. *woman.sk* [online]. 08.07.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.woman.sk/sex-a-vztahy/sex-a-vztahy-ako-na-chlapa/kriminalizacia-muzov-feministkami/>.

⁸⁸ Gustáv Murín. KRIMINALIZÁCIA MUŽOV FEMINISTKAMI?. *woman.sk* [online]. 08.07.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.woman.sk/sex-a-vztahy/sex-a-vztahy-ako-na-chlapa/kriminalizacia-muzov-feministkami/>.

⁸⁹ J. Rochovanský. SIMA: Základem je zůstat sama sebou. *PraKultura*. [online]. 20. 11. 2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.prakultura.cz/2017/11/20/sima-zakladem-zustat-sama-sebou/>.

3.1.5 Pozitivní vztah k vlastnímu tělu

Jak jsem na předchozích řádcích naznačila, dalším klíčovým faktorem v nových projevech feminismu v popkultuře je vnímání ženského těla. Sociální sítě se v posledních letech, a to především Instagram, staly místy sebe prezentace ženských těl. Většinou těch bezchybných, ve „photoshopu“ nebo plastickými operacemi opravených. Kromě soustavného napodobování nereálných představ o ženském těle, se také vzedmula určitá forma protestu. Objevila se nová vlna odporu proti těmto nereálným ideálům ženského těla, obecně nazývaná jako „body positivity“. Tento termín lze přeložit jako „láska k vlastnímu tělu nehledě na normativní společenské představy“. Jedná se o trend, který v posledních letech pohltit sociální sítě a pod hashtagem „bodypositivity“ přidávají ženy a dívky vlastní fotky vyzdvihující jejich nedokonalosti, respektive fyziologické znaky vybočující z normativní představy krásného ženského těla v mainstreamovém mediální prostoru. Tím jsou myšlena „*all body sizes, shapes, colors, types and abilities...*”⁹⁰, jak poznamenává kulturní analytička Emilie Zaslow ve své případové studii k současnému trendu.

Kromě většiny profilů neznámých lidí se k tomuto trendu přidaly také celebrity. Příkladem mohou být ženské popové hvězdy, u kterých se fenomén „body positivity“ projevil v mnoha písních (textech, vizuálu i zvukové složce). Výchozí písní a snad i první mainstreamovou, která se této tématice v nové vlně „body positivity“ věnuje, je již zmiňovaná „Flawless“ od Beyoncé. V písni zazněla dnes již legendární věta „*I woke up like this*“. Beyoncé tímto způsobem vyjadřuje nesouhlas se soustavným tlakem kosmetického průmyslu, který vytváří nereálný obraz dokonalé ženské vizáže po probuzení. Je ovšem paradoxní, že je Beyoncé ve videoklipu viditelně nalíčená a stejně tak tento paradox potvrzují její časté spolupráce s kosmetickými nadnárodními korporáty. Jak podotýká Zaslow: „...*the modern-day version of a girdle, leaving girls to make sense of the contradictions between body positive star texts and the support of a multi-million dollar beauty industry that literally thrives on creating, sustaining, and offering to fix the dissatisfaction women and girls feel about their appearances.*“⁹¹

Po vzoru amerických populárních zpěvaček, se k tématu lásky k vlastnímu tělu vyjádřila i Sima v písni „Dýchaj“. Kromě této písně se Sima k tématu boření normativní

---

⁹⁰ Emilie Zaslow, „#IAMMORETHANADISTRACTION“, in *Emergent Feminisms Complicating a Postfeminist Media Culture* (Routledge, 2018), s. 96.

⁹¹ Zaslow, s. 97.

představy o ženském těle vyjadřuje v popové písni „Je mi jedno“. Za tuto píseň sklídila mimo jiné kritiku, jelikož má podobnou hudební strukturu s doo-wopovou písni „All About That Bass“ zpěvačky Meghan Trainor⁹². Pro vysvětlení stačí porovnat text obou písní. Jejich společným tématem je „body positivity“. Nicméně Sima ve své verzi zpracovává hlubší tematiku, kterou charakterizují jako odmítnutí stereotypní představy, že žena se samozřejmostí plní domácí práce, i pokud se jí nechce: „Čaká ma plný kôš vecí na pranie. Žehlenie počká, čas na ranné milovanie.“ Tématice stereotypizace žen ve slovenské společnosti, na kterou Sima svými skladbami reaguje, se budu věnovat více v průběhu práce. Už teď bych však ráda naznačila, že Sima kromě přejímání angloamerických feministických prvků, pracuje s lokální potřebou mluvit o reálných problémech žen, mezi které patří domněnka, že jejich hlavní místo je v domácnosti. S ohledem na myšlenku písně přikládám její refrén, ve kterém Sima artikuluje lásku ke svému tělu nejzřetelněji:

„Je mi jedno, dneska to mám v pí*⁹³.
Mám vlastní svět a sa zaň nehambím.
Možno dnes nevyzerám najlepšie a nešajním.
Tak prepáč, k dokonalým nepatrim.“

5. Sima v klipu k písni „Je mi jedno“.

---

⁹² Dušan Marko. Sima boduje s chytľavou novinkou Je mi jedno. Inšpirovala sa svetovým hitom?. *Hudba.sk* [online]. 20.11 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://hudba.zoznam.sk/spravy/20-11-2019-sima-boduje-s-chytlavou-novinkou-je-mi-jedno-inspirovala-sa-svetovym-hitom/>.

⁹³ Sima všechny své písně, ve kterých používá sprostá slova na YouTube cenzoruje. Je to logický tah a na druhou stranu to v její tvorbě není problém, protože jich používá minimum.

Hlavní poselství písně je znovu a velmi zřetelně namířeno na všechny ženy, aby si jednoduše také daly den volna, nežehlily, nevařily a neřešily, jak vypadají. Ve videoklipu nicméně dochází ke stejnému paradoxu, jako v písni „Flawless“. Sima zpívá s dokonalým make-upem a reprezentuje „*I woke up like this*“ myšlenku. Přestože se v rozhovoru pro Mixxxer show vyjádřila, že to nebyl úmysl a šlo o špatné načasování natáčených scén, mezi komentáři pod YouTube videem se objevil například jeden ironický od uživatele „Wocky“: „*I woke up in the morning a jsem namalovaná. Magic.*“⁹⁴

Vyjma popových písní se koncept „body positivity“ objevuje také v rapových skladbách. V těchto případech navíc funguje společně se základní charakteristickou rapu, kterou je „*self-confidence*“⁹⁵. Představa sebevědomí u raperů a raperek a druh sebevědomí silných žen, který jsem popisovala u feminismu v popkultuře, se u Simy mísí a skladby nesou oba tyto významy. Co se týká konkrétních použití „body positivity“ v rapu, jeden z příkladů může být track „Anonym Mood“, kde je přímo tento koncept spojen se sociálními sítěmi. Ústředním tématem tracku je „diss“⁹⁶ na nenávislné a negativně hodnotící komentáře o Simině těle, které se objevují pod jejími příspěvky na Instagramu z anonymních profilů, s největší pravděpodobností od mužů. Ve světle populární kultury, kde ženská pozadí a ňadra získávají větších a větších rozměrů, je Sima uživatelem za anonymním profilem kritizována, že je jednoduše nemá dostatečně velká. I když se u jejích fotek jedná o ojedinělý případ, Sima se rozhodla, že o tom napíše singl, z čehož lze usuzovat, že takové komentáře chodí také do jejích soukromých zpráv. Svou písní tak sděluje fanynkám a všem, kdo ji sledují, že ona nemá za potřebí řešit a škatulkovat svoje tělo do normativní představy, ve které podle dnešních mainstreamových měřítek dominují ženy s velkým pozadím a velkými ňadry.⁹⁷ Podle mého názoru lze na tomto příkladu

---

⁹⁴ Wocky (2019).

https://youtu.be/Gu04UI827pE?list=PL3yw4HxObH8BajpAg_x5HchmtZZEYLJs7;

Na tuto kritiku také reagovala Sima, která to pro Mixxxer show v prosinci 2019 komentovala tak, že to nebyl úmysl, ale točili tuto scénu jako poslední, a proto se jí nechtělo čekat až se odličí atd. Doufala, že si toho nikdo nevšimne. Dostupné z: <https://youtu.be/CJ088osTjSs>. Kanál uživatele Óčko.

⁹⁵ Elaine Richardson a Gwendolyn Pough, „Hip-hop literacies and the globalization of Black popular culture“, *Social Identities Journal for the Study of Race, Nation and Culture* 22, č. 2 (02.02. 2016), s. 129.

⁹⁶ Lze přeložit jako „tvrdá odpověď“ jednoho raperera/raperky na další konkrétní osobu nebo skupinu lidí.

⁹⁷ Stačí se podívat na nejslavnější a nejsledovanější celebrity dnešní popkultury. Například Kylie Jenner, Kim a Khloé Kardashian, Nicky Minaj, Cardi B atd.

dobře ukázat, v jakém prostředí neustálého hodnocení ženských těl se Sima a většina jejích fanynek nacházejí.

V širším angloamerickém veřejném diskurzu se fenomén „body positivity“ objevil v tvorbě zpěvaček a mainstreamových raperek jako jsou například Jenifer Lopez s písní „Booty“, již zmíněná Meghan Trainor a „All About that Bass“, rapperka a zpěvačka Lizzo se skladbou „Tempo“ nebo rapperka Princess Nokia se skladbou „Tomboy“. Všechny zmíněné interpretky vyzdvihují svoje plné křivky nebo nedokonalosti a tím boří normativní představy o ženě. Nelze je však vidět bez kontextu a nabízí se proto mnoho problematických výkladů. Jedním z nich je kritika, kterou zmiňuje Zaslow: „...*it was men's desire that made having a larger butt appealing*“⁹⁸. Zároveň upozorňuje, že ženy tímto nezískávají moc nad svým tělem, naopak napomáhají a podporují pojetí ženského těla, které je stále sexualizováno. Skrze ně pak zdánlivě získávají „empowerment“: „*As feminist critiques of normative beauty culture and sexual objectification have been neutralized and incorporated into feminist iconography and mainstream media, female bodies are at once coded as powerful, sexual, political, distracting, agential, and in need of control.*“⁹⁹ Jinými slovy se zdá, že vlastnění ženského těla pod rouškou feminismu nabralo jiný směr, ale zároveň se tím nevymanilo ze strategií ho vlastnit a formovat. Jak tvrdí Rosalind Gill, tento druh feminismu používá způsoby artikulace zdánlivě osvobozené od patriarchálního prostředí popkultury s tím rozdílem, že operuje právě na jejich pozadí: „*In this regime power is not imposed from above or from the outside, but constructs our very subjectivity.*“¹⁰⁰

3.1.6 Komerce a kosmetický průmysl

Stejně jako je podle teoretiček Gill, Keller a dalších těžké uchopit formy feminismu v popkultuře bez chápání – v postfeministickém diskurzu probíraných – vlivů neoliberalismu, tak je nemožné tyto feministické aspekty vyčlenit z vlivu komerce a s ní spojeného kosmetického průmyslu. Paradox, který Beyoncé vytváří svojí spoluprací s nadnárodními módními a kosmetickými značkami není stejný jako u Simy, ale sdílí podobné rysy. Sima se několikrát na sociálních sítích i ve svých skladbách vyjádřila negativně k možnosti propagace firem za účelem výdělků a vymezovala se tak ke spojení

---

⁹⁸ Zaslow, „#IAMMORETHANADISTRACTION“, s. 97.

⁹⁹ Zaslow, s. 105.

¹⁰⁰ Gill, „Postfeminist Media Culture: Elements of a Sensibility“, s. 10.

její osoby, její hudby s komerčními účely. Simy odmítavý postoj k marketingové spolupráci má, kromě jiného, také vysvětlení, že se drží svého postoje samostatné a ekonomicky nezávislé ženy, která platí účty ze svého úspěšného businessu nikoli z reklam předváděných výrobků.

Co se týče kosmetického průmyslu, k němu už není tak odmítavá. Příkladem může být spolupráce s obchodní značkou „StayUnique“, na jejíž YouTube kanále společně s make-up artist Katarínou Kondákorovou nahrála sérii několika tutoriálů „jak se správně nalíčit“¹⁰¹. Video má klasickou strukturu „beauty“ videí, ve kterých jsou produkty konkrétních kosmetických značek představovány a následně zkušeny. Zajímavostí této série je fakt, že na konci každého dílu mají sledující možnost vyhrát vybraný kosmetický produkt, pokud splní zadané podmínky. První podmínka je začít sledovat youtubový kanál „StayUnique“ a druhá napsat v komentářích, který druh líčení sledující ve videu chyběl. Sima hned v prvním videu vysvětluje, že nápad s tímto druhem tutoriálu měla ona sama, a to na základě častých dotazů od fanynek ohledně jejího líčení.

Přesto, že se většinou spolupracím brání je si vědoma, kdo jsou její fanky a co potřebují. Současně si uvědomuje, že pokud mluví k dívkám a k ženám ohledně rovnosti pohlaví a o tom, že by se neměly bát prosadit, neměly by být ekonomicky závislé na mužích, nejsou to jen hudba a text, kterými vzbudí pozornost. Na druhou stranu sama líčení miluje, čímž má znovu o krok blíže ke svým fankyňkám.

3.1.7 „Moje ženy“

Předposlední koncept nového feminismu v popkultuře, kterému se budu věnovat, jsou tzv. „emergent solidarities“¹⁰², jak je nazývá Keller a Ryan v publikaci *Mapping Emergent Feminisms*. Jedná se o jistý projev sounáležitosti a náklonosti mezi dívkami, který se v některých případech dá považovat za aktivismus, zejména pokud se sdružují skrze sociální sítě a společně bojují za změny v situacích, kde se cítí utlačovány nebo nespravedlivě vyčleňovány. Tyto „solidarities“ a „female friendships“¹⁰³ se projevují vzájemnou podporou a spojením skrze digitální média, která jsou jejich platformou

---

¹⁰¹ Make-up so SIMOU #1 / Líčení do školy alebo práce,. In: YouTube [online]. 10.06. 2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/Vz0aqKLYgMA>. Kanál uživatele StayUnique Sk-Cz Makeup Channel.

¹⁰² Keller a E. Ryan, „Introduction, Mapping Emergent Feminism“, s. 15.

¹⁰³ Keller a E. Ryan, s. 15.

prezentace i místem pro vzájemný dialog. V tomto ohledu je protichůdnost s individuálním postojem feministických snah, jak jsem vysvětlila dříve, pouze zdánlivá. Individuální síla feministek a jejich vzájemné „solidarities“ se nemusí vylučovat. Představa sebevědomé a silné ženy, která má život ve vlastních rukou a je ekonomicky nezávislá, je naopak koncept, který ženy a dívky mezi sebou podporují a často za sebe společnými silami bojují. Označení „moje ženy“, který jsem si pro svou analýzu vypůjčila ze Simina tracku „Ja a moje ženy“¹⁰⁴ je jasným příkladem toho, jak bezchybně v Simině tvorbě tento koncept funguje.

Aspekt „emergent solidarities“ je možné u Simy vidět překvapivě kromě popových písní jako „Dýchaj“ nebo „Pre Teba“ také u rapových skladeb. Překvapivě proto, že se nejedná o typický projev raperů/raperek a spíše tak vypovídá o provázanosti mezi hudebními žánry, kdy se Sima inspirovala v popové písni a tematiku přenesla do rapu. Nejenže přímo na svoje druhé album *Podle seba* složila track „Ja a moje ženy“¹⁰⁵, koncept „female friendships“ se objevuje v mnoha dalších. Například v tracku „Bombím“, který je diss na nepřející rapery ze slovenské scény: „*A moje ženy za mnou keď sa třeba bit', sú v hre ...*“¹⁰⁶ Sima vytváří narativ silné party žen, které se za ni nebojí postavit, pokud mají pocit, že ji někdo uráží. Podobný dojem solidarity a pospolitosti budí videoklipy, ve kterých používá backup tanečnice¹⁰⁷, které zároveň reprezentují její kamarádky.

Dále lze tento fenomén vidět ve skladbě „Kabrio“¹⁰⁸, kde Sima rapuje o svých úspěších a o tom, že ji nezáleží na penězích ani na trendech. Dívky v jejím klipu pózuji kolem auta a budí dojem „holčičího gangu“, se kterým Sima projíždí ulicemi.

---

¹⁰⁴ Zajímavostí je, že lze tento termín „moje ženy“ přirovnat k hojně používanému spojení „my bitches“, který se objevuje v často velmi sexistických až misogynních rapových textech. „Bitch“ je ovšem oslovení, které se ujalo v ženském rapu, a i v širším kontextu populární kultury, kde do jisté míry ztratilo tak silnou negativní konotaci.

¹⁰⁵ SIMA – Ja a Moje Ženy (prod. P.A.T.) |LYRICS VIDEO|. In: YouTube [online]. 05.05. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/khMegF-SgbM>. Kanál uživatele SIMA Official.

¹⁰⁶ SIMA – Bombím |prod. H0wdy|. In: YouTube [online]. 01.12.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/PpKGjYD4VJg>. Kanál uživatele SIMA Official.

¹⁰⁷ Backup tanečnice/tanečníci jsou vystupující performeři/performerky, kteří/které tančí za nebo společně s hlavním performerem/performerkou.

¹⁰⁸ SIMA – KABRIO (prod. Gajlo & SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 09.12. 2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/H-uVIU76O6U?list=PLvtHUD0aYXtKXlxQlexmHzoMMOmjLOKXs>. Kanál uživatele SIMA Official.

Nejspíš nezamýšleným paradoxem je skutečnost, že dívky sedící a stojící u auta připomínají polonahé modelky pózující u předváděných aut. To ovšem do projevu nových forem feminismu také zapadá, protože se jedná o dívky, které jsou „hot“, a které „like hot pink“¹⁰⁹ – klip je celý stylizován do růžové barvy.

3.1.8 „Emergent identities“

Posledním zde zmiňovaným projevem populární kultury a masmédií, které přebírají koncept feminismu, jsou tzv. „emergent identities“. Veskrze jde o změnu, kdy prostor na mediálních platformách dostávají ženy rozdílných podob a charakteristik. Slovy Keller a Ryan: „*Contemporary media culture is arguably producing more complicated, nuanced representations of feminine (and sometimes feminist) identities than perhaps were possible in earlier moments, partly as a result of some prominent female directors, screenwriters, and showrunners... These texts have broadened the representational landscape of women's media and made new kinds of identities—ones that traverse the boundaries of race, class, and sexuality—increasingly visible and viable.*”¹¹⁰ Ve zmiňované publikaci jsou tyto způsoby nových ženských tváří představovány na ukázkách filmů nebo seriálů, na druhou stranu v hudebních klipech jsou rozpoznatelné také. Například v písni „Scars To Your Beautiful“ z roku 2016 od tehdy devatenáctileté zpěvačky Alessii Cary se objevují různé podoby žen (ale i mužů), které vybočují nějakým způsobem z normativní představy krásy – jedná se o typický „body positivity“ videoklip. Naopak, když Sima tento videoklip používá jako předlohu pro svou skladbu „Dýchaj“, je možné vidět jistým posun od snahy zobrazit nedokonalá těla směrem k novým zobrazením žen, která nemusí dostat vůbec možnost vystoupit v mediálním prostoru. Konkrétně se jedná o tři ženy. První je dívka asijského typu, nejspíš se bude jednat o Vietnamku, druhá žena se snědou africkou tváří a třetí je žena maskulinního vzezření, která evokuje stereotypní představu o vzhledu lesby.

---

¹⁰⁹ Vernon, *Hot Feminist*, s. 13.

¹¹⁰ Keller a E. Ryan, „Introduction, Mapping Emergent Feminism“, s. 15.

6. Maskulinně vypadající žena v klipu k písni „Dýchaj“.

Jednu z myšlenek, kterou Sima posluchačům a divákům skrze videoklip ukazuje, je tedy začlenění minoritních skupin do představy o slovenské ženě. Tento posun od těla k etnicitě, rase nebo sexualitě je viditelný ve způsobech projevu daných žen. Například žena asijského typu si do kamery dělá legraci ze svých šikmých očí a odkazuje tak na potenciální vyčlenění nebo posměšky na její fyziologické rysy neoddelitelné od její rasy. U ženy představující s největší pravděpodobností lesbu, je zase sice stereotypně zobrazena její agrese nebo rozzlobenost často také spojována s feministkami, na druhou stranu její negativní vystupování později působí jako parodie na lidi, co si myslí, že musí vypadat a chovat se něžně, aby mohla být považována za krásnou.

I přesto, že tato píseň má být o tématu „body positivity“, Sima vědomě nebo nevědomě zobrazila několik žen z minoritních skupin, kterým se možná nedostává takové pozornosti v mediálním prostoru nebo v kosmetickém průmyslu, kvůli jejich rase a smýšlení. Fyziologické danosti zde mají rasový a názorový přesah. Proto si myslím, že lze v tomto případě uvažovat o formě „emergent identities“.

3.2 Hip-hop feminismus

Výše zmíněné aspekty feminismu v populární kultuře, jsou teoretickými vnímány jako faktory objevující v se širším diskurzu angloamerické populární kultury skrze masmédiá. Tedy mezi celebritami, zpěvačkami, herečkami, spisovatelkami, dívkami na středních školách, filmovými režisérkami atd. Jedná se o takový projev feminismu, který lze do jisté míry vztáhnout i na angloamerické mainstreamové raperky. Věc je každopádně složitější a chápání Simina feminismu je komplikovanější, jelikož přebírá prvky feminismu ze dvou různých zdrojů. Za prvé z populární kultury v širším i mimohudebním kontextu, kde jsou jí inspirací popové americké hvězdy – Jenifer Lopez, Rihanna nebo Beyoncé. A za druhé přebírá prvky z ženského mainstreamového rapu. Právě v tomto kontextu bych chtěla přiblížit pojem hip-hop feminismus, který je v souvislosti a některými raperkami používán.

Hip-hop feminismus poprvé definovala spisovatelka Joan Morgan v roce 1999 ve své knize „When Chickenheads Come Home to Roots: My Life as A Hip Hop Feminist“.¹¹¹ Jedná se o termín, který je dodnes v akademickém a veřejném prostoru považován za kontroverzní, a to právě svou dvojznačností. Jak podotýká profesorka Brittney Cooper jeho ambivalentní definice ho však nemusí degradovat.¹¹² Ženské interpretky tedy na jednu stranu působí v misogynním a sexistickém rapovém prostředí a přejímají jeho prvky, na druhou stranu již svou existencí v roli interpretek zpochybňují představu, že v tomto hudebním žánru se mohou pohybovat pouze muži. Hip-hop feminismus je také chápán jako určitý argumentační nástroj pro ženy, které se cítí být feministkami, ale chtějí poslouchat rap i s protichůdnou tematikou a názory, než jsou jejich vlastní. Jedná se tedy o termín, který chápe vnitřní rozpor mezi tím být ženou, cítit problematiku některých textů, ale zároveň mít ráda rap.

U žen-raperek je situace o něco složitější. Pokud se chtějí v prostředí rapu prosadit, musí počítat s určitými hranicemi. Za prvé jsou limitovány dominancí mužů-raperů a zároveň je pro ně nemožné dostat se do mainstreamu s kritikou sexistických textů a chování svých kolegů. Proto nelze v mainstreamu nalézt jasné pozice hip-hop

---

¹¹¹ Joan Morgan, *When Chickenheads Come Home to Roost: My Life as A Hip Hop Feminist* (Simon & Schuster, 1999).

¹¹² Cardi B, Megan Thee Stallion and Hip-hop Feminism, Explained | Unpack That. In: YouTube [online]. 20.06. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/N04gwDEKCKE>. Kanál uživatele The Root.

feministek, které by vystupovaly takto kriticky. Co však nalézt lze, je určitý způsob pojmání a zpracovávání sexismu z mužského rapu u mainstreamových raperek jako je Nicky Minaj, Cardi B, Lizzo, Megan Thee Stallion nebo Doja Cat. Slovním spojením „zpracování sexismu“ mám na mysli tendence, které jsou mezi těmito rapperkami a v širším veřejném diskurzu chápány jako pozitivní přejímání ženské sexuality. Neodmítají tedy sexualizaci a objektivizaci svého/ženského těla vystavováním se v rapových klipech – zůstávají tedy do jisté míry tzv. „video vixens“¹¹³ –, na druhou stranu nad tímto trendem přejímají kontrolu a slovo od mužských rapperů.

Jak jsem již psala, tento koncept má do jisté míry stejné projevy s fenoménem „body positivity“, který se objevuje mezi hudebními interpretkami jako jsou Jennifer Lopez nebo Beyoncé. Patří sem také současné rapperky jako Cardi B, Lizzo nebo Doja Cat, o nichž se ve veřejném mediálním prostoru píše jako o představitelkách „body positivity“.¹¹⁴

Hip-hop feminismus je třeba chápat jako problematický koncept vycházející ze své ambivalentní definice právě proto, v jakém prostředí je vytvářen a jaké prvky z mužského rapu přejímá. Za nejstarší představitelky hip-hop feminismu jsou pak v akademickém, ale i ve veřejném, diskurzu považovány rapperky Queen Latifah, trio Salt-N-Pepa, Missy Elliot nebo Lauryn Hill. Všechny se ve svých textech dotýkají ženských témat, dávají prostor ženskému pohledu ve vztazích nebo dodávají odvahu dívkám, aby si věřily. Sexistickou rétoriku kolegů však nijak nekritizují. Nedá se předpokládat, že tak by se do mainstreamu dostaly.

Další rapperkou, kterou chci zmínit je Lil Kim. Ta je pokládána za první hiphoperku, která ve své tvorbě vytvořila pozitivní a otevřený vztah k ženské sexualitě. V tomto ohledu se jedná o první mainstreamovou rapperku, která „přetvořila“ sexismus v rapu ve svůj prospěch tím, že se z objektu stala sama aktérem. I když je explicitní ženská sexualita u raperek stále někdy pro mainstreamového konzumenta kontroverzní, a paradoxně kontroverznější než u „video vixens“ v mužských klipech, rapperky přebírající tento druh projevu se do mainstreamu lépe dostávají. Což jistě není překvapivé

---

¹¹³ Video vixen je ve světě hip-hopu chápána jako dívka/žena, která plní roli sexualizované dekorace v mužských rapových klipech. Často je polonahá a tancem nebo jiným způsobem svádí protagonistu a diváky. Současně nemá hlas ani jméno.

¹¹⁴ Neoddělitelnou součástí je u všech těchto interpretek skutečnost, že se identifikují jako Afroameričanky nebo v případě Jennifer Lopez jako Američanka s portorikánskými kořeny a vnímání jejich těla je tedy zároveň formováno jejich rasou, tedy fyziologickými odlišnostmi.

a potvrzuje to předpoklad, že jako raperka, která má vlastní agendu a všechny předpoklady pro to plnit podstatu identity raperky – což jsou ty, které se v podstatě točí kolem ega – musí ženské ego zasadit tam, kde je to akceptováno a v populární kultuře po dlouhá desetiletí přijímáno. Tedy do svého těla. I přesto, že tím pro tyto raperky nastává kontroverze okolo označení „feministka“, není pochyb, že do tohoto hudebního žánru přinášejí novou dynamiku.

Všechny tyto poznatky z ženské a mužské mainstreamové hudby jsou pro mě důležité z hlediska dynamiky, kterou Sima svou tvorbou vytváří. Jak na následujících stránkách ukážu, posouvá se od projevů hip-hop feminizmu u mainstreamových raperek – soustředícího se na ženské tělo a jeho sexualitu – ke kritice, kterou si dovolí spíše hip-hoperky mimo hlavní proud.¹¹⁵ Přesněji řečeno, Sima používá popularitu rapu k vyjádření feministických myšlenek, které jsou v posledních letech stále více přijatelné v popu. A přesto, že Simu nelze na Slovensku považovat za mainstream – a to nejenom kvůli feministickým myšlenkám, spíše kvůli rapu samotnému – ona sama využívá audiovizuální prostředky, které mladí lidé na Slovensku za globální mainstream považují. Na tomto předpokladu pravděpodobně také stojí její úspěch. Navíc v USA lze hip-hop považovat za misogynní a sexistické prostředí, – jak v komerčním mainstreamu, tak ve tvorbě pouličních raperů –, zatímco na Slovensku vystupují někteří rapeři, kteří se sexismu vyhýbají. Jinými slovy oproti raperům v USA ne všichni používají přímé misogynní označení a v rámci jejich „ego trip“ tracků nemusí vždy figurovat žena jako trofej nebo jako objekt. Mezi tyto rapery patří například Ego a další.¹¹⁶

Sima za jisté podpory nebo jen tolerance několika mužských raperů na slovenské scéně – například Ego, Separ, Kali – využívá nejpopulárnější hudební žánr mezi mladými k vyjádření hlubší agendy. Ta se týká kritiky postavení žen ve slovenské společnosti a odmítnutí stereotypních rolí, objektivizace ženského těla, patriarchálního smyšlení a misogynního narativu. Současně je třeba říct, že má se svojí tvorbou velký úspěch, aniž by používala své ženské tělo jako prostředek k dosažení cíle.

---

¹¹⁵ Například zpěvačka a rapperka Pinqy Ring z Chicaga: Feminist rapper: end misogyny in hip-hop! | MORAL COURAGE EP. 42. In: YouTube [online]. 16.10.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/P0_xGn9B41s. Kanál uživatele MoralCourageChannel.

¹¹⁶ Mezi další slavné slovenské rapery, kteří explicitně nepoužívají misogynní narážky, jsou například motivační raper Majk Spirit nebo raperské duo Nerieš.

3.2.1 Globální vliv hip-hopu

“...it is accepted wisdom that hip-hop is now ‘global’...”¹¹⁷

Citaci z eseje socioložky Tanya Saunders „Towards a transnational hip-hop feminist liberatory praxis: a view from the Americas“ z roku 2016 potvrzují a rozšiřují profesorky Elaine Richardson a Gwendolyn Pough v článku *Hiphop literacies and the globalization of Black popular culture: „Hip-hop is a powerful force, a ‘lingua franca for popular and political youth culture around the world’. Its cultural codes, such as making something from nothing, being authentic, leaving one’s mark on the world, having aspirations, having self-confidence, being relevant...”*¹¹⁸ Pokud tedy přijmeme tvrzení, že hip-hop je celosvětovým hudebním žánrem a jeho přejímané charakteristiky platí na slovenské hudební scéně, jak tento předpoklad funguje v ženském rapu a v hip-hop feminizmu?

Socioložka Tanya Saunders zabývající se globalizací ženského rapu upozorňuje na nedostatečnou reflexi amerických akademiček, pokud jde o trend odehrávající se mimo USA. Podle Saunders kontroverze a odmítání hip-hop feminizmu měly v akademickém světě místo ještě před deseti lety: „*feminist literature still considered hip-hop to be antithetical to feminism*”¹¹⁹. V posledních letech je však vidět určitá proměna diskurzu nejenom v odborném ale také ve veřejném světě a pojem hip-hop feminizmu je stále častěji vidět. Stejným způsobem ze své pozice pozorovatelky zohledním hip-hop feminizmu v kontextu Siminy tvorby, protože – nehledě na skutečnost, že se pohybuje v sexistickém rapovém prostředí a již svou existencí dodává kuráž svým fanynkám – překračuje podle mého názoru i samotné hranice mainstreamového hip-hop feminizmu. Jinými slovy, typické charakteristiky vystihující rapera/rapperku jako jsou „*making something from nothing, being authentic, leaving one’s mark on the world, having aspirations, having self-confidence...*”¹²⁰ totiž v ženském rapu nabývají jiného smyslu a u Simy konkrétně mají emancipační přesah.

---

¹¹⁷ Saunders, „Towards a transnational hip-hop feminist liberatory praxis: a view from the Americas“, s. 180.

¹¹⁸ Elaine Richardson a Gwendolyn Pough, „Hiphop literacies and the globalization of Black popular culture“, *Social Identities Journal for the Study of Race, Nation and Culture* 22, č. 2 (02.02. 2016), s. 129.

¹¹⁹ Saunders, s. 184.

¹²⁰ Richardson a Pough, „Hiphop literacies and the globalization of Black popular culture“, s. 129.

3.2.2 Lokální projevy hip-hop feminizmu u Simy

Rapová scéna na Slovensku, do které se Sima svým prvním albem v roce 2017 zařadila, má poměrně dlouhou tradici a oproti té české se na ní pohybuje více žen. Mezi aktivní rapperky lze zařadit například Aless, Luisu, Fejbs nebo Saimonsu. Na druhou stranu Sima je nejspíš jediná, která se intenzivněji věnuje otázce postavení žen ve společnosti, rovnosti mezi pohlavími jak v rapu, tak v popu. Současně si toto její privilegované místo na hudební scéně ostatní interpretky uvědomují.¹²¹ Na následujících řádcích se pokusím v krátkosti nastínit způsob, jakým Sima obecné smýšlení a vystupování rapera/rapperky přetváří pro feministické představy.

Pokud se vrátím k citaci Elaine Richardson a Gwendolyn Pough, za jednu z hlavních myšlenek hip-hopu je považována „autenticita“. Ta jako předpoklad pro „real“ rapera získává v pojetí Simy odlišná vysvětlení. Pocit autenticity budí především svojí kritikou sexistického chování mužů. A to ze dvou důvodů. Prvním je skutečností, že je přístupná otevřeně mluvit o svých předchozích vztazích, ve kterých se vyskytla nevěra. A druhým je její odvaha otevřeně promluvit do masmédií o sexuální zneužívání, jehož byla po několik let obětí. Spojení reálného života rapperky s tím, co ve svých textech říká, pak budí důvěru mezi jejími fanynkami. V textech je tento druh autenticity možné nalézt ve skladbách jako je „Som Ok“: „...*pýtaš sa ma kde teda prespávam. Moja vec!*“¹²² nebo v singlu „Klasicky“:

„Má pocit, že je úplne okej
brat' každú iba ako trofej.
Nevyjde tak skúsi na d'alsej,
povie jej presne to čo každej.“¹²³

---

¹²¹ Již na křtu prvního alba, se v rozhovoru pro portál „Ruka Hore“ zpěvačka Dominika Mirgová vyjádřila ve skrze tak, že Sima vyplnila určitou poptávku a oproti zamilovaným písničím, které většinou produkují, nabídla ženám a dívkám angažovanějším texty ze života: Sima – Femina Tour Bratislava IREPORT1. In: YouTube [online]. 01.03.2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/BFPnZjkHO2k>. (09:20). Kanál uživatele Ruka hore.

¹²² SIMA - Som OK feat. FEJBS (prod. P.A.T.) - |LYRICS VIDEO|. In: YouTube [online]. 09.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/L07qbP_yJGU?list=RDJgXdjp7_0z0. Kanál uživatele SIMA Official.

¹²³ SIMA – KLASICKY (prod. SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 26.03.2019) [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/JgXdjp7_0z0. Kanál uživatele SIMA Official.

Autenticitu lze mimo jiné nalézt v Simině tracku „Bombím“, kde odmítá propagovat svoji tvorbu skrze marketingové prostředky a skrze reklamu různých produktů. Snaží se tím ukázat jako autentická a nezprofanovaná, zároveň také soběstačná a ekonomicky nezávislá, jak jsem již zmiňovala dříve:

„Nerobím promo za kilo, ani promo za barter,
ani promo za liter,
ani promo za dva (eeey) a zo svojho insta nerobím citylighty,
firmy sú na mňa nasraté, jak zo scény niektoré čajky.“¹²⁴

Autenticita je pak často propojena s aspektem, který Richardson a Pough označují jako „*making something from nothing*“. Stejně jako u osobní zkušenosti se sexismem a misogynií se u Simy aspekt „dostat se ze dna na vrchol“ mísí s představou objevující se v širším populárním kontextu, a tou je ekonomicky nezávislá žena. Například v rapové skladbě „Šajním“ z nejnovějšího alba *Bombím*. Právě zde se propojují prvky neoliberálního konzumního feminismu – „*entrepreneurialism and self-responsibilization*“, apel na „sílu, sebevědomí a sebeúctu“ ženy – a koncept „*making something from nothing*“. Tímto spojením s „egotripem“, který není v mužském ani v ženském rapu nic ojedinělého, se u Simy objevuje nový význam, jelikož feminismus v ego tripu má nezpochybnitelné emancipační účinky na fanynky. Tento projev lze vidět například ve verši:

„Kedysi jedny tenisky na rok.
Tri roky dozadu ledva na vlak.
Teraz mám Clio a 40 bot.
A každý deň neviem, ktoré si mám dát!“¹²⁵

---

¹²⁴ SIMA – Bombím [prod. H0wdy]. In: YouTube [online]. 01.12.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/PpKGjYD4VJg> . Kanál uživatele SIMA Official.

¹²⁵ SIMA - Šajním feat. Separ /beat by TheBeatPlug/. In: YouTube [online]. 15.12.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gb2ddUOP-2s>. Kanál uživatele SIMA Official.

Jinde je tento koncept vidět v rapovém tracku „Kabrio“, kde kromě ekonomické nezávislosti vyzdvihuje skutečnost, že je schopná svými penězi finančně zajistit mámu¹²⁶: „Zbieram penízky poctivo jako v hre Mário. Raz kúpim mojej mame vilu, jak má DiCaprio.“¹²⁷ V prvním albu také odkázala celou jednu písničku svojí mámě a ukázala tak, že popová vztahová píseň nemusí být věnovaná jenom chlapci: „Vďaka tebe som tu a stojím, tam kde stojím. Naučila si ma spájať slová, vďaka tebe tvorím.“¹²⁸ Kromě finančního zajištění sebe sama, které má v Simině podání ženský emancipační přesah, se jedná o jistou formu „emergent solidarities“.

7. Sima v klipu ke skladbě "Šajním".

Stejně tak „*having self-confidence*“, které je pro tvorbu rapu jednoduše předpokladem, nabývá jiného významu, pokud se na Simu podíváme z pohledu feministické teorie. Stejně to funguje u jejích zahraničních vzorů. Pokud rapperka Cardi B a zpěvačka Kesha rapují/zpívají o tom, že jsou finančně soběstačné a všechno si platí samy, dostává tento ego trip úplně jiný rozměr než u mužských rapperů. Příkladem může být píseň „Woman“ od Keshy s textem „*I buy my own things, I pay my own bills*“¹²⁹, kde

---

¹²⁶ Tento druh finanční nezávislosti, který Sima rozšiřuje o komentář, že tím zajistí svoji mámu, je srovnatelný s trackem „Bodak Yellow“ od Cardi B, kde říká, že platí mámě všechny daně. Lze předpokládat, že Sima jistou inspiraci načerpala právě od ní.

¹²⁷ SIMA – KABRIO (prod. Gajlo & SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 09.12. 2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/H-uVIU76O6U?list=PLvtHUD0aYXtKXlxQlexmHzoMMOmjLOKXs>. Kanál uživatele SIMA Official.

¹²⁸ SIMA - Drahá mama |LYRICS VIDEO|. In: YouTube [online]. 05.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/mmAyFpfy1y4> . Kanál uživatele SIMA Official.

¹²⁹ Kesha – Woman (Official Video) ft. The Dap-Kings Horns. In: YouTube [online]. 13.07.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/lXyA4MXKIKo?list=PLkXca-9kwDkTFUxTZIMVAs4mwOj9pOU0>. Kanál uživatele kesha.

oznamuje všem mužům, že jejich peníze nepotřebuje.¹³⁰ U mužských popových zpěváků se tento koncept neobjevuje, což se s ohledem na zmiňované informace dá očekávat. Pokud se vrátím k Simě, patrný je tento koncept například u tracku „Ja a moje ženy“. Zde Sima spojuje koncept individuální ekonomické nezávislosti ženy s „emergent solidarities“:

„Ja a moje ženy, všetky tie výdavky si platíme my,
ja a moje ženy si zarobíme a míňame svoje money...“
„Zarábame slušne, a ne cez rozkrok,
zaplatím úver a aj ten svoj hotdog.“¹³¹

Koncept „*self-confidence*“ v rapu Sima zpracovává také ve skladbě „Anonym Mood“, kterou jsem již zmiňovala u aspektu „body positivity“. Zde totiž znovu splývají prvky feminismu s rapovým prostředkem dissu. Sima používá prostředky rapového jazyka a narativu k vyjádření problémů a konceptů feminismu v širším diskurzu. Zároveň však rozšiřuje sdělení tracku o kritický pohled právě na ty typy mužů, kteří se za anonymními profily skrývají. Odmítá tím chování mužů, kteří podle ní používají sexistické narážky a komentáře jako zbraň k zesměšnění ženy:

„Preteká sa s kamošmi, mu vravia: „si ju zabil boy“.
Niečo ti poviem, no tak počúvaj ma milý môj.
Nemôžem za to, že máš zo seba komplexy.
No a k tým ceckom - malé kozy sú vraj sexy.“¹³²

Aspekt, který Richardson a Pough pojmenovávají jako „*Leaving one's mark on the world*“, se může zdát jako přání, které funguje v rapu samo o sobě bez ohledu na to, zda se jedná o rap ženský nebo mužský. Pokud však přijmeme předpoklad, že Sima stejně

---

¹³⁰ Následně v klipu zdůrazňuje, pro koho je tato zpráva míněna a stejně tak režie videoklipu, kde je několik mužů stavěno do submisivní pozice, potvrzuje dominující pozici zpěvačky, jakožto ženy; refrén: „I'm a motherf*cker woman“.

¹³¹ SIMA – Ja a Moje Ženy (prod. P.A.T.) [LYRICS VIDEO]. In: YouTube [online]. 05.05.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/khMegF-SgbM>. Kanál uživatele SIMA Official.

¹³² SIMA feat. SEPAR – ANONYM MOOD (prod. SkinnyTom) [OFFICIAL VIDEO]. In: YouTube [online]. 13.01.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/1JMx8_PgnYQ. Kanál uživatele SIMA Official.

jako jiné rapperky přikládá feministické náplni textů velkou důležitost a bere ho v přímé souvislosti s úspěchem, který jí rap přináší, potom lze pohlížet na její rap jako na výrazový nástroj pro feministickou agendu a snahu „to leave one’s mark on the world“ vnímat jako „empowerment“. Právě tento druh agendy, je zřetelný nejenom ve snaze upozornit a povzbudit ty dívky, které by se staly obětí sexuálního a jiného zneužívání ze strany mocnějšího, ale stejně tak si vytvářet osobní vztah se svými fanynkami a pomocí sdílených livestreamů s nimi sdílet jejich starosti.

V analytické části své práci se budu věnovat podrobněji rapovému tracku „Bež přeč“¹³³, který je charakteristickým příkladem kritiky sexismu, stereotypizace žen ve společnosti i v textech rapperů. Podobnou skladbou je také „Intro“ na její první desce:

„Bud’ sme šľapky alebo mníšky, no tak čo chceš?
Milí chlapi, čo si myslíte, že kto ste?
Je to naša vec, nech si každá nosí čo chce!
Nezaujímá nás váš názor, tak tam čuš v boxe!“¹³⁴

8. Sima v klipu „Intro“ z alba *Femina*.

Jak jsem ukázala na příkladu Simy, tak právě narativy z mužského rapu mohou být přetvořeny pro účely feministického obsahu a nabýt tak nového významu. V rozhovoru pro televizi JOJ se Sima ohledně svého prvního alba *Femina* na otázku moderátora, zda ví, že toto její album některé muže naštvalo, vyjádřila: „*veľa rapperou*

---

¹³³ SIMA – Bež přeč (prod. SkinnyTom & Gajlo) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 10.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/CGOH-f8i2Q0> . Kanál uživatele SIMA Official.

¹³⁴ SIMA – Intro (prod. SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 03.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/NaBKlkqTeW8> . Kanál uživatele SIMA Official.

*rapuje o ženách vo zlom ... tak som v niektorých skladbách dala kritickejšia očka na chlapov ... [ak sa to niekoho dotkne, tak] práve tých chlapov, ktorých sa to týka ... a to nie je už môj problém.*¹³⁵ Je si vědoma, že rap jí otevírá možnost artikulovat kritiku zřetelněji, výraznějším a agresivnějším způsobem, než by mohla skrze popovou píseň. Zároveň si je vědoma sexistického prostředí, do kterého vstupuje. I když lze nalézt rapery, kteří ji podporují, jsou mnozí, kteří se vůči jejímu feminismu vymezují a mají k němu výhrady.¹³⁶

Na rozdíl od západního světa, kde hip-hop feminismus budí rozpaky ze strany kritiků rapu, tedy lidí, kteří tento způsob vyjádření nepovažují za feminismus, na Slovensku Simin rap způsobuje pohoršení nad možným výkladem, jakožto feministickým. Spisovatelka Joan Morgan o hip-hop feminismu říká: „...*what it did do is give a young generation a feminist language and a way to call themselves feminist and not feel conflicted about it. To love the music that they love and understand that the conflicts were okay.*“¹³⁷ A u Simy naopak skutečnost, že vystupuje s feministickými myšlenkami, budí kontroverzi. Proto volí vyjadřovací prostředek, ve kterém dává smysl ohradit se vůči hrubým řečem raperů o ženách a cítit to jako obranu. Tento mechanismus je každopádně vidět i ze strany fanynek, které argumentem v duchu postfeminismu Simu brání před negativními komentáři označujícími ji za feministku. Podle mého soudu tedy Sima na Slovensku svou rapovou tvorbou vytváří jistou podobu hip-hop feminismu, kterou dotahuje dál, než je viditelné u mainstreamových raperek.

---

¹³⁵ Sima a jej Femina - rozhovor so speváčkou (TV JOJ). In: YouTube [online]. 15.01.2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOPE>. Kanál uživatele Milan Dudek.

¹³⁶ Příkladem může být raper a producent Dalyb, který na křtu jejího prvního alba řekl: „*Nech prestane disovat mužov, nie všetci sme oný.*“: Sima – Femina Tour Bratislava IREPORTI Sima. In: YouTube [online]. 01.03.2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/BFPnZjkHO2k> (16:11). Kanál uživatele Ruka Hore.

¹³⁷ Double J. How do you like hip hop when you're a feminist?. *Radio Double J* [online]. 08.03.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/doublej/music-reads/features/hip-hop-and-feminism-joan-morgan/10883398>.

3.3 Přenos globálního feminismu do lokálního kontextu

S ohledem na teoretické rámování forem „kulturního a žitého feminismu“ na Slovensku, které jsem na začátku svého uvažování zvolila jako nástroje pro pochopení a zasazení Siminy tvorby do kontextu širší slovenské společnosti, se na příkladech prvků feminismu z globální populární kultury a také z hip-hop feminismu ukázalo, že podoba feminismu, kterou Sima přejímá, je sice zasazena do jiného kontextu s jinou historií, ale od globálně působícího západního feminismu se příliš neliší. Za prvé se jedná o individuální sílu ženy, která se snaží být rovnocenná individuální síle muže jako jedince. Dalším aspektem se stává potřeba ekonomické nezávislosti ženy, které dosáhne včleněním do kapitalistického uvažování a vyrovná se tak muži. A třetí aspekt je esencialistické uvažování „kulturního feminismu“ o jasně oddělitelném a definovatelném principu ženy a muže, která je v mém případě viditelná v přijetí kosmetického průmyslu. Další důležité spojení je viditelné v představě hip-hop feminismu, jakožto snahy se více či méně vymezit vůči sexistickému a misogynnímu prostředí rapové hudby s „žitým feminismem“ ve slovenské společnosti.

Formy feminismu, které Sima přejímá z angloamerické populární kultury, se v lokálním prostředí zdají relativně funkční a přijímané, a to mimo jiné také proto, že zapadají do rámce již viditelných forem feminismu, které nejsou jejím fanynkám příliš cizí. Pokud se vrátím k otázce po správném pochopení této transkulturalizace západního feminismu v slovenské populární kultuře, zdá se, že lokální kontext je připraven na prvky, které si Sima vědomě vybírá. A to proto, že se v zásadě shodují s „žitým feminismem“ a představou daných principů ženské a mužské identity v sociální skupině jejích fanynek. Jsem přesvědčená, že Sima nepřebírá slepě prvky feminismu, které vidí ve vzorech americké populární kultury. Naopak si vybírá právě ty, které může autenticky použít na popis slovenské společnosti. Jak píše Allaine Cerwonka v článku „Traveling Feminist Thought: Difference and Transculturation in Central and Eastern European Feminism“ o transkulturalizaci feministické teorie s odkazem na práci Mary Louise Pratt: *„While subjugated peoples cannot readily control what emanates from the dominant culture, they do determine to varying extents what they absorb into their own, and what they use it for.[...] Instead of understanding the relationship of feminist ideas through a framework of difference and geographical separateness, it is more accurate and productive to understand it in terms of “copresence, interaction, interlocking understandings and*

practices, often within radically asymmetrical relations of power.“¹³⁸ Jsem toho názoru, že Sima je součástí globálně působícího feminismu, který autentickým výběrem lokálně funguje. Zároveň pak jak ona, tak její fanynky jsou pod globálním vlivem angloamerické popkultury a prvky feminismu se k nim dostávají skrze sdílený kyberprostor. Jak píše Cerwonka „...it is difficult to ever neatly demarcate what is “local” feminism and what is “global” or imported.“¹³⁹ Stejně tak lze tvrdit, že Simin lokální feminismus, který autenticky tvoří z kontextu svého vlastního prostředí se mísí s tím globálním.

Ze všech zmíněných aspektů Simina feminismu, však nejlépe funguje její autentičnost. Projevuje ji otevřeností k fanynkám na sociálních sítích a ve veřejném prostoru v otázkách svého osobního života. Obsah jejich písní je také vždy osobní a uvěřitelný. Jak vysvětluje její rapový mentor Ego při rozhovoru ke křtu prvního alba, jak správně dělat hudbu: „*musíš naozaj ísť, veriť a žiť to.*“¹⁴⁰ Podle jeho dalších slov, Sima přesně takto ve své tvorbě funguje. Její texty jsou autentické a snaha pomoci dívkám, které se cítí nejisté a utlačované, je skutečná. Proto forma mainstreamové hudby, kterou Sima pro naplnění obsahu přejímá, neznamená víc než jen prostředek. Získává hodnotu a nabývá významu až poté, co ji Sima naplní svým hlasem, zpěvem, rapem, smyslem svých slov a projevem obdařeným aурou osobní věrohodnosti. Mohlo by se zdát, že umělecké hudební prostředky tím zakrývají potenciální změnu, ke které dochází ve vnímání a smýšlení jejich fanynek. Proto tvrzení: „...*arts-based social movements are not often understood to be social movements*“¹⁴¹ ze začátku této kapitoly, se ve světle nadstavby, kterou Sima obsahu dává, nezdá být tak kontroverzní. Jak potvrzuje její mentor Ego: „...[baby] *potrebujú hrdinku. A dnes nestačí robiť hudbu, musíš stvorit’ také názorové hnutia*“¹⁴². A s ohledem na osobní vztahy se „svými ženami“, které její texty poslouchají se dá tvrdit, že něco jako „názorové hnutí“ stvořila.

---

¹³⁸ Allaine Cerwonka, „Traveling Feminist Thought: Difference and Transculturation in Central and Eastern European Feminism“, *Signs* 33, No. 4 (Summer 2008), s. 824-825.

¹³⁹ Cerwonka, s. 825.

¹⁴⁰ Sima – Femina Tour Bratislava IREPORTI. In: YouTube [online]. 01.03.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/BFPnZjkHO2k?t=1245> . (05:50). Kanál uživatele Ruka Hore.

¹⁴¹ Saunders, s. 185.

¹⁴² Sima – Femina Tour Bratislava IREPORTI. In: YouTube [online]. 01.03.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/BFPnZjkHO2k?t=1245> .(05:35). Kanál uživatele Ruka Hore.

4 Analýza

V analytické části audiovizuálního materiálu se zaměřím na dvě Siminy skladby. Nejprve na popovou píseň „Dýchaj“ a následně rapovou skladbu „Bež přech“. Z perspektivy teorie nových feministických prvků v širším mediálním diskurzu a hip-hop feminismu budu zpracovávat analýzu zvuku, s ním spojeného hlasu, narativ vizuálu hudebního videa, a nakonec textovou složku skladby. Jak jsem již vysvětlila v předchozí kapitole, tyto formy feminismu se v Simině tvorbě prolínají a vypovídají tak o jejím zařazení do globálního populárního diskurzu, ve kterém se hudební žánry pop a rap také často mísí.

K pochopení projevů a práce s vizuální složkou hudebního videa budu používat především analýzy kulturní teoretičky Carol Vernallis, která se zaměřuje na rozbor hudebních videí již řadu let a je autorkou několika článků i knih. Její analytický přístup založený na čtyřech složkách audiovizuálního materiálu mi bude sloužit jako návod pro chápání práce s feministickým obsahem u obou Siminých videoklipů. Tuto teorii poprvé uveřejnila v příspěvku *The kindest cut: function and meaning of music video editing*¹⁴³ v roce 2001 a dále ji pak rozvinula a specifikovala pro streamovací službu YouTube v knize *Unruly Media YouTube, Music Video, and the New Digital Cinema*.¹⁴⁴ První složka, které je podle Vernallis třeba věnovat pozornost, je narativ vizuálu hudebního videa, druhou je editace/střih, třetí pak pohyb kamery a poslední diegeze.

První zmíněný analytický prvek vychází z představy, že aspekty hudebního videa jsou přímo navázané na text písně. Narativ vizuálního materiálu tedy často koresponduje s textem a diváka/divačku tak vede společně se slovem. Na druhou stranu může být narativ různě upravován a modifikován pomocí efektů, neboť nemusí striktně dodržovat plynulost příběhu, logickou posloupnost příběhu (jak je tomu třeba u filmu) a často se tak odehrává na prostřihu několika různých záměrů: „*Most often, music video image is relatively discontinuous.*“¹⁴⁵ Podle Vernallis tento způsob narativu vizuální složky videa může znamenat také snahu o rovnováhu mezi všemi částmi audiovizuálního díla, aby žádná z nich nebyla upřednostněna: „*Perhaps music videos avoid continuity editing*

---

¹⁴³ Carol Vernallis, „The kindest cut: function and meaning of music video editing“, *Screen* 41 (2001), s. 21–48.

¹⁴⁴ Carol Vernallis, *Unruly Media YouTube, Music Video, and the New Digital Cinema* (New York: Oxford University Press, 2013).

¹⁴⁵ Vernallis, „The kindest cut: Function and meaning of music video editing“, s. 31.

because such techniques would give the visual track too strong a forward trajectory: the image might seem to overtake the song.”¹⁴⁶

Druhým zmiňovaným aspektem hudebního videa je editace neboli práce s efekty a střihy. Vernallis tento druh úpravy vizuálu považuje za specifický pro hudební video. Funguje jako umělecký prostředek pro vyjádření či podpoření myšlenky v textu písně anebo slyšitelné ve zvukovém materiálu. Jedná se o formu úpravy, která jistým způsobem narušuje plynulost vizuálního narativu, na druhou stranu jde často ruku v ruce se zvukovou složkou. Konkrétně se může jednat o střihy několika záběrů kamery, které se mění podle rytmu hudby nebo podle frází textu písně. Jak píše Vernallis: „*Much of the particularity of music video editing lies in its responsiveness to the music.*”¹⁴⁷ Mezi konkrétní projevy editace hudebního videa podle Vernallis patří „jump cuts“ neboli střihy v záběru jednoho plynulého snímku. Jedná se o takový druh efektu, kdy je tato plynulost záběru porušena střihem, který přeskočí určitou část děje a porušuje tak pomyslnou časovou souslednost. Druhým specifickým efektem může být „porušení čtvrté stěny“, čímž je myšlena pomyslná stěna mezi performerem/performerkou a diváky/divačkami. Ta obvykle ve filmech vytváří roli pozorujícího a roli pozorovaného. V hudebních videoklipech tak tímto porušením, které je obvykle vytvořeno přímým pohledem do kamery, může vznikat jiný druh vztahu mezi těmito dvěma subjekty. Třetím efektem videa je již zmiňované přizpůsobení se rytmu nebo textu písně. Vernallis tento druh střihu nazývá jednoduše „cutting on the beat“. A poslední často používaná úprava vizuálu je efekt „slow motion“ neboli zpomalený pohyb subjektů snímaných kamerou. Všechny tyto způsoby editace vizuálního materiálu, které jsou podle Vernallis pro mnoho hudebních videí typické, lze také nalézt ve videoklipech u Simy.

Třetí prvek signifikantní pro videoklipy je pohyb a rámování kamery. Stejně jako u střihu jednotlivých záběrů, pohyb kamery často kopíruje rytmus nebo text, což se může projevit u přechodu do tzv. „close ups“. Jedná se o detailní záběry většinou na obličej snímaného subjektu, což má za následek provázání s narativem vizuálu. Může to být snaha o navození intimnější atmosféry anebo snaha o zobrazení detailu, který z dálky není viditelný. Podle Vernallis všechny tyto druhy práce s kamerou jsou přímými prostředky pro upevnění nebo narušení narativu vizuální stránky a stejně tak textu písně. Tento druh procesu kamerových snímků pak jednoduše chápe jako základní nástroj pro spojení

---

¹⁴⁶ Vernallis, s. 23.

¹⁴⁷ Vernallis, s. 21.

hudební a vizuální složky: „*Music video editing, like camera movement and camera placement, enables relations between the song and the image.*”¹⁴⁸

Poslední charakteristický prvek pro hudební videa je diegeze. Jedná se vnitřní „svět postav a příběhu [, který je] *imaginární, domyšlený divákem a sestávající i z prvků, které nejsou přímo zobrazeny, ale pouze nějakým způsobem signalizovány...*“¹⁴⁹ Může být do jisté míry nedokončený s otevřeným závěrem nebo být pomocí různých editací ve videoklipu narušován. Ke správnému ponoření se do příběhu hudebního videa v krátkém čase jsou však používány opakující se záběry. Oproti narativu vizuálu se jedná o ucelenou představu o fiktivním světě videa, kterou po shlédnutí a poslechu videoklipu divák získá. Může se jednat o práci s realistickým, imaginárním novým světem nebo o snahu vytvořit pomocí hudebního videa svět vymyšlený, alternativní k tomu reálnému. Někdy i svět idealizovaný až utopistický.

Vzhledem k tomu, že Carol Vernallis se ve svých analýzách věnuje hudebnímu videu jako celku a provádí podrobnější analýzu pouze na vizuálním materiálu, rozhodla jsem se ke svému rozboru zvuku a hlasu použít literaturu zabývající se specificky analýzou populární písně. Základní publikace, ze které budu čerpat, je *Song Means: Analysing and Interpreting Recorded Popular Song*¹⁵⁰ od muzikologa Allana F. Moorea. Pro druhou analytickou část rapového tracku také použiji některé části z publikace *The Oxford handbook of sound and image in digital media*.¹⁵¹

Struktura zvukové složky populární písně se podle Moorea dělí na čtyři vrstvy. První je tzv. „explicit beat layer“ – tedy perkuse, které udávají rytmus. Druhý pak tzv. „functional bass layer“, což je basová linka. Třetí tzv. „melodic layer“, tedy melodická linka, většinou udávaná zpěvákem/zpěvačkou a nakonec tzv. „harmonic filler layer“ - složka, která harmonicky dotváří charakter písně.¹⁵²

První zmíněný beat plní v populárních písních primárně rytmickou funkci a je často simulován zvuky bicí soupravy. V rapovém tracku pak často dochází k zastoupení

---

¹⁴⁸ Vernallis, s. 22.

¹⁴⁹ Jakub Kučera. DIEGEZE. *Cinepur 31* [online]. prosinec 2003 [cit. květen 2020]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=57>.

¹⁵⁰ Allan F. Moore, *Song Means: Analysing and Interpreting Recorded Popular Song* (England: Ashgate Publishing Limited, 2012).

¹⁵¹ Carol Vernallis, Amy Herzog, a John Richardson, *The Oxford handbook of sound and image in digital media* (New York: Oxford University Press, 2013).

¹⁵² Moore, *Song Means: Analysing and Interpreting Recorded Popular Song*, s. 20-21.

zvuku bicích s elektronicky upraveným zvukem jiných nástrojů, hlasů do rytmické stavby a beat tak může plnit harmonickou či melodickou funkci. Základní rytmus a výběr bicích nástrojů pak také často určuje hudební žánr. Druhá vrstva zvukové složky populárních písní a rapových tracků je basová linka neboli funkční bas. Ten má význam jak harmonický: „*What is distinctive about it is that, in most popular styles, its pitch role is to connect root position harmonies in one or more ways...*“¹⁵³, tak rytmický. Znovu může docházet ke změnám výběru druhů samplů¹⁵⁴ na základě hudebního žánru. Třetí část je melodická linka, která je v popových písních zastoupena hlasem, ale zároveň ji může reprezentovat mnoho dalších druhů samplů. Ve zvukové složce rapu, pak melodická linka většinou schází, respektive nereprezentuje ji raper/raperka, ale může být zakomponovaná v rytmické stavbě beatu. Poslední vrstva zvuku populární písně je podle Moorea harmonická linka. V písních se projevuje různými způsoby zvukové výplně a může také plnit rytmickou funkci. V této souvislosti Moore upozorňuje na skutečnost, že právě harmonie svým uspořádáním a výběrem samplů nebo nahraných nástrojů určuje daný hudební žánr, který je rozpoznatelný pro každé ucho: „*It is arguably the constitution of this layer, and the way it is actualized, that has the greatest impact on the attribution of a particular style by any naive listener.*“¹⁵⁵

Kromě zvuku je důležitou složkou také hlas. Ten závisí od druhu hudebního žánru a vzhledem k tomu, že Sima pracuje rovnou se dvěma, v každém je možné vidět odlišné způsoby modifikací hlasu a tím i vyjádření obsahu písně/tracku. Allan Moore rozděluje čtyři elementární aspekty práce s hlasem. Jsou to „register“ – neboli poloha zpěváková/zpěvaččina hlasu, dále „cavity“ – způsob rozeznění hlasu (hlavový tón, hrudní zpěv atd.), třetí je „heard attitude to rhythm“ – čímž je myšlena zpěváková/zpěvaččina práce s rytmem a poslední je „heard attitude to pitch“ – tedy zpěváková/zpěvaččina práce s výškou tónu.¹⁵⁶

S ohledem na terminologické kategorie hudební analýzy populárních písní podle Allan Moorea, které budu používat pro rozbor písně „Dýchaj“, je třeba upozornit, že tento způsob analytických prostředků není zcela vhodný pro chápání zvuku a rapu v tracku

---

¹⁵³ Moore, s. 20.

¹⁵⁴ Termín sample se v hudební produkci elektronické hudby používá jako označení zvukového vzorku. Může se jednat o nahranou zvukovou stopu nebo přednastavený zvukový nástroj v počítačovém programu.

¹⁵⁵ Moore, s. 21.

¹⁵⁶ Moore, s. 102-103.

Bež přeč. Kromě znatelného rozdílu mezi zpěvem a rapem, zde hraje roli i samotný zvuk. První rozdíl spočívá ve skutečnosti, že termín beat, který jsem po způsobu Allana Moorea použila pro označení perkusního zvuku v písni, je v rapu považován za souhrnné označení celé zvukové složky. Tedy všech nasamplovaných zvukových stop v počítačových programech včetně těch nahraných z vnějších zvukových přenašečů – digitální piano, elektrické kytary, anebo akustických nástrojů – bicí, housle, flétny i zpěv. A druhým rozdílem je, že tato zvuková složka nelze vždy rozdělit podle parametrů harmonicko-melodické struktury. Proto pro označení konkrétních vrstev zvuku v rapovém beatu budu používat přibližné označení pro samplý, které podle mého soudu používají.

Posledním důležitou charakteristikou zvuku skladby Bež přeč je ve všech ohledech podobnost s trapovou hudbou. Výběr konkrétních vrstev lze definovat jako snahu o dnes již velmi populární trapový zvuk. „Trap music“ nebo jednoduše trap je subžánr hip-hopu, který vznikl již v 90. letech 20. století v jižních státech USA a lze ho poznat podle textů o násilí a drogách a také podle typického zvuku. S rozšířením do mainstreamu přibližně s počátkem 10. let 21. století se pouze zvuková složka sama o sobě začala používat ve všech nových rapových skladbách po celém světě a stejně tak na Slovensku. Mezi typicky používané samplý, jak je charakterizuje například spisovatel a publicista Miles Raymer, patří hluboké basy 808¹⁵⁷ znějící společně s kopákem. Právě tento druh 808 kopáku s hlubokým tónem je momentálně hojně využívaný v nových rapových i popových skladbách. Další část zvukové složky trapové hudby jsou klasické hit-hats (hajtky), které zní dvakrát až třikrát rychleji než 808 basový kopák. A poslední je občasně používaná melodická monofonní linka syntezátoru, a také samplý připomínající polyfonní sazbu dechů (žestě, dřevěné) nebo kláves, které někdy plní harmonickou funkci: „*Trap rap is defined by the content of its lyrics, but it also comes with a trademark sound: booming 808-style sub-bass kick drums, twitchy sixty-fourth-note hi-hats, dive--bombing tom fills, and chilly cinematic strings.*”¹⁵⁸

V neposlední řadě je u zvukové analýzy tracku Bež přeč zásadní efekt auto-tune. Ten se v mainstreamové hudbě objevuje přibližně přes dvacet let a může plnit v zásadě

---

¹⁵⁷ Tento druh zvuku dostal svůj název po bicím automatu (drum machine) Roland TR-808 a v dnešním hudebním světě se používá i mimo trapovou hudbu.

¹⁵⁸ Miles Raymer. Who owns trap? Does music born of Dirty South drug wars have any place in squeaky-clean dance clubs?. *Chicago Reader* [online] 20.11. 2012 [cit. květen 2020]. Dostupné z: <https://www.chicagoreader.com/chicago/trap-rap-edm-flosstradamus-uz-jeffrees-lex-luger/Content?oid=7975249> .

dvojí funkci. První je úprava nebo vyladění výšky tónů u zpěváků/zpěvaček. Vzniká tím perfektní vyhlazení výškových nepřesností, ovšem čím více je zpěv falešný, tím jsou následné úpravy slyšitelnější. A druhá funkce, kterou si někteří hudebníci a hudebnice osvojili, je čistě umělecká. Jak píše Melissa Ragona v kapitole „Doping The Voice“ z publikace *The Oxford handbook of sound and image in digital media*: „Although first acting as a kind of drug for singers, it later became an experimental tool for sound engineers, musicians, and performers, one that allowed them to produce a synthetic, superclean sound somewhere in the uncanny valley between human vocal idiosyncrasies and seeming digitized perfection.”¹⁵⁹ Tento druh editace se především v trapové hudbě uchytil jako součást uměleckého vyjádření, jako součást hry se zvukem.

A poslední podstatná zvuková vrstva, kterou budu analyzovat, jsou konkrétní Siminy hlasové projevy, které spadají do lingvistického členění lidské řeči antropologa Fernanda Poyatose. Jedná se o tzv. „differentiators“ neboli jisté odchylky od mluvené řeči a patří sem například smích, pláč, křik, povzdech nebo kašel.¹⁶⁰ Tento poslední aspekt zvukové složky u skladby Bež přeč je podle mého názoru určující v analýze Siminých feministických projevů.

---

¹⁵⁹ Melissa Ragona, „Doping the Voice“, in *The Oxford Handbook of sound and image in digital media*, s. 154.

¹⁶⁰ Fernando Poyatos, *Nonverbal Communication Across Disciplines: Paralanguage, Kinesics, Silence, Personal and Environmental Interaction* (John Benjamins Publishing Company, 2002), s. 57-59.

4.1 Dýchaj

Popová píseň *Dýchaj* patří mezi jednu z nejúspěšnějších na Simině druhém albu *Podle seba* (2018) a od svého vydání společně s videoklipem na YouTube nasbírala přes sedm milionů shlédnutí¹⁶¹. Zvukovou stránku skladby produkoval Gajlo a SkinnyTom. Vizuál si stejně jako obvykle režírovala Sima sama společně s Tiborem „Bábo“ Meszárosem, se kterým již udělala několik klipů.

Co se týče zvukové a textové stránky, píseň se drží tradiční popové struktury střídání slok a refrénu. Zároveň také používá vsuvky tzv. „bridge“, které většinou mají doplňující nebo rozvíjející funkci základní struktury písně – textové, hudební i vizuální. Jak jsem již zmiňovala v předchozí kapitole, význam této písně spočívá ve snaze apelovat na dívky, aby získaly lásku k vlastnímu tělu navzdory normativním představám mainstreamového mediálního prostoru. V širším konceptu populární kultury se pak jedná o typický projev „body positivity“. Co se týče vizuálního materiálu, ten má strukturu určité formy narativu, který vytváří diegetický, imaginární a zároveň ideální svět hudebního videa, a to kolem skupiny dívek. Každá z nich má jakousi nedokonalost, která nevyhovuje normativní představě o krásném ženském těle. Prostřednictvím nejrůznějších střihů je pak pracováno s jejich nedokonalostmi a také s překonáním jejich nejistot. Vizuál lze tedy rozdělit do tří částí: obraz Simy, obraz skupiny nejistých dívek, a nakonec sjednocení šťastných dívek se Simou. Přestože vizuální stránka písně je se na první pohled nejvýraznější, projevy feminismu lze dohledat v textovém i zvukovém materiálu.

4.1.1 Zvuk a hlas

V prvních vteřinách písně je slyšet nastupující basová linka hraná zvuky dvouhlasé kytary, která nastavuje harmonicko-melodickou stavbu písně a zároveň udává rytmický rámeček. Ten přibližně po deseti vteřinách podpoří beat zvukem modifikované „hajtky“ (ve většině hudebních produkčních počítačových programech označovaný jako „hat“) či „snare“ (v terminologii akustických bicích se také používá označení virbl), jednoduše ty perkuse, které znějí na vyšší frekvenci. Lze tedy hned od zaznění prvních tónů, které připomínají akustické nástroje, rozpoznat o jakým typ hudebního žánru půjde. Po pár vteřinách Sima začíná zpívat melodickou linku v úzkém tónové rozsahu, ve svém

---

¹⁶¹ Informace k červnu 2020.

přirozeném hlasovém rozpětí. Dává tak důraz na textovou složku písně, jehož význam je od počátku považován za důležitější než případný virtuózní zpěv.¹⁶² Za doprovodu beatu, který ve spojení s basovou linkou tvoří (i s jistými modulacemi) po celou dobu základní hudební strukturu, Sima vytváří melodickou, a tedy hlavní linii hudebního vyprávění směrem k posluchačkám. Poloha jejího hlasu se drží ve výšce mluveného slova a častokrát stojí na dechu, který budí dojem, že posluchačkám sděluje intimní svědectví. Tento projev lze z pohledu feministické teorie nových forem feminismu chápat jako jistý druh „emergent solidarities“. Tyto modifikace hlasu neboli „differentiators“ je možné v populární hudbě podle Moorea lehce využít pro analytické účely¹⁶³. Pro Simu mají tyto odchylky vypovídající hodnotu právě spojenou s obsahem textu. Proto lze předpokládat, že intimní zpěv postavený na dechu, kterým začíná melodii písně, má vzbudit pozitivní ale jemné emoce a pocit důvěry.

S postupující zpívanou, melodickou linkou se v druhém verši začínajícím slovy: „*Stále má ten pocit, ktorý nedá jej spať v noci, cíti sa osamelá a prázdna...*“ objevuje efekt Simina zdvojeného hlasu znějící v příslušném akordu o tercii výš. Hlasové rozpětí se tak dostává do ještě intimnějších poloh. Jako kdyby tím dívkám sdělovala, že ona se cítí stejně a příběh dívky, o které vypráví, je tak trochu příběh jí samotné. Harmonická výplň doplňující beat a basovou linku kytary se objevuje v druhé sloce a je zastoupena jemně znějící akordickou sazbou zvuku připomínající jeden z rejstříků elektrického pianu.¹⁶⁴ Následně začíná zvuková stránka gradovat postupným přidáváním nástrojů. Stejně tak graduje Simin projev, který společně se změnou intonace postupuje k pohrdavě znějícímu zpěvu. Zde Sima vypočítává kroky, které některé ženy k normativní představě o ideálu ženského těla, volí: „*Pás spravíme štíhlejší, belší úsmev Photoshop vyrieši, no a ta dokonalosť vlastne iba zdá sa...*“ Na konci verše je také slyšet echo slovního spojení „zdá sa“, které navozuje pocit neurčitosti a podporuje představu, že dokonalost na sociálních sítích je opravdu pouze zdánlivá. Zároveň tento efekt prodlužuje a zdůrazňuje

---

¹⁶² Tento druh zpívaného textu používá Sima v několika různých popových písních, kde klade důraz na obsah, na druhou stranu má také mnoho více hlasově náročných písní. Za zmínku stojí například „Blízko“ anebo „Spolu“ v akustické verzi.

¹⁶³ Moore, *Song Means: Analysing and Interpreting Recorded Popular Song*, s. 102-103.

¹⁶⁴ Elektrické klávesy jsou slyšet snad ve všech skladbách, které produkoval Gajlo. Je to pochopitelné, protože pro něj jakožto jazzového klavíristu je klavír/piano hlavním nástrojem, na kterém hudební námět skladeb vzniká.

jeho vyznění: „...*the effect of enlarging the virtual space we hear.*“¹⁶⁵ a vytváří představu prchavosti této zdánlivé dokonalosti.

S prvním taktem refrénu se beat rozšiřuje o hlubokou basu s kopákem ve stylu 808. Zároveň s prvním úderem beatu nastupuje Sima se slovy „*Dýchaj...*“ a svým zpěvem, ve kterém frázuje do rytmu, mění atmosféru intimity anebo opovržení na uvolněnou a taneční. V tomto kontextu je basa 808 právě spojovníkem s pocitem taneční hudby. Jedná se totiž o sampl, který funguje na nízké frekvenci a lze tak mimo jiné dosáhnout snazšího spojení jeho vibrací s lidským tělem. Jistě zde hraje roli i dynamika beatu, která je oproti předchozím částem vyšší. V populárních písních je obecně kladen důraz na refrén, který má mimo jiné funkci repetitivní a má být nejvýraznější, nejcharakterističtější hudební složkou písně. Zároveň význam zvukového a hlasového vrcholu podporuje myšlenku „mých žen“, které společně a s kuráží přijímají lásku k vlastnímu tělu. Simin zpěv je znovu zdvojen a nabývá tak jakéhosi povzbuzení, aby všechny dívky zpívaly s ní. Nejzřetelněji lze tento projev spojení všech dívek slyšet ve verši: „*Z plných plic zakrič: „Som hrdá na to, kým som! “...“*“, kde Sima vystupuje ze svého přirozeného hlasového rozsahu a zpívá ve vyšších polohách se zřetelným důrazem na slovo „hrdá“.

Po jedné další sloce přichází kratší bridge, ve kterém je použit efekt zastření Simina zpěvu – jako kdyby vycházel z reproduktorů nebo megafonu – společně s echem. Echo zde plní opačnou funkci než při kritice popkulturního tlaku na bezchybnost ženského těla. Ve spojení se zvukem z megafonu má posluchač naopak dojem rozšíření prostoru¹⁶⁶ nikoli za účelem mizení zvuku, ale za účelem šíření myšlenky mezi více posluchačů. Ve spojení s vizuální stránkou hudebního videa, jak ukážu dále, se jeho vyznám ještě prohloubí. Simin zpěv: „*Zavri oči, podaj mi ruku, budem ťa viest, kým pochopíš, že cez ten most už treba prejsť...*“ v této vsuvce svou intonací vytváří dojem naléhavosti v hlase až křiku a celá část vytváří pocit, že Sima je vůdce dívčí skupiny, kterou svolává, aby se přidala k jejímu protestu. Zajímavostí může být dvojitý význam slova most, který zde metaforicky znamená vsuvku mezi refrén a sloku a zároveň možný mezník mezi nenávisť a láskou k sobě samé. V harmonické linii je představa širokého prostoru, do kterého Sima volá a svolává, podpořena výplní dlouhých samplovaných zvuků připomínající jeden z rejstříků digitálního piana.

---

¹⁶⁵ Moore, *Song Means: Analysing and Interpreting Recorded Popular Song*, s. 46.

¹⁶⁶ Moore, s. 46.

Po další refrénové části přichází poslední – pro posluchače nový – díl, kterým je delší dvouslokový bridge. Sima v první části zpívá pouze v doprovodu stále znějící basové linky a beatu imitujícího luskání. Právě tímto harmonickým „pročištěním“ je kladen důraz na obsah Siminých slov, ve kterých zpívá znovu intimně k dívkám: „*Každá iná a každá je vzácna, dokonalá nedokonalost' je krásna...*“ Právě v této fázi má již význam jejich slov konkrétní promluvu k dívkám, které k sobě „svolala“ a zdá se, jako by již nebylo zvukové složky potřeba. V tom přichází po krátké gradaci poslední dvakrát zopakovaný refrén, ke kterému jsou v jeho druhé repetici přidány jemné vokální melodické vsuvky Simina zpěvu. Píseň končí stejnou samostatnou basovou linkou, jakou začala a nechává tak posluchači posledních pár vteřin na vstřebání smyslu písně.

4.1.2 Vizuál

„A music video's aim is to spark a listener's interest in the song.”¹⁶⁷

Vzhledem k tomu, že si Sima svoje klipy režíruje většinou sama, lze předpokládat, že tomu tak bylo i u písně *Dýchaj*. Nehledě na skutečnost, že je pod YouTube videoklipem podepsána u režie, scénáře i u střihu. Proto se také domnívám, že spojení vizuálu a primárního nástroje pro sdělení obsahu písně, tedy textu, funguje zřetelněji než u zvukové stránky.

První záběr ve videoklipu je situován do místnosti, kde mladá dívka, snímaná kamerou zpovzdálí, pomalými kroky kamsi kráčí. Ihned po dvou vteřinách však vidíme exteriér polí s větrnými mlýny snímaný z dronu, na kterém lze rozpoznat stojící Simu. Jak basová linka pokračuje vidíme ještě několik prostřihů na Simu mezi větrnými mlýny, ovšem pohled je především upřen na dívku, které se mezitím přiblížila k zrcadlu a nejspíše se v něm prohlíží. Kamera již ze začátku videoklipu mění střihy mezi dívkou a Simou do rytmu beatu a basové linky. Zároveň uplatňuje „slow motion“ při záběrech na dívku. Jedná se o skoro neznatelnou editaci, která přirozeně v divákovi navodí pocit intimity a melancholie příběhu, tedy narativu vizuální složky, aniž by byl zatím obeznámen s jeho obsahem. Stejně tak působí první záběry na Simu, která je z dálky skoro nerozpoznatelná. Divačka/divák tak nejprve rozpoznává širí prostoru polí a v kontrastu se záběry na melancholickou dívku v uzavřené místnosti, se exteriér jeví jako svobodné místo.

---

¹⁶⁷ Carol Vernallis, „The kindest cut: Function and meaning of music video editing“, *Screen* 41 (2001), s. 23.

Po pár vteřinách je kamerou z dronu použit „close up“ na její obličej a v tuto chvíli se narativ vizuálu spojuje s významem jejího zpěvu. Sima popisuje příběh, který se odehrává v záběrech na dívku u zrcadla a porušuje tak pomyslnou čtvrtou stěnu, když promlouvá k divačkám a představuje jim, o jaký příběh půjde. Je to příběh o ženském těle, které je vystavované normativním představám o ideálu krásy prostřednictvím populární kultury. Ta ho škatulkuje a mnohé dívky, které nevyhovují představám, se z tohoto tlaku cítí být méněcenné: „*Stále má ten pocit, ktorí nedá jej spať v noci, cíti sa osamelá a prázdna, ako ženy v časopisoch, chce byť ako ony, taká dokonalá a krásna.*“ Detailní záběry na Simin soucitný obličej se střídají se záběry na nešťastnou dívku prohlížející si v mobilu fotky krásných žen. Tento způsob práce s kamerou a narativem vizuálu nabízí divačkám pozici přihlížejících, které se můžou s vyprávěným příběhem lehce ztotožnit. V následujících vteřinách Sima pomocí vizuálního materiálu pokračuje v narativu, který se přehoupne v protest proti těmto normám, když při slovech: „*Máš to, čo oni nie, sama seba, to trápenie pominie, v tvojom vnútri sa skrýva tá skutočná krása...*“ si dívka našťavaně smazává rtěnku ze rtů. Právě tento způsob narativu se stává jedním z projevů „emergent solidarities“; Sima přímo vyzývá dívky, aby se cítily být „jejími ženami“, vždyť jsou v tomto protestu spolu. Zároveň v záběru, kdy si dívka rezolutně smazává rtěnku ze rtů, je možné vidět „individuální sílu“, které je prostřednictvím Simina zpěvu v dívce povzbuzována. Stejně tak je v aktu obsaženo odmítnutí kosmetiky a kosmetického průmyslu v přeneseném slova smyslu, jakožto prostředku, který zakrývá skutečnou ženskou krásu.¹⁶⁸

Následuje refrén, ve kterém se změní estetika snímků a také příběh s dívkou končí. Lze vidět nové ženské tváře v „close up“ záběrech stojící v neutrálním prostoru, aby tak vynikl detail jejich tváří a potenciálních nedokonalostí nebo odlišností. Za Simina zpěvu mezi větrnými mlýny: „*Dýchaj, nikto z nás nie je dokonalý...*“, se v rytmu beatu střídají záběry na dívky, jak různého věku a vzhledu, tak i rasy. Dívají někdy přímo do kamery nebo stranou, a to s neutrálním výrazem ve tváři. Metaforicky přeneseno se kamera stává okem nejenom divaček, které mají s dívkami soucítit, ale i okem potenciální kritiky mediálního prostoru, do kterého dívky vstupují, a proti kterému touto formou

---

¹⁶⁸ V tomto ohledu je třeba znovu připomenout rozdíl mezi rolí kosmetického průmyslu jako celku, který jistě patří do Simina života i jejích fanynek, a kosmetikou, která je v hnutí „body positivity“ považována za prostředek zakrývání krásy a za způsob, jak se přizpůsobit normě ženské krásy prezentované v médiích. Přesto, že se jedná o paradox, jak jsem již zmiňovala v předchozí kapitole, není to v projevech feminismu v popkultuře nic neobvyklého a mnoho celebrit tuto protikladnou situaci přejímá a reprezentuje.

bojují. Nejprve vidíme ženu středního věku s krátkými růžovými vlasy, poté dívku s kudrnatými vlasy anebo dívku s pihami. Právě u té třetí je použit extrémní „close up“ na detail její pokožky a jejích zrzavých pih. Tento způsob efektu je také použit v případě záběru na dívku snědé pleti a dívku asijského typu. Tento druh zastoupení širšího spektra žen ve slovenské společnosti lze rozpoznat jako jistý druh „emergent identities“. Mimo detailní záběry je také dál rozvíjen efekt „slow motion“, který je obzvlášť zřetelný u záběru na dívku, která cosi křičí za znějícího Simina zpěvu: „*Z plných pľúc zakrič: Som hrdá na to, kým som!*“. Ta má s největší pravděpodobností představovat lesbu či jen dívku maskulinního vzezření (znovu „emergent identities“).

Sima, která od začátku videoklipu zaujímá roli vypravěčky, stojí ve volném prostoru polí, v kontrastu k dívkám v uzavřeném prostoru. S druhou slokou se však dynamika mění a Sima boří čtvrtou stěnu nejen vůči dívkám za monitory, ale teď již mluví k dívkám představeným v předchozích snímcích. V tomto okamžiku dochází k hlubšímu vztažení divaček a posluchaček do příběhu, protože Sima se slovy: „*Žiadny doktor neodstráni preč tú bolesť, ktorá sa skrýva v tvojom vnútri...*“ se otáčí přímo do kamery, protože předpokládá, že v ženách na předchozích záběrech se některé dívky za monitory mohly poznat. Oproti refrénu je v této sloce větší důraz na snímky se Simou, na kterou jsou z různých úhlů používány efekty „close ups“. Plynulost záběru je zároveň narušována editačními efekty „jump cuts“, které tím nabízejí v kratším časovém úseku zobrazení širě exteriéru. Sima představuje volnost a současně skutečnost, že ona je již od těchto představ a pochybností o sobě samé odpoutána.

Následuje krátký bridge před dalším refrénem, ve kterém je slovy: „*Zavri oči, podaj mi ruku, budem ťa viesť...*“ posunuta vypravěčská pozice zcela k Simě reprezentující dívku, která se již vymanila z představ o dokonalém ženském těle. Jak zvukově, tak vizuálně se jedná o vrchol písně, a to ve smyslu odmítnutí všech nereálných představ i mezi zobrazovanými dívkami. Toto zavřetí symbolizuje dívka, která hrdě odhazuje sako a odkrývá tak svoje tetování. Po tomto snímku přichází zlom, kdy se k dívkám do místnosti přidává Sima a všechny společně šťastně tančí, protože již daly na její radu a nachází lásku k vlastnímu tělu.

Po dalším refrénu, který si již užívají všechny dívky společně a stávají se tak v přeneseném slova smyslu „Siminými ženami“, následuje delší bridge. V něm stojí dívky v řadě vedle sebe a Sima se slovy: „*Každá je iná, ako umelecká práca, zdvihne hlavu, všetko dá sa, hanblivosť sa stráca*“ ukazuje rukou na dívky a skrze svůj pohled mění kritické oko kamery v ujištění, že všechny ženy jsou krásné.

V poslední části videoklipu se dvakrát opakuje refrén, který má však rozdílnou vizuální podobu. V prvním refrénu jsou vidět probíhající prostřihy na tančící dívky v místnosti společně se Simou a její záběry na poli. Navíc se přidává scéna jedné z dívek, která si teď společně se Simou zpívá a také snímek, kde se dívky objímají a smějí, neboť jejich společná cesta k lásce vlastního těla je spřátelila. Alespoň takto lze záběr vykládat v souvislosti s naposledy zopakovaným refrémem, který funguje jako přetvoření počáteční nepříznivé situací ve sjednocení všech dívek navzájem. V druhém refrénu pak nastává scéna, která se odehrává v centru Bratislavy. Po jejích ulicích vesele kráčí Sima a dívky s transparenty textů písně. Například: „*Som so sebou spokojná*“ nebo „*Nikto nie je dokonalý*“. Dívky tím manifestují pozitivní vztah ke svému tělu a zároveň vyzývají ke stejnému postoji ostatní přihlížející. V tomto kontextu pak zvuk megafonu použitý ve vrcholu písně, kde Sima svolává dívky, naplňuje svůj význam ve scéně veřejné a společné oslavy v ulicích hlavního města Slovenska.

9. Sima v jednom z posledních záběrů s dívkami v ulicích Bratislavy.

V kontextu celého hudebního videa lze říct, že narativ vizuální složky písně ve velké míře určuje podobu nového imaginárního a zároveň utopistického světa, tedy reprezentace fiktivního světa videoklipu. Tento narativ spojuje stránku reality bratislavských ulic s utopistickou představou reality nové. Jedná se o svět, ve kterém se dívky mají rády takové, jaké jsou a společně oslavují sebevědomí a unikátní krásu. Prostředky, které jsou k vytvoření této diegeze videoklipu použity, vidím za prvé ve změně role kamery a tedy i „oka“ mediálního prostoru. Z kritické a odsuzující role do pozice přihlížejícího nástroje určeného k oslavě dívčí krásy a sebevědomí. Na první

pohled neznatelný obrat role aktivní kamery, která pasivní dívky pozoruje do role prostředku, nad kterým mají moc už jenom dívky a Sima, vygraduje v posledním závěrečném obrazu. Zde ideální nový svět vychází z bezejmenného prostoru do ulic hlavního města a narušuje tak pomyslnou stěnu mezi ideálním snem a realitou slovenské společnosti. Druhý prostředek spatřuji v otevřenosti narativní stránky vizuálu, která je podle Vernallis u hudebních videí častá¹⁶⁹. Několik posledních záběrů, ve kterých se Sima dívá přímo do kamery a už nezpívá, vytváří pocit pobídnutí divaček, aby ve snaze o tento nový svět pokračovaly. Jako by Sima říkala: „a teď už je to holky na vás“.

Jak jsem již zmiňovala v předchozí kapitole, píseň *Dýchaj* svojí vizuální estetikou, svým narativem a efekty připomíná píseň „Scars to Your Beautiful“ (2016) od americké zpěvačky Alessie Cara. Podobnost videoklipu je zřetelná především v narativu vizuální stránky videoklipu, ve kterém figurují lidé – tentokrát ženy i muži – s nějakým typem nedokonalosti. Jsou postaveni do kontrastu se zpěvačkou, která vypráví jejich příběh a současně je z pocitu úzkosti z vlastních nedokonalostí vyražena. Další podobnost může být i textová, kdy Cara zpívá: „*She just wants to be beautiful...*“¹⁷⁰ a Sima zase „*Ako ženy v časopisoch, chce byt ako ony, taká dokonalá a krásna...*“ Oproti americké verzi Sima přebírá vedoucí roli a v závěru ve stylu „female friendships“ všechny společně vystupují ve veřejném prostoru.

Stejně tak lze za jistý vzor považovat videoklip „Strip“ britského uskupení Little Mix, kde jsou zobrazována těla bezejmenných dívek a žen. Anebo hudební video „Try“ od kanadské zpěvačky Colbie Caillat. Všechny tyto písně nějakým způsobem zpracovávají koncept „body positivity“ a boření dominance kosmetiky a kosmetického průmyslu v sebevědomí žen. Na druhou stranu, ani jeden z těchto angloamerických vzorů nepřekračuje hranice intimity úzké skupiny žen a nevyráží do ulic. V tomto ohledu bych viděla Simin způsob zpracování jako jistý druh aktivismu. Jak jsem již naznačovala v předchozí kapitole, Sima kolem sebe vytváří ženskou fanynkovskou základnu a sebe často vidí ve vedoucí roli tohoto druhu „názorového hnutí“.

---

¹⁶⁹ Vernallis, „The kindest cut: Function and meaning of music video editing“, s. 31-32.

¹⁷⁰ Alessia Cara - Scars To Your Beautiful (Official Video). In: YouTube [online]. 11.07.2016 [cit. květen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/MWASeaYuHZo>. Kanál uživatele Alessia Cara.

4.1.3 Text

Zásadní, nikoliv nadřazená, část audiovizuálního materiálu písně *Dýchaj* je bezesporu text. Podle informací, které Sima do médií poskytla anebo jak se vyjadřuje na sociálních sítích, je zřejmé, že text je většinou to první na čem u tvorby skladeb pracuje. Jak sama říká, nejprve má myšlenku, nějaký námět, který vkládá do slov a často již k němu „vidí vizuál“. Zvuk pak vzniká na základě textu písně, i třeba jen pracovní verze. Proto bych na následujících řádcích ráda podrobněji rozebrala význam některých veršů, které jsou zásadní v kontextu nových prvků feminismu v populární kultuře.

Nejzákladnější druh feminismu z popkultury, který se v textu objevuje, je tedy koncept „body positivity“. V několika různých verších se explicitně opakuje, aby se dívky měly rády i se svými nedokonalostmi, především pak v refrénu: *„Dýchaj nikto z nás nie je dokonalý, s chybami to sme my, všetci sme originály...“* V tomto ohledu však „všetci“ zahrnuje i dívky jiné rasy anebo jiné orientace. Body positivity je tedy rozšířeno o „nové identity“ zobrazení žen. Dalším zajímavých aspektem v textu je opakující se kritika falešnosti sociálních sítí a médií v souvislosti s úpravou fotek ženských těl do nereálných podob: *„Pás spravíme štíhlejší, belší úsmev Photoshop vyrieši, no a tá dokonalosť vlastne iba zdá sa.“* Sima v přeneseném slova smyslu kritizuje módní časopisy a zodpovědné osoby za to, že kladou na ženy nepřiměřené a nerealistické nároky. Tím je utlačují a snižují jim sebevědomí: *„Ako ženy v časopisoch, chce byť ako ony, taká dokonalá a krásna...“* Zároveň jedním dechem vyslovuje myšlenku, že ženy jsou více než jen vzhled.

Zde již dochází k feministické kritice, která ne vždy je zřetelná skrze proud „body positivity“: *„...v tvojom vnútri sa skrýva tá skutočná krása...“*, ale více souvisí s vlastním vnitřním sebevědomím, jehož linie vychází z „individuální síly“ každé ženy. Tento koncept dosažení úspěchů vlastním úsilím a tím i odpoutání se od představ popkultury je nejlépe zobrazen ve verši: *„Keď sa jej chceš zbaviť, tak zabudni na tie stavy, musíš skúsiť s ňou pohnúť ty.“* Tento druh projevu feminismu lze v kontextu kosmetického průmyslu, který konstantě vyvíjí tlak na dívky, aby vypadaly podle určitých představ, vyložit jako nevyvážený boj jedné ženy proti systémovému tlaku. Síla jedné ženy je oproti síle velké korporátní společnosti nedostatečná a necílí tak na systémovou změnu. Na druhou stranu skrze koncept „emergent solidarities“ Sima vytváří prostředí, ve kterém se dívky necítí být proti společenským tlakům a standardům krásy samy. Přidává se a povzbuzuje je slovy: *„Budem tvojim zrkadlom, tak vstaň a nahod' úsmev, svet je klamstvom opitý...“*

nebo: „*Zavri oči podaj mi ruku, budem ťa viesť, kým pochopíš, že cez ten most už treba prejsť*“. V obou případech Sima dívky ujišťuje, že v tom přece jenom samy nejsou, ovšem jistou „individuální sílu“ vyvinout musí.

V neposlední řadě, lze skrze text uvažovat o jisté formě „kulturního feminismu“, tedy toho, který vyzdvihuje ženská specifika. Z textu lze vyčíst důraz na ženskou vnitřní sílu a ženskou přirozenou krásu bez make-upu nebo retušování fotek. A současně důraz na láskyplnou péči o sebe sama a ostatní (dívky). Zároveň můžeme předpokládat, že zásadní protest proti tomuto druhu utlačování žen, je postaven na tzv. „žitém feminismu“, který se v zásadě stojí na kritice sexismu ve společnosti. V tomto ohledu Sima vyzývá dívky, aby se se vzepřely představě, že mají cenu pouze jako nositelky krásných těl a obličejů a přistoupily na skutečnost, že: „...*vnútri sa skrýva tá skutočná krása*.“

4.2 Bež přeč

„Určitě je hodně interpretů, které poslouchám a kteří jsou mi také inspirací. Hlavně ale nepoužívám slovo “vzory”, protože si myslím, že základem je zůstat sama sebou. V poslední době poslouchám hodně hlavně zahraniční raperky, což bude asi dost cítit na mém albu.“¹⁷¹

Takto se Sima vyjádřila v rozhovoru pro internetový portál *PraKultura* na začátku své sólové kariéry v roce 2017 těsně před vydáním první desky *Femina*, na které je právě i track *Bež přeč*. Nikde veřejně nesdělila, jaké přesně raperky má na mysli, ale pokud se budu orientovat podle interpretek, které sleduje na Instagramu, tak se zdá, že ve svých feministických námětech oproti angloamerické inspiraci „zůstává sama sebou“. V porovnání s mainstreamovými raperkami jako je Cardi B, Nicky Minaj a mnoho dalších¹⁷² používá prostředky rapu k zřetelné kritice diskriminace žen ve slovenské společnosti.

Rapový track *Bež přeč* vydala v prosinci roku 2017 a nedlouho na to k němu na YouTube přibyl vizuál, který zatím získal něco přes čtyři milióny shlédnutí.¹⁷³ Zvukovou stránku znovu produkovala dvojice Gajlo a SkinnyTom a režii videoklipu se ujal Robo Végh. Stejně tak jako u předchozí skladby, lze předpokládat, že Sima měla velký podíl na vizuální složce. Znovu je podepsaná pod scénářem. Následnou editaci videoklipu pak zřejmě zajišťoval Végh sám. A nakonec text si jako obvykle napsala Sima sama.

Podle parametrů rapu lze tento track bezesporu zařadit mezi dissy. V Simině interpretaci pak jako diss na muže, kteří svým machistickým a sexistickým chováním utlačují a jinak diskriminují ženy. Jak jsem psala v předchozí kapitole, v tomto případě se jedná o jistý druh hip-hop feminismu, kdy si Sima zřetelně vytyčuje místo na slovenské rapové scéně, která je ze své podstaty často misogynní a sexistická. A zároveň přetváří charakteristiky rapu pro svůj feministický obsah. Zvuk trapové drsné hudby, stejně jako vizuál ji pak pomáhá vyjádřit opovržení nad stereotypizací žen ve společnosti.

---

¹⁷¹ J. Rochovanský. SIMA: Základem je zůstat sama sebou. *PraKultura*. [online]. 20. 11. 2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.prakultura.cz/2017/11/20/sima-zakladem-zustat-sama-sebou/>.

¹⁷² Lady Leshurr, Stefflon Don, Doja Cat, Summer Walker atd.

¹⁷³ Informace k červnu 2020.

4.2.1 Zvuk a hlas

Hned v prvních pár vteřinách lze rozpoznat rozdíl mezi verzí pro platformy jako je například Spotify a tou audiovizuální pro YouTube. V postprodukcí byl totiž přidán zvuk snímaný společně s kamerou. Můžeme tedy současně se záběrem vrtulníku slyšet zvuk vrtule a také zvuk „přetáčení“ kamery společně s rychlým „close up“ efektem na Simin obličej. Tato postprodukční práce společně s vizuálem, pak svým dynamickým zpracováním přidává příběhu celého videoklipu větší srozumitelnost. Každopádně verze bez vizuálu začíná monofonní jednoduchou melodickou linkou, která je doprovázena polyfonními samplý, vzdáleně připomínajícími jakýsi dechový nástroj. Obě tyto vrstvy pak v malých obměnách prochází celým trackem a tvoří základní sazbu beatu. Hned do této první sekvence ještě bez bicích samplů vstupuje Sima s výhružným „*Som spāt*“. Tuto první větu vyslovuje pravděpodobně úmyslně hlubším hlasem, který vybočuje z obvyklé přirozené polohy zpěvu a mluvy. Nakonec pak přidává „differentiator“ smíchu, který je možné vyložit jako výsměšný a nebezpečný zároveň. Jedná se o jeden ze způsobů použití „differentiator“, který tak podporuje charakteru diss tracku. Proto ještě než posluchačky a posluchači zaznamenají rytmus, objevuje se Sima se sebevědomím vystupováním a s hravostí v hlase. Jedna z funkcí „differentiators“ v tomto tracku je vytvoření drzosti a sebevědomí. A to právě toho sebevědomí, které je možné definovat jako prvek feminismu z popkultury a zároveň jako samozřejmý projev rapperky.

Po prvním Simině sebevědomém výstupu přichází rytmická struktura, kterou začínají rychle znějící hajtky. S první slokou již slyšíme dunivou basu 808 společně s kopákem. Sima rapuje „*Mochito na stole cash, víno im nechýba tiež*“ s výrazným protažením posledních slabik u slov „cash“ a „tiež“ do rytmu. Zřejmě s cílem vyjádřit opovržení. Obdobný způsob artikulace používá u slov „sakra“ a „chceš“ ve větě „*Čo sakra len odo mňa chceš*“, kde dává důraz na sykavky a budí tak v posluchačkách věrohodný pocit, že tímhle způsobem už kluky v klubech odmítala. Dunivá basa s kopákem a hatjkami hned od začátku definují trapový zvuk, který je ze své podstaty spojován z drsnými scénami, a proto snadno dodává sílu jejím slovům. Zvuk zůstává ve své intenzitě stejný, až do okamžiku, kdy na vteřinu vše utichá a slyšíme znatelný nádech. Ten přichází po druhé sloce, ve které posměšně hodnotí kluky, co ji balí v baru. Proto samotný nádech vyvolává pocit, že se svojí kritikou rozhodně ještě neskončila. S první dobou přichází sloka, ve kterém zní zdvojený hlas, který kromě zahuštění zvuku funguje jako diference originálu, když Sima opět hravě protahuje poslední slabiky. Zároveň do

znovu-nahrané rapové vrstvy vkládá vsuvky za rým, jako je citoslovečné zvolání nesouhlasu zesílené echem. Přitakává tím sama sobě, že opravdu není ten typ holky, která by šla s klukem, když jí koupí drink.

V další sloce rapuje „*Pýta sa čo mi tak vadí, a vraví mi že som ten najtvrdší orech...*“ a současně přechází do nízké polohy hlasu, která stále zní přirozené, ale zároveň dostatečně výhružně. Stejně tak přidává výsměšné nebo nesouhlasné citoslovce. Na konci sloky pak slyšíme znovu zdvojený hlas, a to do slov „*Sledujem ako mu hrdosť hlboko padá jak euro na Forexe*“. V souvislosti s poslední rýmou, kde se v podstatě vysmívá hloupým představám některých kluků, se zdvojení hlasu jeví nejenom agresivněji, ale zároveň má pak větší sílu její kritika. Ta působí jako by snad nezněla jen ze Siminých úst, ale jako kdyby se přidaly další dívky. V uměleckém prostředí zdvojeného hlasu tedy spatřuji „emergent solidarities“, které se nejlépe identifikují na konci slok, kde působí jako pobídnutí pro ostatní dívky.

V další sloce se opakuje část se střídáním agresivní rétoriky a posměšných hlasových projevů. Následně v krátkém bridge před refrénem ustupuje basa a zůstávají pouze hajtky, do jejichž rytmu Sima rapuje a dochází tak ke gradaci, která vrcholí zvoláním „bang“. Vzápětí nastupuje refrén a již slyšíme beat v plné struktuře. Současně zní Simin hlas zastřený efektem auto-tune. S odkazem na jedno z tvrzení o používání auto-tune v současné hudbě, lze nahlížet na nepřiliš slyšitelnou úpravu Simina hlasu v refrénu jako na přirozenou modifikaci: „*With the advent of new technologies of vocal manipulation, the distinction between authentic and manipulated sound environments is collapsing.*”¹⁷⁴ Zároveň tak v refrénu dochází k přirozenému přiblížení lidského hlasu a elektronického zvuku a tím i provázání textu s beatem. V kontrastu s výkřiky „bež přeč“ bez autotune na konci každého verše, tak působí její elektronicky upravený hlas znovu jako promluva zkušené ženy, která chce, aby se k ní s každý výkřikem „bež přeč“ ostatní dívky přidaly. A není pouze představa, protože na základě záznamů z jejích koncertů se dívky opravdu přidávají, a to přirozené především na refrén. Rázný rozkaz „bež přeč“ tak v refrénu působí edukativně pro dívky, které by v baru na sexistické narážky kluků neuměly říct ne.

Po prvním refrénu, ve kterém vygradovala dynamika Simina projevu do křiku, se po další dvě sloky intenzita zvuku drží vysoko. Po slovech „*Pári sa s každou jak*

---

¹⁷⁴ Melissa Ragona, „Doping the Voice“, in *The Oxford Handbook of sound and image in digital media*, s. 154.

Bluetooth“ a „*Hovori že je profík, no má malý*“, se Sima sebevědomé obrací přímo ke klukovi, který by mohl mít s tímhle jejím dissem problém a klidným hlasem říká: „*Kľudne bud' nasrany, kol'ko krát riešiš nás, mám to zrátať?*“ Zde lze zřetelně slyšet klidný sebevědomí hlas, se kterým se Sima staví nejenom vůči mužům, kteří opovržlivě a sexisticky komentují ženy, ale i vůči slovenským raperům, kteří ve své tvorbě používají ženu jako objekt svojí touhy.

V dalších slokách a refrénu pokračuje Sima se srovnatelnou dynamikou v hlase jako v předchozí části za doprovodu stále znějícího neměnného beatu. Obměna přichází s posledním veršem druhé sloky, který končí slovy: „*Vrátil sa domov akoby nič, aj keď si užíval, užíval, užíval tak...*“ a s důrazem na slovo „tak“, aby předestřela následující sloku, se Sima obrací na dívky: „*Milé podvádzané ženy! S takýmto chcete mať deti? No sľubuje vám, že sa zmení...a ako prepáč prinesie kvety...*“ V této sloce dochází k podstatné změně, kdy vůbec poprvé a jedinkrát za celou skladbu Sima přestává rapovat a mluvenou řečí či spíše přednesem se obrací přímo na ženy, zvláště na ty, které zažily nevěru. V souvislosti s její otevřeností, co se týče osobního života a sdílení zkušeností s nevěrou, působí tato část autenticky a zároveň silně ve své věrohodnosti. Jak jsem již psala v předchozí kapitole, Sima autenticitu, která je charakteristická pro rap, naplňuje ve zkušenostech se sexistickým prostředím klubů a také s arogantním chováním mužů ze své minulosti. A právě v této sloce se zdá být stejně tak obsažena výzva, „emergent solidarities“, sebevědomí a autenticita zároveň. Track *Bež preč* končí Siminým našťvaným výkřikem, který doznívá do posledních taktů známé jednoduché melodické sekvence.

Jak je jistě vidět na mé analýze, zvuková stránka nehraje ve feministickém výkladu tak zřejmou roli jako Simy hlas a projev. Obecně lze říct, že trapová hudba, která je ze své podstaty spojena s drsným obsahem, těmto feministickým myšlenkám napomáhá a zesiluje jejich intenzitu. Zároveň ve spojení se slovy funguje jako katalyzátor pro nastartování pocitu sounáležitosti a oprávněného rozhořčení mezi posluchačkami, kterým se takové příkoří děje.

Simin hlasový projev v tomto tracku je poměrně dialogický. Častokrát odpovídá sama sobě, přitakává, našťvaně nebo pohrdavě vykřikuje nebo využívá echa pro zdůraznění sdělení textu. Toto vše není v rapovém projevu nijak zvlášť ojedinělé, na druhou stranu v kontextu feministického sdělení, tato dialogičnost textu zvyšuje účinnost jeho smyslu.

4.2.2 Vizuál

Jako první obraz videoklipu vidíme přistávající helikoptéru, ze které vystupuje muž a následně rychlým přeskokem kamery „jump cut“ poprvé zpozorujeme Simu. Ta vystupuje z helikoptéry jako poslední, zatímco jí jeden ze dvou mužů pomáhá. Druhý stojí v pozoru vedle dveří jako její bodyguard. Pomocí „jump cuts“ efektů je tak hned v prvních vteřinách nastolena prudká dynamika videoklipu. Společně s rychlými prostřihy scény je použit zrychlený efekt „close up“ na vystupující Simu, která do kamery hlásí: „*Som spät*“. Tím boří pomyslnou čtvrtou stěnu. V dalším okamžiku se prudce otáčí zády k objektivu, přičemž současně v kontrastu s efektem „close up“ je použit tentokrát „slow motion“. Stejně jako „jump up“ střihy do rytmu melodické linky i kontrast zrychlení a zpomalení záměrů na Simu působí dynamicky a dramaticky zároveň.

S prvním úderem kopáku a dunivé basy se scéna přesouvá do jakési hospody, kde vidíme muže sedící na baru. Vzápětí se rychlým „close up“ efektem kamera přesouvá ke stolu, kde sedí Sima. Ta začíná rapovat: „*Mochito na stole cash, víno im nechýba tiež*“ a narativ vizuálu se spojuje s textem. Rychlejší střídání záběrů se spojí s rytmem jak na základní první dobu, tak do dob nejrychlejší hajtky. V jeden moment tak dochází k efektu, který vytváří dojem „blikajícího“ záběru. Kamera dynamicky rychlým přibližováním a oddalováním klouže z obrazu Simina obličej a kluků u baru a vytváří tak tvrdší a drsnější estetiku. Ta se zdárně pojí s opovržlivým projevem, který Sima pronáší přímo do kamery. Snaží se tak vyjádřit pocity, které v něm vzbuzují muži, kteří si myslí, že dívku jako je ona sbalí na peníze. Působí nejenom znechuceně, ale i sebevědomě a zcela nad věcí. Po pár vteřinách střihů mezi Simou a kluky vidíme poprvé velmi krátký prostřih na Simu, jak v jakémsi domě vytírá podlahu. V prvním okamžiku se může zdát záběr nepatřičný, v kontextu plynoucího vizuálního narativu videoklipu však plní funkci prvního náznaku, který směřuje k dalšímu kritickému tématu v následujících obrazech. Poté dál pokračuje hlavní scéna v baru, kde pomocí rytmických „close ups“ efektů, naklánění a ostření kamery působí scéna poněkud chaoticky a zároveň ve spojení se Siminým drsným projevem a dunivým trapovým beatem nebezpečně. V potměšlé místnosti baru Sima uzavírá scénu další kritikou arogantního vystupování mužů: „*Ver mi, že na mňa ti nestačí ten váš primitívny mužský vzorec, sledujem ako mu hrdoš' hlboko padá jak euro na Forexe.*“

V další scéně již přichází tematika žen v domácnosti. Se slovy: „*Cíti sa jak kráľ, keď chytiť ťa za rit'. A že našim poslaním je varit'?*“ stojí Sima u plotny a s jistým náznakem

parodie předvádí, že cosi vaří. Právě v této scéně a pár následujících, kde kromě vaření, také Sima vytírá podlahu na kolenou, je obsažena základní kritika stereotypizování žen, které mají mít své místo pouze v kuchyni a zároveň u toho vypadat sexy.¹⁷⁵ Přestože Sima v prvních scénách jistým způsobem naznačila, o jakých typech mužů mluví, lze tento druh opovržení vztáhnout na chápání systémové diskriminace žen, která se objevuje ve slovenské společnosti. Sima těmito záběry, kde předvádí domácí práce a zároveň je nalíčená, vyvolává zpochybnění, i jisté naštvání v mysli žen, které tráví uklízením více času, než by chtěly a zároveň jsou nuceny vypadat stále úžasně: „*Vysávat, žehlit a prať. Starat sa o deti, pritom krásna byt nonstop každý deň. Plniť mu vždy každý sen. Raňajky, obedy, večere tiež do postele nosiť, vieš vôbec, aký je to pocit?*“. A vzhledem k nadšeným reakcím, které tento videoklip vyvolal v komentářích na YouTube, lze předpokládat, že se její představa setkává s realitou. Jak píše jedna z fanynek Karolína Kernerová pod videoklipem: „*Sime nejde o to, aby zhodila chlapov vcelku. Chce len poukázat na to, že je dosť takých bossov, čo pre nich ženy naozaj neznamenajú nič, len dáky miešanec šporáka a práčky s krásnym telom...*“¹⁷⁶

V souvislosti s touto scénou bych ještě ráda poukázala na jistou snahu o zastření, zpochybnění možná i zesměšnění objektivizace ženského těla. Caetlin Benson-Allott ve své analýze prvotních videoklipů Lady Gagy jako „Paparazzi“ nebo „Poker Face“ vysvětluje, jak je pomocí editace videa a rychlých střihů narušena obvyklá fetišizace ženské performerky: „*Indeed, some recent music videos have appropriated the digital glitch to interrupt—one might say, to buffer—the fetishization of the female performer.*“¹⁷⁷ Na rozdíl od vizuálních úprav, které k tomuto vyrušení diváka vedou ve videích Lady Gagy, se Sima spoléhá na své herecké schopnosti. K tomuto vyrušení od fascinovaného pohledu do jejího odhaleného výstřihu případným mužským okem – a to ve scénách v domácnosti – dochází pomocí parodizace a odmítnutí obrazu ženy jako objektu a hospodyně zároveň. Stejně jako odmítá místo pouhé služky v domácnosti, tak

---

¹⁷⁵ Estetika i narativ vizuálu hudebního videa jsou velmi podobné videoklipu od Jennifer Lopez „Ain't Your Mama“ z roku 2016. S největší pravděpodobností, to byl právě tento hit, který Simu k takové vizuální estetice inspiroval. Za zmínku také stojí videoklip „Woman Like Me“ od britské ženské skupiny Little Mix, která v roce 2018 vydala klip s podobnou estetikou.

¹⁷⁶ Karolína Kernerová. (2019).

<https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0&lc=UgwbE0JuXGGYJxCfzqV4AaABAg>

¹⁷⁷ Caetlin Benson-Allott, „Going Gaga for Glitch: Digital Failure @nd Feminist Spectacle in Twenty-First Century Music Video“, in *The Oxford handbook of sound and image in digital media* (New York: Oxford University Press, 2013), s. 128.

odmítá vyzývavý a dokonalý vzhled. Sima v tomto ohledu vědomě pracuje s konceptem odhalování a zahalování svého těla. K podobnému odhalení dochází ještě jednou, a to za účelem odmítnutí sexistických poznámek některých mužů: „Či má Dé a či Cé, Bé alebo A“, které Sima uzavírá slovy: „No aj tak ti nedá!“

V následujících obrazech se v podstatě střídají záměry na Simu v různých pozicích a na různých místech, v interiérech i v exteriérech. Vizualní narativ v zásadě nepopisuje obsah textu. Primární záměr je především udržet dynamiku střihu v souladu s beatem. Také v klíčových frázích, jako je například rezolutní „bež preč!“, použít „close up“ na Simin obličej a zobrazit ji jako dominantní ženu – například když se prochází s dvěma velkými psy po ulici. K větší změně v narativu vizualní stránky dochází společně se slovy: „Takto balí a doma ma ženu“, kdy se scéna přesouvá do třídy ve škole. Jako první vidíme obraz nehybně stojícího mladíka před tabulí a vedle něj Simu, která mu spílá. Vzápětí nastane střih na Simu sedící za katedrou a kamera ji zabírá z pozice sedící žačky, jako by se divačky za obrazovkou přenesly do místnosti. Třída je plná dívek, které její proslov poslouchají. „Vždy nosil Mercy a vrazil ti: "Ver si, si krásna, navždy milujem ťa." Pár rokov potom len vyšiel von plotom a „lalalaaaa“. Vrátil sa domov akoby nič, aj keď si užíval, užíval, užíval tak...“. Po těchto slovech je znovu prostřih na Simu stojící před tabulí, která dívkám v lavicích i těm za monitory přednáší: „Milé podvádzané ženy! S takýmto chcete mat deti? No sľubuje vám, že sa zmení. A ako prepáč prinesie kvety.“ V tento okamžik pomocí narativu, který dotváří význam textu, dochází k posunu od popisu a výčtu nespravedlností k přímému výchovnému apelu na dívky, stejně jako tomu bylo u písni Dýchaj. Stejně tak dochází k jistému spojení s konceptem „emergent solidarities“ a to při refrénu, kde se na výkřik „bež preč!“ přidávají všechny dívky ve třídě a prstem vyhání mladíka ze dveří. Videoklip končí v několika posledních prostřizích na všechny již použité záběry a s posledním výkřikem „hej!“ Sima odchází ze scény.

10. Scéna ve škole a dívky, které vyhánějí mladíka ze dveří.

Vizuální složka jako celek u tohoto tracku působí – především díky častým využitím nejrůznějších efektů – poněkud zmateně. Na druhou stranu, výsledný dojem, který z poslechu a ze shlédnutí videoklipu posluchačky mají, je právě umocněn rychlým sledem scén, častým přerušáním plynulosti narativu, oddalováním a přibližováním kamery a změnou pozic, ze kterých se kamera dívá. Sima autenticky popisuje průběh sexistických poznámek, se kterými se dívky setkávají v baru, ve škole a někdy i doma. Komplexnost narativu vizuální složky totiž potvrzuje hustotu textu, ve kterém se objevuje nevěra, lži, sexismus, objektivizace ženského těla, stereotypizace ženské role ve společnosti, mužská arogance a nadřazenost i snaha koupit si ženu za peníze. Diegeze videoklipu je složena z několika realistických příběhů, které znovu ústí v ideální až utopistický svět. Ten, ve kterém již neexistuje diskriminace žen, sexismus ve veřejném i domácím prostředí a současně jsou v něm dívky natolik vnitřně silné, aby tyto muže ze svého světa vypudily.

4.2.3 Text

Přesto, že jsem v předchozí podkapitole zmínila několik nejzásadnějších veršů a rýmů, ráda bych se několika věnovala blíže. Nejprve je to koncept kupování si žen za peníze, respektive představa, že všechny jsou zlatokopky a je třeba jim ukázat přístup ke zdrojům. V textu se o tomto fenoménu zmiňuje několikrát. Například ve verši „*Mochito na stole cash*“, kde popisuje situaci prvních náznaků tohoto chování v baru a následně pak verš „*Myslí, že keď má tie love, tak má zbalené*“, kterým Sima odmítá tento způsob uvažování o ženách. Ještě jednou pak ve verši „*Chceli sme vás a nie vaše money*“. Ve spojení s veršem „*A vieme sa o seba postarať samy*“, který jako samostatný stojí na myšlence neoliberálního individualismu v chápání „*entrepreneurialism and self-*

*responsibilization*¹⁷⁸ jako řešení pro nerovnost mezi pohlavími, získává tento rým o to větší význam.

Dále v několika verších zmiňuje tři zásadní problematiky, které se většinou objevují ve vzájemném propojení. Jsou to stereotypizace ženské role ve společnosti, objektivizace ženského těla a s ním spojený všední či každodenní sexismus. „*Cíti sa jak kráľ, keď chytiť ťa za rit' a že našim poslaním je varit'? Hm?!*“ je rým, který v sobě nese kritiku obojího. Stejně tak ve zbytku sloky „*Vysávať, žehliť a prať. Starat' sa o deti, pritom krásna byt nonstop každý deň, plniť mu vždy každý sen. Raňajky, obedy, večere tiež do postele nosiť...*“ Kritizuje představu ženy, která bez pomoci obstarává celou domácnost i manželovi potřeby a očekává se od ní, že bude vypadat bezchybně. V tomto kontextu se přibližuje ke konceptu „body positivity“.

Třetí moment v jejích textech, kterého bych se chtěla dotknout, je odmítnutí sexismu. V tomto konkrétním případě ve smyslu běžných, každodenních narážek, komentářů či pohledů. Jedná se o ten druh sexismu, proti kterému se vymezuje „žitý feminismus“. Například v textu „*Koľko krát, riešiš nás. Mám to zrátať?*; *Či má Dé a či Cé, Bé alebo A...no aj tak ti nedá!*; *Chalanom vraví: "Tá dá mi". A tak ju ťahá na dámy...*“ V této části kritizuje představu o ideální ženské postavě, ve které je za „ženštější“ považována ta žena, která má větší ňadra.

A poslední koncept, o kterém bych se ráda více zmínila, je nevěra. Jistě, jedná se o téma, o kterém zpívaly snad všechny zpěvačky a v mainstreamovém ženském rapu se také objevuje. Na druhou stranu u Simy má navíc výchovný přesah. Oslovuje totiž přímo ženy a dívky, které byly podvedené a možná právě mužem, který s nimi jedná tak, jak Sima kritizuje v předchozích slokách. Ony přesto nemají sílu ho opustit. Sima je velmi důrazně varuje: „*Milé podvádzané ženy! S takýmto chcete mat deti? No sľubuje vám, že sa zmení A ako prepáč prinesie kvety.*“ A hned v další sloce, jako by jim přímo předkládala návod, jakými slovy ho mají odmítnout: „*Zbohom a nech sa ti darí. Zbal' veci, vypadni, ani nehovor zbytočne slová. Úplne zbytočne to skúšaš znova!*“ Jak jsem již zmiňovala v těchto slovech je silně cítit koncept „emergent solidarities“ a zároveň apel na ženskou individuální sílu.

---

¹⁷⁸ Keller a E. Ryan, „Introduction, Mapping Emergent Feminism“, s. 10.

4.3 Povzbuzení k názorovému hnutí prostřednictvím nových prvků feminizmu

Společným průsečíkem k volbě těchto dvou skladeb mi byla myšlenka, kterou jsem identifikovala jako snahu o povzbuzení žen a dívek, aby se společně semkly proti systému, který je utlačuje. Přestože tento systémový útlak je zřetelný především v první skladě, u druhé lze předpokládat, že za identitu muže, který zosobňuje utlačovatele, dá se říct predátora, si nejedna žena dosadí konkrétní postavu. A především si uvědomí, jak je tento druh chování ve společnosti považován za normální. Je tedy v některých sociálních bublinách srostlý s nastavením jejich uspořádání.

Prvky, s jejichž pomocí Sima na tento problém upozorňuje, jsou individuální síla jedné ženy, kladný a milující vztah k vlastnímu ženskému tělu a současně odmítnutí negativních komentářů. Dále přijetí zkrášlovacích prostředků jen kvůli sobě samé, a nakonec vzájemné spojení všech žen, neohledně na orientaci nebo rasu. Navíc se prostřednictvím rapu, jakožto hudebního žánru postaveného na shodě textů a života interpreta, interpretky, tedy na autenticitě, Simě podařilo vytvořit kolem sebe auru věrohodnosti. Také v rapovém tracku naplnila představu sebevědomé rapperky a ženy, která umí využít svou individuální sílu. V neposlední řadě s použitím předpokladu, že cílem rapperů a raperek je „*to leave one's mark on the world*“, se zdá, že právě tento aspekt funguje ve spojení se snahou vzbudit v dívkách odpor a úsilí se semknout proti utlačovateli.

Všechny tyto prostředky a principy, které Sima aplikuje do skladeb, fungují na základě „žitého a kulturního feminizmu“. Tedy toho feminizmu, který bojuje proti utlačování a každodennímu sexismu na pracovišti a ve veřejném prostoru. A feminizmu kulturního, který definuje čistě ženské charakteristiky. Mezi ně se řadí touha po péči a tím i opečování sebe samé. Zkrášlovací prostředky proto patří ženám a jen ty je mohou používat, aby vyzdvihly svoji krásu anebo podtrhly svoje vnitřní sebevědomí.

5 Závěr

Všechny otázky, které jsem si kladla v průběhu svého bádání a následně při sepisování a strukturování myšlenek, byly do jisté míry zodpovězeny. Moje první otázka byla, zda lze specifikovat a strukturovat Siminy feministické projevy v textech, hudbě, vizuálu a také ve veřejném životě a na sociálních sítích. K mému překvapení jsem důkladnou analýzou zjistila, že vše zapadá do globálně sdíleného angloamerického kontextu nových forem feminismu popkultury, a to společně s feminismem v rapu. Zároveň moje obava, že nedochází k žádné lokální transformaci těchto transkulturně přenesených prvků, ať už přímo Simou samotnou nebo jejími fanynkami, se také nevyplnila. Naopak jsem dospěla k přesvědčení, že pod pláštěm populárních a masově sdílených prvků, fenoménů a hitů se skrývá určitá forma aktivismu, která není na první pohled zřejmá.

Doufám, že jsem ve své práci nabídla širší pohled na problematiku transkulturalizace prvků z odlišných kultur, které jsou si přesto podobné, a v lokálním kontextu nabývají nového významu. A současně doufám, že jsem uvedla jeden z mnoha příkladů, kdy přebírání trendu v popkultuře nemusí znamenat vyprázdněné jednání interpretky toužící po slávě a popularitě. Na závěr bych ráda nechala pár nezodpovězených otázek. Nejprve, zda tato Simina aktivita vůbec přinese nějaký posun do budoucna, zda se nejedná pouze o jediný případ aplikovaného západního trendu, který stejně rychle jako přišel, tak také odejde. Zda mladé dívky, které vyrůstají pod vlivem její hudby a pod vlivem širší angloamerické populární kultury, přetvoří tento trend v normu a přispějí ke změně postavení žen ve slovenské společnosti. A také zda tento fenomén pronikne do struktur slovenského mainstreamového mediálního prostoru. Pevně věřím, že na tyto otázky časem odpověď přijde a možná právě tato práce inspiruje další badatele, aby věnovali mainstreamové populární hudbě větší pozornost a hledali hlubší významy tam, kde je většinou nikdo nečeká.

6 Seznam použitých informačních zdrojů

Literatura

- ADICHIE, Chimamanda Ngozi. *We Should All Be Feminists*. Anchor Books, 2014.
- BENSON-ALLOTT, Caetlin. „Going Gaga for Glitch: Digital Failure @nd Feminist Spectacle in Twenty-First Century Music Video". In *The Oxford handbook of sound and image in digital media*, 127–39. New York: Oxford University Press, 2013.
- CERWONKA, Allaine. „Traveling Feminist Thought: Difference and Transculturation in Central and Eastern European Feminism". *Signs* 33, No. 4 (Summer 2008): 809–32. <https://doi.org/10.1086/528852>.
- COHN, Jonathan. „#WomenAgainstFeminism, Towards a Phenomenology of Incoherence". In *Emergent Feminism, Complicating a Postfeminist Media Culture*, 176–92. New York: Routledge, 2018.
- CVIKOVÁ, Jana, JURÁŇOVÁ Jana. *Feminizmy pre začiatovníčky, aspekty zrodu rodového diskurzu na Slovensku*. Bratislava: Záujmové združenie žien ASPEKT, 2009.
- GHODSEE, Kristen. „Feminism-by-Design: Emerging Capitalisms, Cultural Feminism, and Women’s Nongovernmental Organizations in Postsocialist Eastern Europe". *Signs* 29, č. 3 (2004): 727–52.
- GILL, Rosalind. „Postfeminist Media Culture: Elements of a Sensibility". *European Journal of Cultural Studies* 10 (2) (2007): 147–66. <https://doi.org/10.1177/1367549407075898>.
- GILL, Rosalind. „Post-postfeminism?: new feminist visibilities in postfeminist times". *Feminist Media Studies* 16, č. 4 (23.06. 2016), s. 610–30.
- KELLER, Jessalynn, RYAN, Maureen E. „Introduction, Mapping Emergent Feminism". In *Emergent Feminisms, Complicating a Postfeminist Media Culture*, 1–21. New York: Routledge, 2018.
- MCROBBIE, Angela. „Post-feminism and popular culture". *Feminist Media Studies* 4, č. 3 (2004): 255–64.
- MOORE, Allan F. *Song Means: Analysing and Interpreting Recorded Popular Song*. England: Ashgate Publishing Limited, 2012.

- MORGAN, Joan. *When Chickenheads Come Home to Roost: My Life as A Hip Hop Feminist*. Simon & Schuster, 1999.
- OSTERTÁGOVÁ, Alexandra. „Challenging the narrative of feminism as a facilitator of neoliberalism in the context of Slovakia". In *Solidarity in Struggle, Feminist Perspectives on Neoliberalism in East-Central Europe*, 60–69. Budapest: Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest, 2016.
- POYATOS, Fernando. *Nonverbal Communication Across Disciplines: Paralanguage, Kinesics, Silence, Personal and Environmental Interaction*. John Benjamins Publishing Company, 2002.
- RAGONA, Melissa. „Doping the Voice". In *The Oxford Handbook of sound and image in digital media*, 154–69, b.r.
- RICHARDSON, Elaine, POUGH, Gwendolyn. „Hip-hop literacies and the globalization of Black popular culture". *Social Identities Journal for the Study of Race, Nation and Culture* 22, č. 2 (2. únor 2016): 129–32.
- SAUNDERS, Tanya. „Towards a transnational hip-hop feminist liberatory praxis: a view from the Americas". *Social Identities Journal for the Study of Race, Nation and Culture* 22, č. 2 (2. únor 2016): 178–94.
- VERNALLIS, Carol. „The kindest cut: Function and meaning of music video editing". *Screen* 41 (2001): 21–48. <https://doi.org/10.1093/screen/42.1.21>.
- VERNALLIS, Carol. *Unruly Media YouTube, Music Video, and the New Digital Cinema*. New York: Oxford University Press, 2013.
- VERNALLIS, Carol, Amy Herzog, a John Richardson. *The Oxford handbook of sound and image in digital media*. New York: Oxford University Press, 2013.
- VERNON, Polly. *Hot Feminist*. Hodder & Stoughton, 2015.
- ZASLOW, Emilie. „#IAMMORETHANADISTRACTION". In *Emergent Feminisms Complicating a Postfeminist Media Culture*, 93–107. Routledge, 2018.

Internetové zdroje

- ADICHIE, Chimamanda. Chimamanda Adichie On the Dior Autumn-Winter 2019-2020 Haute Couture Show. In: YouTube [online]. 05.07.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/sVCZzh93jXk?t=42>. Kanál uživatele Christian Dior.
- CANLITGUIDES. Postfeminism. *CanLitGuides* [online]. 19.08.2016 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://canlitguides.ca/canlit-guides-editorial-team/postfeminism-and-conservative-feminism/postfeminism/>
- CARA, Alessia. Scars To Your Beautiful (Official Video). In: YouTube [online]. 11.07.2016 [cit. květen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/MWASeaYuHZo>. Kanál uživatele Alessia Cara.
- DOUBLE J. How do you like hip hop when you're a feminist?. *Radio Double J* [online]. 08.03. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/doublej/music-reads/features/hip-hop-and-feminism-joan-morgan/10883398>.
- DVOŘÁKOVÁ, Petra. Feminismus ve střední Evropě: Kapitalismus si přivlastnili muži. *Deník Referendum*. [online]. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/30322-feminismus-ve-stredni-evrope-kapitalismus-si-privlastnili-muzi>.
- EUROPA 2. Sunday Session s Ostřom: SIMA. In: YouTube [online]. 17.01.2020 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/UN-Em8ywsPA> . Kanál uživatele Europa 2.
- HLAVÁČKOVÁ, Petra. JURÁŇOVÁ, Jana. Feminismus mi rozšířil obzory. *Deník Referendum*. [online]. 30. 07. 2014 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/18473-jana-juranova-feminismus-mi-rozsiril-obzory>.
- HLOHOVSKÁ TELEVÍZIA. Hurá na prázdniny! Medzi Hlohovčanov prišla Sima. In: YouTube [online]. 04.07.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/46aCen8sveM?t=120> . (02:00-02:30). Kanál uživatele Hlohovská televízia.
- KESHA. Kesha – Woman (Official Video) ft. The Dap-Kings Horns. In: YouTube [online]. 13.07.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z:

- <https://youtu.be/IXyA4MXKIKo?list=PLkXca-9kwDkTFUxTZIMVAs4mwOj9pOUUn0>. Kanál uživatele keshka.
- KOŽUCHOV, Timofej, DEBATNÍ DENÍK. FEMINISMUS NENÍ RAKOVINA | výzva pro Lívii. In: YouTube [online]. 08.02.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/E_cWnUEgZ0. Kanál uživatele Debatní deník.
- KÖVEŠOVÁ, Kristína, Sima prehovorila o sexuálnom obťažovaní. Aj ona má, byť obeťou pochybnej agentúry. *extra.markiza.sk* [online]. 20.12.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: https://extra.markiza.sk/krimi-s-kristinou-kovesovou/1985328_sima-prehovorila-o-sexualnom-obtazovani-aj-ona-ma-byt-obeťou-pochybnej-agentury#.
- KUČERA, Jakub. DIEGEZE. *Cinepur 31* [online]. prosinec 2003 [cit. květen 2020]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=57>.
- KULTURBLOG. (n.d.). Domovská stránka [YouTube kanál]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UC5oEcCEKJ343nsD02PK0rEw/featured>.
- MAJER, Matúš. Feminizmus je rakovina a ženy sú zaslepené. Xenofóbna stredoškolačka Livia je späť, tentokrát uráža snahu žien o zrovnoprávnenie. *Refresher* [online]. 29.01.2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://refresher.cz/62566-Feminizmus-je-rakovina-a-zeny-su-zaslepene-Xenofobna-stredoskolacka-Livia-je-spat-tentokrat-uraza-snahu-zien-o-zrovnopravenie>.
- MARKO, Dušan. Sima boduje s chytľavou novinkou Je mi jedno. Inšpirovala sa svetovým hitom?. *Hudba.sk* [online]. 20.11 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://hudba.zoznam.sk/spravy/20-11-2019-sima-boduje-s-chytlavou-novinkou-je-mi-jedno-inspirovala-sa-svetovym-hitom/>.
- MORAL COURAGE CHANNEL. Feminist rapper: end misogyny in hip-hop! | MORAL COURAGE EP. 42. In: YouTube [online]. 16.10.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/P0_xGn9B41s. Kanál uživatele MoralCourageChannel.
- MURÍN, Gustáv. KRIMINALIZÁCIA MUŽOV FEMINISTKAMI?. *woman.sk* [online]. 08.07.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.woman.sk/sex-a-vztahy/sex-a-vztahy-ako-na-chlapa/kriminalizacia-muzov-feministkami/>.
- LÍVIA, KULTURBLOG. Feminizmus je rakovina. In: YouTube [online]. 29.01. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/sRHRs3l4CXs> . Kanál uživatele Kulturblog.

- RAYMER, Miles. Who owns trap? Does music born of Dirty South drug wars have any place in squeaky-clean dance clubs?. *Chicago Reader* [online] 20.11. 2012 [cit. květen 2020]. Dostupné z: [https://www.chicagoreader.com/chicago/trap-
rap-edm-flosstradamus-uz-jeffrees-lex-luger/Content?oid=7975249](https://www.chicagoreader.com/chicago/trap-rap-edm-flosstradamus-uz-jeffrees-lex-luger/Content?oid=7975249) .
- REFRESHER. Sima: Pre ženu je ťažšie vydobyt' si v rape rešpekt. In: YouTube [online]. 27.8 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/3yQN7Nqf-f8> . (02:50). Kanál užívateľa Refresher.
- ROCHOVANSKÝ, J. SIMA: Základem je zůstat sama sebou. *PraKultura*. [online]. 20. 11. 2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://www.prakultura.cz/2017/11/20/sima-zakladem-zustat-sama-sebou/>.
- RUKA HORE. Ruka Hore, Automat #9 - Sima. In: YouTube [online]. 1.2. 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/N8wHoR1N_kI. Kanál užívateľa Ruka hore.
- RUKA HORE. Sima – Femina Tour Bratislava IREPORTI. In: YouTube [online]. 01.03.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/BFPnZjkHO2k?t=1245> . (20:40). Kanál užívateľa Ruka Hore.
- RUKA HORE. Sima | Ona nebola až taká nápadná, ale podarilo sa to práve jej | Krst albumu Podľa seba. In: YouTube [online]. 26.2 2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/8JUrOoFbACM>. (8:20). Kanál užívateľa Ruka hore
- S., Simona. Móda s posolstvom: Prečo celebrity nosia TOTO tričko?. *LENPREŽENY* [online]. 22.03.2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: [https://www.lenprezeny.sk/moda-s-posolstvom-preco-celebrity-nosia-toto-
tricko/](https://www.lenprezeny.sk/moda-s-posolstvom-preco-celebrity-nosia-toto-tricko/).
- SIDOROVA, Milota. Viete čo je feminizmus? Lívia totiž nie. *Denník N*. [online]. 01. 02. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: [https://dennikn.sk/blog/1368455/viete-
co-je-feminizmus-livia-totiz-nie/](https://dennikn.sk/blog/1368455/viete-co-je-feminizmus-livia-totiz-nie/).
- STAY UNIQUE SK-CZ MAKE-UP CHANNEL. Make-up so SIMOU #1 / Líčenie do školy alebo práce,. In: YouTube [online]. 10.06. 2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/Vz0aqKLYgMA>. Kanál užívateľa StayUnique Sk-Cz Makeup Channel.
- SIMA OFFICIAL. SIMA feat. SEPAR – ANONYM MOOD (prod. SkinnyTom) [OFFICIAL VIDEO]. In: YouTube [online]. 13.01.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/1JMx8_PgnYQ. Kanál užívateľa SIMA Official.

- SIMA OFFICIAL. SIMA – Bež preč (prod. SkinnyTom & Gajlo) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 10.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/CGOH-f8i2Q0> . Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – Bombím |prod. H0wdy|. In: YouTube [online]. 01.12.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/PpKGjYD4VJg> . Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – DÝCHAJ (prod. Gajlo & SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 18.11.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/bx4brWeBOiE> . Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – Drahá mama |LYRICS VIDEO|. In: YouTube [online]. 05.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/mmAyFpfy1y4> . Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – Intro (prod. SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 03.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/NaBKlkqTeW8> . Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – Ja a Moje Ženy (prod. P.A.T.) |LYRICS VIDEO|. In: YouTube [online]. 05.05. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/khMegF-SgbM>. Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – KABRIO (prod. Gajlo & SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 09.12. 2018 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/H-uVIU76O6U?list=PLvtHUD0aYXtKXlxQlexmHzoMMOmjLOKXs>. Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – Kde je limit feat. EGO |prod. Gajlo & SkinnyTom|. In: YouTube [online]. 09.02.2020 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/QpCQruSQ68c>. Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – KLASICKY (prod. SkinnyTom) |OFFICIAL VIDEO|. In: YouTube [online]. 26.03.2019) [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/JgXdjp7_0z0. Kanál uživatele SIMA Official.
- SIMA OFFICIAL. SIMA – Som OK feat. FEJBS (prod. P.A.T.) - |LYRICS VIDEO|. In: YouTube [online]. 09.12.2017 [cit. duben 2020]. Dostupné z: https://youtu.be/L07qbP_yJGU?list=RDJgXdjp7_0z0. Kanál uživatele SIMA Official.

- SIMA OFFICIAL. SIMA – Šajním feat. Separ /beat by TheBeatPlug/. In: YouTube [online]. 15.12.2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gb2ddUOP-2s>. Kanál uživatele SIMA Official.
- SLOVAKWOMAN.SK. Speváčka SIMA ako poriadna DRAČICA: V pánskom magazíne ukázala, čo skrýva pod šatami!. *slovakwoman.sk* [online]. 08.07. 2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://www.slovakwoman.sk/spevacka-sima-ako-poriadna-dracica-v-panskom-magazine-ukazala-co-skrýva-pod-satami/> .
- THE ROOT - Cardi B, Megan Thee Stallion and Hip-hop Feminism, Explained | Unpack That. In: YouTube [online]. 20.06. 2019 [cit. duben 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/N04gwDEKckE>. Kanál uživatele The Root.
- TV JOJ. Sima a jej Femina – rozhovor so speváčkou (TV JOJ). In: YouTube [online]. 15.01.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/pH1bKU5SOpE>. (03:00). Kanál uživatele Milan Dudek.
- TV ÓČKO. SIMA V MIXXER SHOW! SLEDUJ CELÝ DÍL S JONÁŠEM A KOŤÁKEM! In: YouTube [online]. 17.04.2018 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: https://youtu.be/_pry_w9sd9k. (09:00-09:30). Kanál uživatele Óčko.
- TV ÓČKO. Sima v Mixxer show. In: YouTube [online]. 30.10.2018 [cit. červen 2020]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kng-CQRY1XU>. (08:20-09:00). Kanál uživatele Karolína Staňková.
- TV ÓČKO. Sima v Mixxxxer show na Óčku – Sleduj celý díl. In: YouTube [online]. 14.12.2019 [cit. 2020.07.02]. Dostupné z: <https://youtu.be/CJ088osTjSs>. (10:00). Kanál uživatele Óčko.

Komentáře a příspěvky na YouTube, Instagramu a Facebooku

- antonluptak: <https://www.instagram.com/simonahegerova/p/Bq7diHGBV4T/?hl=bg>.
- Billy The Eagle (2018) <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0>.
- Eliska Ticha (2018). <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0> .
- Hanka Veselá (2018) <https://youtu.be/CGOH-f8i2Q0> .
- Karolína Kernerová (2019). <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0>
- Karolína Kernerová. (2019). <https://www.youtube.com/watch?v=CGOH-f8i2Q0&lc=UgwbE0JuXGGYJxCfzqV4AaABAg>

Wocky (2019).

https://youtu.be/Gu04UI827pE?list=PL3yw4HxObH8BajpAg_x5HchmtZZEYLJs7

Sima. [Našli sme sa...]. In: Instagram [online]. 20. 12. 2019 [cit. červen 2020].

Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/B6TiTbVlgEk/> .

Sima. [Čím ďalej, tým viac...]. In: Facebook [online]. 04. prosince 2019 [cit. červen 2020]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/SimaOfficialPage/photos/a.463830153764886/1509296125884945/>.